

การพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

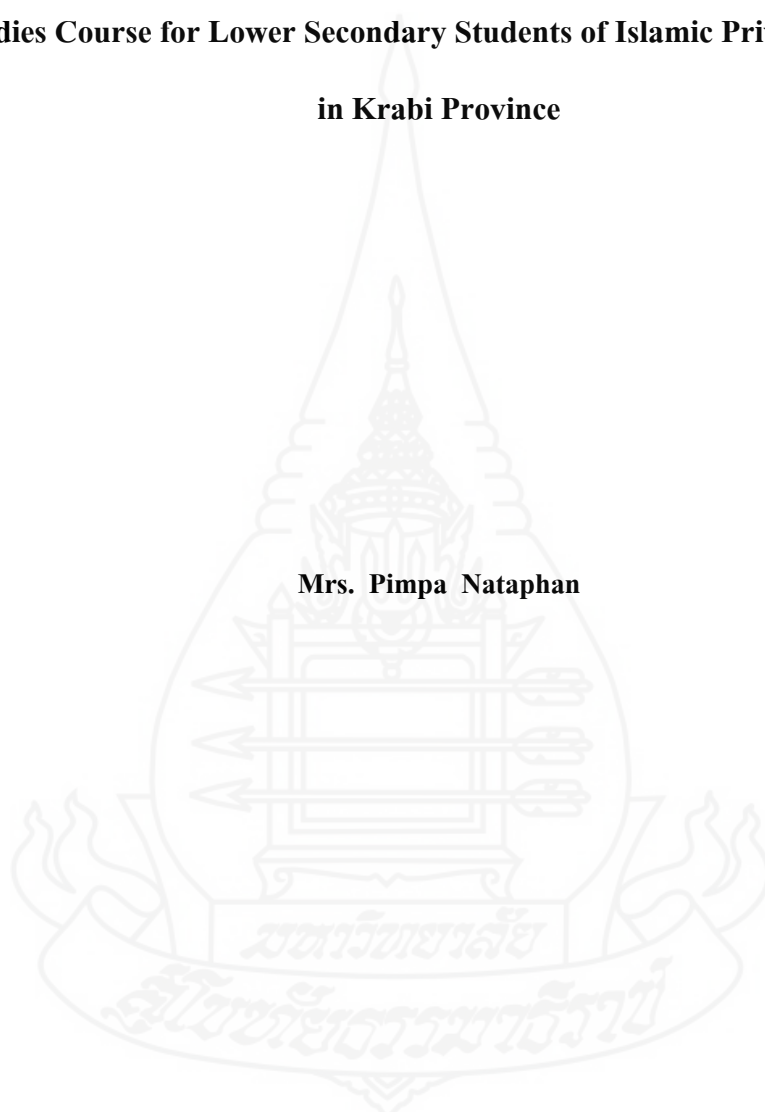
นางพิมพ์ภา นะตะพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2557

**Development of an Instructional Model via Electronic Media in the Islam
Studies Course for Lower Secondary Students of Islamic Private Schools
in Krabi Province**

Mrs. Pimpa Nataphan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

ชื่อและนามสกุล นางพิมพ์ภา นะตะพันธ์

แขนงวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2558

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

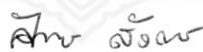
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สาโรช โศภีรักษ์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

ผู้วิจัย นางพิมพ์ภา นะตะพันธ์ รหัสนักศึกษา 2542700550

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศันสนีย์
สังสรรค์อนันต์ ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาความต้องการของผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ (2) สร้างแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา และ (3) ประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ครูสอนรายวิชาอิสลามศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ จำนวน 164 คน (2) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 9 คน และ (3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แบบสอบถามความต้องการของครู (2) แบบประเมินความคิดเห็นในการประชุมกลุ่มสนทนา (3) ต้นแบบชิ้นงาน และ (4) แบบประเมินแบบจำลอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) แบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาที่สร้างขึ้น มี 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพการสอนวิชาอิสลาม การวิเคราะห์ปัญหาการสอนวิชาอิสลาม การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การผลิตบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การเขียนแผนการสอน การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ การสรุป และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการนำเสนอผลการเรียน และองค์ประกอบด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย ผลการประเมินก่อนการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลการประเมินระหว่างการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลการประเมินหลังการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลการประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และผลการปรับปรุงแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ (3) ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบจำลองการออกแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก

คำสำคัญ แบบจำลอง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อิสลามศึกษา

Thesis title: Development of an Instructional Model via Electronic Media in the Islam Studies Course for Lower Secondary Students of Islamic Private Schools in Krabi Province

Researcher: Mrs. Pimpa Nataphan; **ID:** 2542700550;

Degree: Master of Education (Educational Technology and Communications);

Thesis advisors: (1) Dr. Tawiwat Watthanakuljaroen, Assistant Professor;

(2) Dr. Sunsanee Sungsunanan, Assistant Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the needs of teachers concerning instruction via electronic media in the Islamic Studies Course for lower secondary students of Islamic private schools in Krabi province; (2) to create an instructional model via electronic media in the Islamic Studies Course; and (3) to evaluate the instructional model via electronic media in the Islamic Studies Course.

The research sample consisted of (1) 164 Islamic Studies teachers from Islamic private schools in Krabi province; (2) nine specialists on educational technology and communications and on instructional management via electronic media; and (3) three experts on educational technology and communications for evaluation of the instructional model via electronic media. The employed research instruments were (1) a questionnaire on teacher's needs, (2) a brainstorming form for focus group discussion, (3) a prototype instructional model, and (4) an evaluation form for the instructional model. Data were analyzed using the percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

Research findings revealed that (1) the overall need for instruction via electronic media of Islamic Studies teachers of Islamic private schools in Krabi province was at the high level; (2) the constructed instructional model via electronic media in the Islamic Studies Course was composed of three components: the input factors component which comprised an analysis of the instructional condition of the Islamic Studies Course, an analysis of problems in the instruction of the Islamic Studies Course, an analysis of the needs for instruction via electronic media, and the readiness preparation for organizing instruction via electronic media; the process component which comprised the production of lessons for instruction via electronic media, the preparation of appropriate classroom environment condition for instruction via electronic media, the writing of lesson plans, the imparting of contents via electronic media, the organization of experience enhancing activities, the conclusion and sharing of learning, and the presentation of learning outcomes; and the output component which comprised results of pre-assessment of learning via electronic media, results of formative assessment of learning via electronic media, results of summative assessment of learning via electronic media, results of evaluation of the instructional model via electronic media, and results of improvement of the instructional model via electronic media; and (3) the experts evaluated that the constructed instructional model via electronic media was appropriate at the high level.

Keywords: Model, Electronic media, Islamic Studies

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และติดตามการทำงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สาโรช โสภีร์รักษ์ ในฐานะประธานสอบครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบ และให้คำวิจารณ์เกี่ยวกับเครื่องมือ ต้นแบบชิ้นงานที่ใช้ในการวิจัย ให้คำปรึกษา ชี้แนะ จนทำให้งานวิจัยสำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัย

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน ทั้งคณาจารย์ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและครอบครัวอันมีคุณค่ายิ่ง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ พร้อมทั้งให้กำลังใจในการทำวิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ทุกท่านที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของการวิจัยครั้งนี้

พิมพ์ภา นະตะพันธ์

มิถุนายน 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่ได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
แบบจำลอง	12
การจัดการเรียนการสอน	24
การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	35
การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม	46
การวิจัยโดยใช้วิธีการประชุมกลุ่ม (Focus Group)	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	67
ประชากร	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล	74
การวิเคราะห์ข้อมูล	76
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการการเรียนการสอน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่	79
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่	113
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการรับรองต้นแบบชิ้นงาน แบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่	122
บทที่ 5 ต้นแบบชิ้นงาน	131
ตอนที่ 1 บทนำ	132
ตอนที่ 2 รายละเอียดต้นแบบชิ้นงาน	134
ตอนที่ 3 การนำไปใช้	155
บทที่ 6 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	159
สรุปการวิจัย	159
อภิปรายผล	166
ข้อเสนอแนะ	169
บรรณานุกรม	171
ภาคผนวก	179
ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	180
ข แบบสอบถามความต้องการของครูที่มีต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม จังหวัดกระบี่	182
ค ผลการประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม	204
ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	208
จ ราชานามผู้เชี่ยวชาญประชุมกลุ่มสนทนา (Focus Group)	227

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
จ ราชนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบจำลอง.....	229
ช แบบประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ.....	231
ประวัติผู้วิจัย	236

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	เปรียบเทียบรูปแบบการเรียนการสอน 41
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม 80
ตารางที่ 4.2	ความคิดเห็นของครูต่อแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่โดยภาพรวม 85
ตารางที่ 4.3	ความคิดเห็นของครูต่อแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาต่อองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) 86
ตารางที่ 4.4	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า..... 87
ตารางที่ 4.5	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอนวิชาอิสลาม.... 87
ตารางที่ 4.6	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพด้านหลักสูตร 88
ตารางที่ 4.7	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพด้านการจัดการเรียนการสอน 89
ตารางที่ 4.8	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพด้านสื่อการสอน 90
ตารางที่ 4.9	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพด้านผู้สอน 91
ตารางที่ 4.10	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพด้านการวัดและประเมินผล 91
ตารางที่ 4.11	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิชาอิสลาม 93
ตารางที่ 4.12	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาด้านหลักสูตร 93
ตารางที่ 4.13	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน 94
ตารางที่ 4.14	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาด้านสื่อการสอน 95
ตารางที่ 4.15	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาด้านการวัดและประเมิน 96
ตารางที่ 4.16	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ 97
ตารางที่ 4.17	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความต้องการด้านลักษณะการเรียนการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ 97
ตารางที่ 4.18	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความต้องการด้านรูปแบบของการเรียนการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ 98
ตารางที่ 4.19	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความต้องการด้านมิติในการนำเสนอเนื้อหา..... 99

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.20	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความต้องการด้านเนื้อหาหลักสูตร.....	100
ตารางที่ 4.21	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียน การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์.....	101
ตารางที่ 4.22	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความพร้อมของสถานศึกษา และผู้บริหาร.....	101
ตารางที่ 4.23	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความพร้อมด้านนักเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา.....	101
ตารางที่ 4.24	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความพร้อมของนักเรียน.....	103
ตารางที่ 4.25	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้สอน.....	104
ตารางที่ 4.26	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับกระบวนการ.....	105
ตารางที่ 4.27	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับผลลัพธ์.....	105
ตารางที่ 4.28	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนผ่าน สื่ออิเล็กทรอนิกส์.....	106
ตารางที่ 4.29	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับขั้นเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์.....	106
ตารางที่ 4.30	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับขั้นระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์.....	107
ตารางที่ 4.31	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับขั้นนำเข้าสู่บทเรียน.....	108
ตารางที่ 4.32	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับขั้นดำเนินการและประกอบกิจกรรมการเรียน การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์.....	109
ตารางที่ 4.33	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับขั้นสรุป.....	109
ตารางที่ 4.34	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับขั้นการประเมินการเรียนการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์.....	110
ตารางที่ 4.35	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอน.....	110
ตารางที่ 4.36	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับวิธีการในการประเมินและติดตามผล.....	111
ตารางที่ 4.37	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระยะเวลาในการประเมินและติดตามผล.....	111
ตารางที่ 4.38	การประเมินบทบาทแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา.....	123

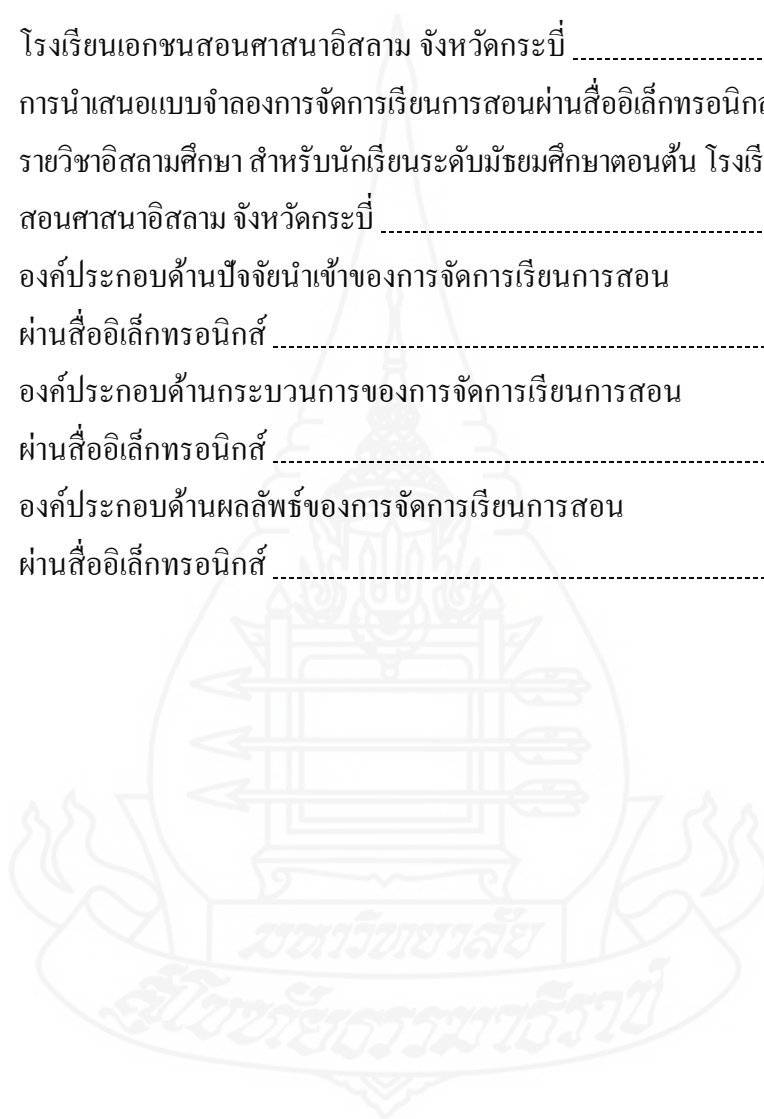
สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4.39	การประเมินต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ในประเด็น องค์ประกอบของแบบจำลอง.....	124
ตารางที่ 4.40	การประเมินต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ในประเด็นขั้นตอน ของแบบจำลอง.....	127
ตารางที่ 4.41	การนำแบบจำลองการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ไปใช้.....	130

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 4.1 แบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่	114
ภาพที่ 5.1 การนำเสนอแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่	135
ภาพที่ 5.2 องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าของการจัดการเรียนการสอน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	136
ภาพที่ 5.3 องค์ประกอบด้านกระบวนการของการจัดการเรียนการสอน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	146
ภาพที่ 5.4 องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	148

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบันเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้ที่ดำรงอยู่ในโลกและสังคมจึงต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลาเช่นเดียวกัน การพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ ตลอดจนทัศนคติด้านต่างๆ ล้วนมีความจำเป็นในทุกสังคม การศึกษานับว่าเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในการพัฒนาคน หากประเทศใดสังคมใดมีการจัดการศึกษาแก่พลเมืองอย่างมีคุณภาพแล้ว ก็เป็นอันเชื่อได้ว่าการพัฒนาประเทศและสังคมย่อมดีขึ้นอย่างแน่นอน การศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญไปในทิศทางที่พึงประสงค์ เพราะเป้าหมายในการจัดการศึกษามุ่งจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ปลุกฝังให้ประชากรมีความรู้ ความสามารถทั้งทางวิชาการในด้านต่างๆ รวมทั้งความรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของความเป็นไทย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาดังกล่าวในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข (ตรีพล สักกะวนิช, 2551, น.1)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, น. 12) เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการการพัฒนาชีวิตบุคคลและสังคมให้มีคุณภาพ มีความเจริญงอกงาม ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ดังนั้นหลักการในการจัดการศึกษาจึงมีขึ้นเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ วิธีที่ดีที่สุดในการพัฒนาเยาวชนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ คือ การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน แต่บางโอกาสการเรียนรู้ไม่ใช่เกิดขึ้นที่โรงเรียนเท่านั้น โดยเฉพาะในปัจจุบันและอนาคตที่โลกเข้าหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้ระบบข้อมูลข่าวสารแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว และเชื่อมโยงทั่วโลก การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมที่จะพัฒนานักเรียน

ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ในสังคมแห่งการเรียนรู้ สิ่งที่สามารถนำมาใช้ส่งเสริมแนวคิด การให้ผู้เรียนเป็นสำคัญหรือการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคือ ต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ใน การจัดการศึกษา ดังที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตราที่ 63 ให้มีการจัดสรร เคลื่อนความถี่ สื่อตัวนำ โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุ โทรคมนาคม และการสื่อสารรูปแบบอื่นๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษา เพราะการ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใฝ่ เรียนมากยิ่งขึ้น มาตราที่ 64 , 65 , 66 และ 67 มุ่งเน้นให้รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุนการผลิตสื่อ และ พัฒนาเทคโนโลยีการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบและประเมินผล การใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2545, น. 37 - 38) ผู้เรียนมีสิทธิ์ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

1.1 สภาพที่พึงประสงค์

1.1.1 สภาพที่พึงประสงค์ด้านจัดการการศึกษาอิสลามศึกษาของโรงเรียนเอกชน

สอนศาสนาอิสลาม กล่าวคือ การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้นเมื่อ ต้องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ แต่ละประเทศจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการจัด การศึกษา ทั้งนี้การศึกษาต้องให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม สอดรับกับการพัฒนาของประเทศและสังคมโลก โดยมุ่งใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็น เครื่องมือในการพัฒนาและสนับสนุนการเรียนการสอน ดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้การพัฒนาเทคโนโลยี สารสนเทศในภาคการศึกษา (e-Education) เป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลักที่สนับสนุนการจัดการ เรียนรู้ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสังคมไทยสู่สังคม แห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่ตอบสนองคุณภาพชีวิตโดยตรง เทคโนโลยีจะช่วยปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาและสามารถเปลี่ยนสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การประกันโอกาสของผู้เรียน ในการเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการศึกษาอิสลามนั้นเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่ต้องถือ ปฏิบัติเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ดังนั้นเยาวชนมุสลิมทุกคนในประเทศไทยต้อง ได้รับการศึกษาศาสนาอิสลามอย่างเสมอภาค มีความรู้ ความเข้าใจ ยึดมั่น ศรัทธาและปฏิบัติตาม หลักศาสนาอิสลามเพื่อเป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม การศึกษาเป็นการสร้างคนให้สามารถ ปรับเปลี่ยนตนเองให้เท่าทันและสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงจากประเทศชาติและสังคม อยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุดังกล่าวการเรียนรู้จึงไม่มีการจบสิ้นและสิ้นสุด เพราะการดำเนินชีวิตของคน ต้องอาศัยการเรียนรู้เพื่อให้สามารถปรับตัวกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป การเรียนรู้จึงเป็นครรถอง

ของชีวิตที่เกิดได้ทุกแห่งทุกเวลา ต่อเนื่องยาวนานตลอดชีวิตตั้งแต่ปฏิสนธิจนตาย (กระทรวงศึกษาธิการ 2544 : 6) ดังกล่าวนั้นสอดคล้องกับหลักคำสอนของอิสลามที่กำชับให้มุสลิมศึกษาหาความรู้เริ่มตั้งแต่เกิดจนตาย ดังหะดีษ ความว่า “พวกท่านจงศึกษาหาความรู้เริ่มตั้งแต่ในเปลจนถึงหลุมฝังศพ” บันทึกโดยฮาญี คอลิฟะฮฺ : 1/51 (วินัย สะมะอูน, 2552, น. 12)

1.1.2 สภาพที่พึงประสงค์ด้านสื่อการสอนศาสนาอิสลาม กล่าวคือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็น โรงเรียนสอนวิชาศาสนาควบคู่วิชาสามัญ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มุ่งสร้างนักเรียนให้เป็น ผู้รอบรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ มีคุณธรรมและจริยธรรม ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามหลายโรงเรียนในจังหวัดกระบี่ ได้เปิดสอนระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ทั้งทางด้านศาสนาและทางด้านสามัญ การสอนอิสลามศึกษานั้นมุ่งที่จะให้ผู้เรียนเรียนรู้และสามารถปฏิบัติศาสนกิจตามหลักศาสนาอิสลามได้ การได้เห็นถึงสิ่งที่จำเป็นต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ช่วยทำให้การเรียนการสอนบรรลุถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้ ดังนั้นการใช้สื่อที่ใ้ภาพและเสียงที่เหมือนจริง จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดกระบี่ ได้เล็งเห็นความสำคัญของระบบเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จึงได้วางเป้าหมายให้มีการจัดศูนย์พัฒนาสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษาผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้บริการการเรียนรู้แก่นักเรียน เรียกว่า การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) เป็นการเรียนรู้ผ่านคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคมเพื่อสนับสนุนปฏิบัติการสองทางระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียนด้วยตนเอง ด้วยการผสมผสาน การเรียนผ่านจอภาพและการสอนผ่านเครือข่ายโดยระบบถ่ายทอดการสอนในระบบดิจิทัลหรือระบบแอนะล็อก ต่างเวลากันหรือพร้อมกัน ลามสายหรือไร้สาย (ชัยยศ พรหมวงศ์, 2546, น. 4) ผู้เรียนสามารถเลือกเข้าเรียน โดยไม่จำเป็นต้องเข้าชั้นเรียน สามารถเรียนได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่เป็นการเรียนรู้ที่สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ให้ความเสมอภาคทางการศึกษา จัดเป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษาให้เกิดขึ้นได้ในทุกๆ ที่ (ระวีวรรณ ศรีศรีราม, 2549 , น. 119)

1.1.3 สภาพที่พึงประสงค์ด้านผู้สอนอิสลามศึกษา กล่าวคือ ผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญในการนำวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาให้บรรลุสู่ผลสำเร็จ จึงควรมีความเข้าใจกระจ่างแจ้งและชัดเจนตรงกัน โดยเฉพาะตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา เพื่อสนองแนวการปฏิรูปการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 (กรมวิชาการ, 2556, น. 7) ด้วยเหตุนี้ครูอิสลามศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสังคม ทำให้มนุษย์มีความเจริญงอกงาม ความสมบูรณ์ทั้งทางกายและจิตใจ มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม และเป็นบ่าวที่เคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ ฉะนั้นทางโรงเรียน

เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่เล็งเห็นว่า ครูอิสลามศึกษาสมควรอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการใช้สื่อการสอนที่เป็นเทคโนโลยีประเภทต่างๆ ให้เป็น เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1.2.1 สภาพที่พึงประสงค์ด้านจัดการการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กล่าวคือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาทั้งสองด้าน คือ ด้านวิชาการศาสนา และด้านวิชาการสามัญ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม แต่ยังคงขาดการสนับสนุนการเรียนการสอนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศฝ่ายวิชาการสอนอิสลามศึกษา เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศในแต่ละโรงเรียนมีน้อยมาก ไม่พอสำหรับใช้ในการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการใช้เทคโนโลยีน้อย

1.2.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านสื่อการสอนศาสนาอิสลาม กล่าวคือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ได้พัฒนาระบบการศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษาน้อยมาก เนื่องจากครูมีภาระงานสอนและงานสนับสนุนงานสอนจำนวนมาก ไม่มีเวลาในการดำเนินการผลิตสื่อการสอนได้ดีเท่าที่ควร ครูผลิตสื่อไม่ค่อยเป็น ขาดความรู้ด้านการใช้สื่อการสอนสื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือประกอบการเรียน หนังสือในห้องสมุดของโรงเรียน ซึ่งเป็นหนังสือเก่าที่มีข้อมูลไม่ค่อยทันสมัย เป็นต้น ส่วนสื่อประกอบการเรียนการสอนด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมิให้บริการแก่นักเรียนน้อย

1.2.3 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านผู้สอน กล่าวคือ ผู้สอนรายวิชาอิสลามศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดกระบี่ ได้ให้ความสำคัญในการใช้หลักสูตรการศึกษาน้อย ไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาเท่าที่ควร ขาดการเตรียมการสอน ครูสอนอิสลามศึกษาสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ในระดับปานกลาง เนื่องจากยังขาดความรู้ด้านเทคนิคในการใช้สื่อการสอน เพราะยังยึดติดการสอนแบบบรรยาย นักเรียนจึงไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และมีการประเมินกระบวนการเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทำให้ผู้เรียนไม่ได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพเท่าที่ควร

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

1.3.1 สภาพที่พึงประสงค์ด้านจัดการการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กล่าวคือ การจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ส่วนใหญ่จัดการศึกษาแบบแยกครูเป็นสองฝ่าย คือ ครูสอนวิชาสามัญ และครูสอนวิชาศาสนา และส่วนใหญ่การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศในด้านจัดการเรียนการสอนใช้ในวิชาที่เป็นด้านสามัญมากกว่า สำหรับ

รายวิชาอิสลามศึกษาใช้การเรียนการสอนแบบครูบรรยายหน้าชั้นเรียน ครูอิสลามศึกษาจึงไม่ค่อยเห็นความสำคัญการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านการเรียนการสอน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรายวิชาอิสลามศึกษาก่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับโรงเรียนที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาอิสลามศึกษา

1.3.2 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านสื่อการสอนศาสนาอิสลาม กล่าวคือ สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่มีน้อย ส่วนใหญ่เป็นหนังสือประกอบการเรียนการสอน เป็นหนังสือเก่าที่มีข้อมูลไม่ค่อยทันสมัย สื่อการศึกษาที่สามารถศึกษาข้อมูลข่าวสารได้ดีที่สุด ได้แก่ คอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แต่มีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน และการให้บริการรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีเฉพาะบางโรงเรียนเท่านั้น ทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้เท่าที่ควร ครูไม่มีความรู้พื้นฐานในด้านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์มากนัก จึงมีความจำเป็นต้องทำการวิจัยที่จะเสนอแบบจำลองการพัฒนาการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับนักเรียนชั้น

1.3.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านผู้สอน กล่าวคือ ผู้สอนรายวิชาอิสลามศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดกระบี่มีความเข้าใจไม่ตรงกันในด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษา ครูผู้สอนขาดการเตรียมการสอน ใช้สื่อการสอนแบบเทคโนโลยีสมัยใหม่ไม่ค่อยเป็น ทำให้ผู้เรียนไม่ได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพเท่าที่ควร

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

จากสภาพปัญหาดังกล่าว โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามาในระดับหนึ่ง โดยกระตุ้นและเร่งให้ครูผู้สอนดำเนินการผลิตสื่อการเรียนการสอน รายวิชาอิสลามศึกษาเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีความรู้ในเรื่องการผลิตสื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยทางโรงเรียนแต่ละโรงเรียนได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำเทคนิคและวิธีการสอนแบบใหม่ๆ มาปรับใช้ให้เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอิสลามศึกษาต่อไป

ในส่วนของความพยายามในการแก้ปัญหาจากงานวิจัย ทั้งงานวิจัยด้านอิสลามศึกษา และด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ในช่วงปี 2549-2555 มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.4.1 งานวิจัยด้านอิสลามศึกษา ได้แก่ (1) เอลิมพล และซัน (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลาม

ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลาง ตามความเห็นของครู พบว่าในภาพรวมและรายด้านมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง และตามความเห็นของนักเรียน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมด ยกเว้นด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง และด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด 2) สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลาง ตามความเห็นของครูที่มีอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีทัศนะไม่แตกต่างกัน 3) สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลาง ตามความเห็นของนักเรียนที่มีเพศ และการศึกษาศาสนาแตกต่างกัน มีทัศนะไม่แตกต่างกัน ยกเว้นนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05 4) ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลาง พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษามีน้อย ไม่มีความหลากหลาย รวมถึงยังขาดความทันสมัย จากปัญหาดังกล่าวได้รับข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขคือ จัดให้มีการอบรมครูในเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำสื่อการเรียนการสอน และควรให้มืองค์กรหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษา พร้อมทั้งแนะนำวิธีการใช้สื่ออย่างถูกต้อง และมีครูบางส่วนแก้ปัญหาคาดแคลนสื่อโดยการสร้างกิจกรรมให้นักเรียนจัดทำสื่อมาประกอบการเรียนการสอน ซึ่งครูเองก็สามารถเก็บไว้ใช้ประกอบการสอนได้ (2) *อมร หมดบุญ (2549)* ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนวิดิทัศน์การสอน วิชา อิสลามศึกษา เรื่อง การประกอบพิธีฮัจญ์และอุมเราะฮ์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ได้บทเรียนวิดิทัศน์การสอน วิชาอิสลามศึกษา เรื่องการประกอบพิธีฮัจญ์และอุมเราะฮ์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก และด้านเทคนิคการผลิตสื่ออยู่ในระดับดี และมีประสิทธิภาพ 89.06/87.10 (3) *สปีอัน แชนา (2553)* ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติการสอนของครูอิสลามศึกษาใน โรงเรียนประถมและมัธยมศึกษาที่เปิดสอนสองระบบ จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติการสอนของครูอิสลามศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เปิดสอนสองระบบ จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการปฏิบัติการสอนของครูอิสลามศึกษาที่ต่างกันในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษาด้านศาสนาและสามัญ ช่วงระดับการปฏิบัติการสอน และประสบการณ์ในการสอน ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เปิดสอนสองระบบ จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน 3) ปัญหาและแนวทางแก้ไขการปฏิบัติการสอนของครูอิสลามศึกษาใน 5 ด้าน พบว่า 1. ครูบางคนไม่ตระหนักและไม่ให้ความสำคัญต่อคุณธรรมจริยธรรม

ในการสอน แนวทางแก้ไขคือ ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับศาสนาด้านคุณธรรมจริยธรรม 2. ครูไม่มีเทคนิคการสอนที่ดี ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบเดิมๆ ไม่ใช่เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายแนวทางแก้ไขคือ ควรจัดให้มีการอบรมด้านเทคนิคและวิธีการสอนอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง 3. สื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษามีไม่เพียงพอ แนวทางแก้ไขคือ ควรจัดสรรงบประมาณด้านอิสลามศึกษาให้เท่ากับโรงเรียนอื่นๆที่พัฒนาแล้ว 4. ครูไม่ค่อยอุทิศตนให้กับนักเรียน แนวทางแก้ไขคือ ครูควรได้รับการปลูกฝังในเรื่องการเสียสละ และควรดูแลเอาใจใส่นักเรียนเสมือนลูกของตนเอง และ 5. ครูไม่สามารถใช้วิธีการวัดและประเมินผลการสอนที่แท้จริงและหลากหลาย แนวทางแก้ไขคือ ควรจัดให้มีระบบการวัดและประเมินการสอนอิสลามศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4.2 งานวิจัยด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ (1) ชัยวัฒน์ เขาวนัรัตน์ และเจตพรินทร์ อิศันติธรรม (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนดนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนดนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดียที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจเป็นที่น่าพอใจ ผลคะแนนจากการประเมินมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 87.05/93.3 สรุปว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง มีพัฒนาการการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 และรูปแบบการเรียนการสอนดนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดียที่ได้จัดทำขึ้นใหม่นี้ มีความเหมาะสมมาก

(2) ณรงค์ชัย เพ็งสถิตย์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษามีปัญหาในด้านเนื้อหาและด้านการใช้งานอยู่ในระดับน้อย อาจารย์ผู้สอนมีปัญหาในเรื่องภาระงานมาก ไม่สามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย ไม่ทราบกระทุ้งในเว็บบอร์ด และมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการผลิตสื่อการเรียนรู้ ผู้ดูแลระบบมีปัญหาด้านขาดความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ผลิต ไม่ได้ประเมินผลสื่อที่ผลิตก่อนนำไปใช้จริง ใช้ตนเองเป็นมาตรฐานในการออกแบบ ไม่ได้เขียนผังงาน การรับส่งข้อมูลล่าช้า และมีปัญหาการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ 2) การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ ผู้ดูแลระบบ ผู้สอน ผู้เรียน และระบบสมาชิก ในแต่ละส่วนจะมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบหรือลักษณะการใช้งานแตกต่างกัน โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 ท่าน ได้ยอมรับว่าแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น มีอนาคตภาพในทางที่ดี และมีอนาคตภาพที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด **(3) โสภภาพันท์ สอาด (2553)** ได้

ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นหลักผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกกระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลหลังเรียนของกลุ่มทดลองเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นหลักผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักแบบปกติสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาล หลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการเรียนการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นหลักแบบปกติ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา จำนวน 5 ท่าน มีความคิดเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้กับนักศึกษาพยาบาลได้

จากงานวิจัยที่ผ่านมาสรุปได้ว่า ด้านการสอนอิสลามศึกษา พบว่า ทั้งหมดใช้กระบวนการวิจัยเชิงสำรวจและพัฒนาเพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการสอน พฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา และเพื่อพัฒนาบทเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา โดยผลการวิจัย เน้นพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นหลัก ส่วนด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของนักเรียน นักศึกษา พบว่า ทั้งหมดใช้กระบวนการวิจัยเชิงสำรวจและพัฒนาเพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็น และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยผลการวิจัยเน้นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของนักเรียน นักศึกษาเป็นหลัก

1.5 แนวทางที่ผู้วิจัยจะดำเนินการแก้ปัญหา

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นประกอบกับความพยายามในการแก้ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ สามารถแก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่ง หากแต่ยังไม่ได้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการเก็บรวบรวมข้อมูล ความต้องการ ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์และพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในอนาคตของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ขึ้น โดยรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกใช้สื่อใดสื่อหนึ่งเพื่อการ

เรียนรู้ด้วยตัวเอง ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นถึงการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่อในอนาคตสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อศึกษาความต้องการของผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

2.2.2 เพื่อสร้างแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

2.2.3 เพื่อประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา

3.2 ประชากร

3.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ครูสอนรายวิชาอิสลามศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ จำนวน 157 คน และ (2) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 8 คน และ (3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 3 คน

3.3 เนื้อหาสาระในการวิจัย

เนื้อหาสาระที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้อยู่ในขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา จำนวน 2 ด้าน คือ (1) ศึกษารูปแบบ องค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ และ(2) พัฒนาแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามขั้นตอนการจัดระบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ และขั้นตอนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.4.1 เครื่องมือที่เป็นต้นแบบชิ้นงาน ได้แก่ แบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา

3.4.2 เครื่องมือวัดผลลัพธ์ ได้แก่ (1) แบบสอบถามความต้องการของครู และ(2) แบบระดมความคิดเห็นในการประชุมกลุ่มสนทนาของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อทางการศึกษา (3) แบบจำลอง และ(4) แบบประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา

3.4.3 เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติที่ใช้ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.4.4 เครื่องมือทางสถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Focus Group และการวิเคราะห์เนื้อหา

3.5 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ในปีการศึกษา 2555 - 2556

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 แบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ รวมถึงลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา

4.2 การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การเรียนการสอนในลักษณะหรือรูปแบบใดก็ได้ ซึ่งถ่ายทอดเนื้อหาที่กระทำผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่นำเสนอเนื้อหาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์

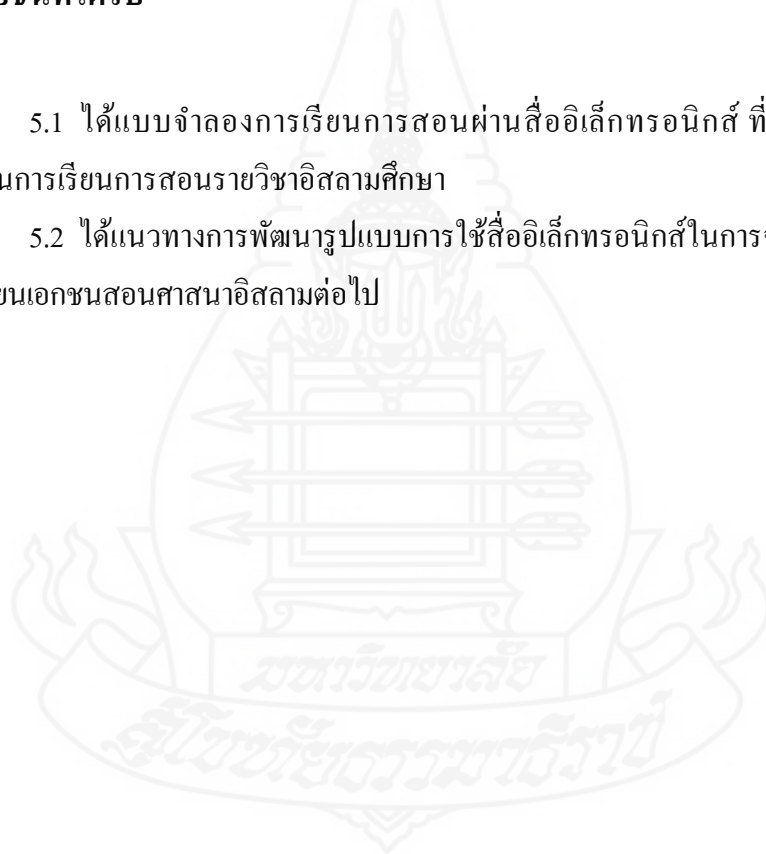
4.3 การพัฒนาแบบจำลองการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอน ตามกระบวนการเข้าสู่ระบบ โดยมีการกำหนดหลักการ เป้าหมาย และองค์ประกอบของแบบจำลองการสอนให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐาน มีการกำหนดแนวทางในการนำแบบจำลองไปใช้ การประเมินแบบจำลองการสอน และการทดสอบความมีประสิทธิภาพของแบบจำลองที่สร้างขึ้น

4.4 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารการศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีผลงานทางวิชาการ หรือผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ในงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารการศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถาบันอุดมศึกษา

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

5.1 ได้แบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาอิสลามศึกษา

5.2 ได้แนวทางการพัฒนารูปแบบการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 6 ประเด็น ได้แก่ (1) แบบจำลอง (2) การจัดการเรียนการสอน (3) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (4) หลักสูตรอิสลามศึกษา (5) การวิจัยโดยใช้วิธีการประชุมกลุ่ม (Focus Group) และ (6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แบบจำลอง

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลอง ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหา ครอบคลุม (1) ความหมายของแบบจำลอง (2) ความสำคัญของแบบจำลอง (3) ประเภทของแบบจำลอง (4) แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับแบบจำลองระบบทางการศึกษา (5) องค์ประกอบของแบบจำลอง และ (6) การพัฒนาและการทดลองแบบจำลอง

1.1 ความหมายของแบบจำลอง

ในการสร้างแบบจำลองใดๆมีวัตถุประสงค์เพื่อให้แบบจำลองนั้นสามารถแทนต้นแบบที่ต้องการได้ ดังนั้นควรศึกษาทำความเข้าใจในต้นแบบที่ต้องการจำลองให้ชัดเจนก่อน ยิ่งมีความเข้าใจในต้นแบบมากเท่าใด จะช่วยให้สามารถสร้างแบบจำลองได้ดีมากขึ้นตามไปด้วย ได้มีผู้ทำการศึกษาค้นคว้าให้แนวคิดและความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

นิคม ทาแดง (2537, น. 122) ได้ให้ความหมายของแบบจำลองตามความหมายของระบบทางการศึกษาไว้ดังนี้ “แบบจำลองระบบเป็นระบบที่ขบเหมือนที่มีกระสวนของโครงสร้างและการเปลี่ยนแปลงเหมือนกับระบบจริงมีความสำคัญต่อการสื่อความหมาย การแสวงหากระบวนการในการปฏิบัติ การกำกับกระบวนการ การควบคุมติดตาม และการพัฒนาระบบตัวอย่าง เช่น รถยนต์จำลอง (Model Car) คันเล็กๆ ขนาดหนึ่งต่อสิบของรถยนต์จริง มีส่วนประกอบเหมือนของจริงทุกชิ้น เพียงแต่ขนาดเล็กกว่าเท่านั้น การประกอบของชิ้นส่วนเหล่านี้ประกอบกันในลักษณะเดียวกับการประกอบชิ้นส่วนของรถยนต์จริง คือ มีล้อ มีเครื่องยนต์ มีเพลาคู่เกียร์ เมื่อติดเครื่องยนต์

รถยนต์จำลองนี้ก็เคลื่อนที่ได้เหมือนของจริง แต่ช้ากว่าตามสัดส่วน จากตัวอย่างจะต้องมีลักษณะเทียบเหมือน (Isomorphic) กับระบบนั้นๆ ด้าน คือ

1. มีส่วนประกอบเทียบเหมือนกันได้ทุกส่วน
2. ลักษณะของการประกอบกันเข้าเป็นโครงสร้างขององค์ประกอบต่าง ๆ จะต้องมิลักษณะเทียบเหมือนกันได้ทุกองค์ประกอบ

3. การเคลื่อนไปไหนเปลี่ยนแปลงด้านปฏิสัมพันธ์ของส่วนประกอบและองค์ประกอบจะต้องมีกระสวนเหมือนกัน (Similar pattern) จึงเรียกได้ว่า รถยนต์จำลองเป็นแบบจำลองของระบบรถยนต์จริง”

สมาน อิศวภูมิ (2537, น. 13) และกรรณิกา เจริมเทียนชัย (2539, น. 82) ได้ให้ความหมายของแบบจำลองว่าหมายถึง แบบจำลองอย่างง่ายหรือย่อส่วนของปรากฏการณ์ต่างๆที่ผู้เสนอได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นมา เพื่อแสดงหรืออธิบายปรากฏการณ์ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น หรือในบางกรณีอาจจะใช้ประโยชน์ในการทำนายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนอาจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2539, น. 43) ให้ความหมายไว้ว่า การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ นิยมเรียก Model ว่า ต้นแบบพัฒนาซึ่งอาจเป็น ชุดฝึกอบรม บทเรียน หรือกิจกรรม ที่ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย การพัฒนา ขั้นตอนการพัฒนา และกิจกรรมการพัฒนา ซึ่งเมื่อนำไปใช้แล้วจะได้ผลดีตามเป้าหมาย สามารถนำไปใช้ในวงกว้างต่อไป

แบบจำลองถูกสร้างขึ้นให้สอดคล้องกับข้อมูลและความรู้ จึงต้องแสดงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่เหมือนสภาพความเป็นจริงอย่างชัดเจน องค์ประกอบดังกล่าวมีหลากหลายลักษณะ เช่น บทเรียนในชั้นเรียน บทเรียนด้วยตนเอง คู่มือพัฒนาตนเอง การเล่นเกม การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ การร้องเพลง การเดินทางไกล การป็นภูเขา การฟังการบรรยาย เป็นต้น นอกจากนี้แบบจำลองยังต้องสามารถนำไปทดสอบเชิงประจักษ์ และนำไปสู่การหาข้อสรุปในวงกว้าง

พูนสุข หิงคานนท์ (2540, น. 50) ได้ให้ความหมายของแบบจำลองว่า แบบจำลองหมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ที่สำคัญของเรื่องที่ศึกษา

ศุภรศม์ วิถีกุลเจริญ (2540, น. 29) ได้ให้ความหมายของแบบจำลองว่า ทฤษฎีหรือตัวแทนของทฤษฎีที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริงอย่างง่าย ๆ และแบบจำลองทางการสื่อสารก็คือทฤษฎีที่อธิบายการทำงานหรือกระบวนการสื่อสาร

อุทุมพร จามรมาน (2541, น. 22) ได้ให้ความหมายของแบบจำลองว่า รูปแบบเป็นสิ่งที่แสดงโครงสร้างของความสัมพันธ์ของระหว่างชุดของปัจจัย หรือตัวแปรต่างๆ หรือองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์หรือเหตุผลซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

พิชิต สุขเจริญพงษ์ (2543, น. 131) ให้ความหมายของแบบจำลองไว้ว่า สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อจำลองสภาพความเป็นจริงใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาหรือวิเคราะห์ ก่อนที่จะนำผลการวิจัยหรือวิเคราะห์ไปดำเนินการปฏิบัติ

ประภาศรี ศักดิ์ศรีชัยสกุล (2544, น. 15) ให้ความหมายของแบบจำลองไว้ว่า แบบจำลอง หรือรูปแบบ (Model) หมายถึง การสรุปองค์ประกอบซึ่งเป็นหลักพื้นฐานของสิ่งต่างๆ ในลักษณะของรูปภาพ 3 มิติ สัญลักษณ์คำพูด หรือสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์เพื่อเป็นแบบอย่างหรือแนวทางในการปฏิบัติตาม หรือแสดงโครงสร้าง ลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานต่างๆ

ฉัญภัทรศญา ทับทิมเทศ (2555, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของแบบจำลองว่า แบบจำลอง หมายถึง ตัวแบบที่ช่วยในการนำเสนอข้อมูลต่างๆ ของระบบ เพื่อจะนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ในการแก้ไขปัญหา ตัวแบบนี้อาจจะเป็นโปรแกรม ที่มีความสามารถในการใช้สูตรคำนวณทางคณิตศาสตร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ค้นหาคำตอบ หรือจำลองให้เห็นภาพของข้อมูล เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหา

บาร์โด และ ฮาร์ทมาน (Bardo and Hartman 1982, p. 70-71) ได้ให้ความหมายของแบบจำลองว่า แบบจำลองเป็นสิ่งที่ได้รับการพัฒนาขึ้น เพื่อบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญของปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม เพราะการกระทำเช่นนั้นจะทำให้แบบจำลองนั้นค่อยลงไปสู่ส่วนการที่จะระบุว่าแบบจำลองใดๆจะต้องประกอบด้วยรายละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและแบบจำลองนั้นๆควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ไม่ได้มีการกำหนดตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์แต่ละอย่าง และวัตถุประสงค์ของผู้สร้างแบบจำลองนั้นว่าต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆอย่างไร

โตซี และ คาร์โรล (Tosi and Carroll 1982, p. 163) ได้ให้ความหมายของแบบจำลองว่าเป็นนามธรรมของจริงหรือภาพจำลองของสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีตั้งแต่แบบจำลองอย่างง่ายไปจนถึงแบบจำลองที่มีความซับซ้อนมากๆ มีทั้งแบบจำลองเชิงกายภาพ เช่น แบบจำลองหอดูดาว แบบจำลองเครื่องบินขับไล่เอฟ 16 เป็นต้น และแบบจำลองเชิงคุณลักษณะที่ใช้อธิบายสภาพการณ์เหนือปรากฏการณ์ด้วยภาษาหรือสัญลักษณ์ต่างๆ

สรุปได้ว่า แบบจำลอง คือ สิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีที่ได้ศึกษามาของผู้สร้างเอง เพื่อถ่ายทอดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ โดยใช้สื่อที่ทำให้เข้าใจได้ง่ายและ

กระชับถูกต้อง และสามารถตรวจสอบเปรียบเทียบกับปรากฏการณ์จริงได้ เพื่อช่วยให้ตนเองและผู้อื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น

1.2 ความสำคัญของแบบจำลอง

แบบจำลองมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดระบบทางการศึกษาในทุกๆด้าน ซึ่งนิคมทาแดง (2536, น. 124-125) กล่าวว่า การดำเนินการสิ่งใด ส่วนสำคัญ คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ การดำเนินการให้ได้ผลตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ จะมีวิธีการจัดการอย่างไรจึงจะดำเนินการสู่วัตถุประสงค์ได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีแบบ มีขอบเขตกำหนดไว้แน่นอน เพื่อให้สามารถดำเนินการตามขั้นตอน ไปสู่วัตถุประสงค์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ จึงจำเป็นต้องอาศัยแบบจำลองเป็นต้นแบบในการดำเนินการ เพื่อให้มองเห็นภาพรวมของส่วนประกอบและองค์ประกอบ จึงต้องมีแบบจำลองระบบ ซึ่งมีความสำคัญดังนี้

1. ความสำคัญต่อการสื่อความหมาย แบบจำลองระบบทำขึ้นเพื่อจำลอง โครงสร้าง และมุ่งสัมพันธ์ของระบบในลักษณะที่ตัดส่วนที่ไม่จำเป็นออก ทำให้มองเห็นภาพรวมของระบบที่ใหญ่ และสลับซับซ้อนได้ แบบจำลองระบบจึงเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจทั้งส่วนรวมของระบบและส่วนย่อยที่ต้องรับผิดชอบ

2. ความสำคัญต่อการแสวงหากระบวนการในการปฏิบัติจริงตามแนวทางที่กำหนดไว้ในระบบอาจจะยุ่งยากและผิดพลาดได้ง่าย จึงต้องมีแบบจำลองเพื่อป้องกันความผิดพลาดได้

3. ความสำคัญต่อการกำกับกระบวนการ แบบจำลองระบบเป็นคู่มือในการกำกับและอำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามระบบใหญ่ที่ได้วางไว้

4. ความสำคัญต่อการควบคุมและติดตาม การควบคุมและติดตามระบบจะต้องมีแบบจำลองเป็นคู่มือในการทำงาน เพื่อทราบผลย้อนกลับที่จะติดตามว่าส่วนใดผิดปกติ ซ้ำเกินไป หรือเกิดปัญหาขึ้นตรงจุดใดของระบบ

5. ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบ ระบบใดๆก็ตามที่สร้างขึ้นมาจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนา ตามจังหวะวงจรของระบบนั้นๆ แบบจำลองของทุกระบบจึงมีบทบาทเป็นแผนผังและดัชนีชี้นำผู้เกี่ยวข้องในการที่จะดำเนินการพัฒนาให้เจริญรุดหน้าไปเรื่อยๆไม่หยุดยั้งที่หรือเสื่อมถอยลงไปตามกาลเวลา การพัฒนาระบบนั้นอาจจะปรับปรุงแก้ไขหรือสร้างสรรค์เพิ่มเติมขึ้นใหม่ทั้งระบบหรือบางส่วนของระบบก็คือ เป็นพัฒนาการของระบบนั้นๆ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2536, น. 97) กล่าวถึงความสำคัญของแบบจำลอง ดังนี้

1. แบบจำลองเป็น โครงสร้างที่จะทำนายผลที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพก่อนที่จะนำระบบนั้นไปใช้จริง

2. แบบจำลองระบบช่วยป้องกันการลงทุนที่ไม่จำเป็น

บุญยัง สุขะพัฒน์ (2540, น. 8) กล่าวว่าไว้ว่า หน้าที่ และความสำคัญของแบบจำลอง ในวิชาการด้านสังคมศาสตร์ไว้ดังนี้

1. แบบจำลองจะทำหน้าที่จัดระเบียบด้วยวิธีการวางลำดับ และแสดงสัมพันธ์ภาพ ของระบบต่างๆ ว่าสัมพันธ์กันอย่างไร พร้อมทั้งให้ภาพรวมทั้งหมด มิฉะนั้นอาจจะเข้าใจเป็นอย่างอื่น

2. แบบจำลองจะช่วยในการอธิบายโดยให้ข้อเท็จจริงต่างๆ ในลักษณะที่ง่ายต่อ ความเข้าใจ พร้อมทั้งแบบจำลองสามารถแนะนำให้ออกถึงจุดสำคัญของกระบวนการหรือระบบได้

3. แบบจำลองจะช่วยในการทำนายผล หรือแนวโน้มที่จะเป็นไปได้ของเหตุการณ์ต่างๆ ดังนั้นแบบจำลองจึงมีประโยชน์สำหรับการตั้งสมมุติฐานของการวิจัย

สรุปได้ว่า แบบจำลองมีความสำคัญเพื่อเป็นตัวกำหนดในการดำเนินการต่างๆ ใน การจัดระบบทางการศึกษา

1.3 ประเภทของแบบจำลอง

แบบจำลองมีความสำคัญต่อการกำหนดการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้ตรงกับหน้าที่ และประโยชน์ตามลักษณะการใช้งาน การจะเลือกแบบจำลองจะต้องคำนึงถึงความถูกต้อง ความ น่าเชื่อถือ และความยากง่ายต่อการเข้าใจ ดังนั้น การเลือกแบบจำลองมาใช้เพื่อการตัดสินใจใน ปัญหาต่างๆ ได้มีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบ เพื่อกำหนดทางเลือกและนำไปสู่ การตัดสินใจ แนวความคิดของนักวิชาการได้จำแนกประเภทของแบบจำลองไว้ดังนี้

นิคม ทาแดง (2537, น. 125) ได้จัดแบ่งประเภทแบบจำลองระบบทางการศึกษา ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. แบบจำลองระบบแบบไอโคนิค (Icomic Models) เป็นแบบจำลองระบบ ภาพเหมือน ภาพถ่าย หรือลักษณะโครงสร้างทางกายภาพ เช่น หุ่นจำลอง สิ่งก่อสร้างที่แสดงใน แผนผังภูมิ สถาปัตยกรรมของสถานที่ต่างๆ ภาพถ่ายหรือภาพเหมือนที่สามารถบอกสัดส่วนของส่วนต่างๆ ได้เป็นแบบจำลองระบบ โครงสร้างหรือระบบเส้นลักษณะภายนอกของสิ่งนั้นๆ แบบจำลองระบบ ไอโคนิคเป็นภาพถ่ายหรือภาพเหมือนอาจต้องมีหลายแผ่นหรือเป็นชุดๆ เพื่อแสดงกระบวนการ เปลี่ยนแปลง

2. แบบจำลองระบบแบบอนาล็อก (Analogue Models) เป็นระบบเทียบเหมือนที่ใช้ สิ่งแทนที่กำหนดขึ้นแทนส่วนประกอบ องค์ประกอบ และกระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบจริง สามารถลดความสลับซับซ้อนของระบบจริง และแสดงเฉพาะส่วนสำคัญของระบบทำให้เข้าใจ ระบบโดยส่วนรวมได้โดยง่ายซึ่งสามารถแสดงได้ด้วยภาษา (Language Analogue) แผนภูมิ (Flow Chart) แผนที่ (Map) และกราฟ (Graph)

3. แบบจำลองระบบแบบสัญลักษณ์ (Symbolic Models) เป็นแบบจำลองระบบที่เป็นนามธรรมมากที่สุด แบบไอคอนิกมีขนาดเล็กกว่าระบบจริงเป็น 10 เท่า 100 เท่าได้ แต่ถึงอย่างไรก็กินเนื้อที่แบบอนาล็อก อาจพับเก็บในกระเป๋าได้แต่แบบสัญลักษณ์ไม่กินเนื้อที่ สามารถเก็บไว้ในความนึกคิดหรือความทรงจำของสมองคนได้ เพราะแบบจำลองระบบแบบสัญลักษณ์เป็นเพียงสัญลักษณ์ สมการ หรือสูตรทางคณิตศาสตร์เท่านั้น เป็นแบบจำลองระบบที่ทิ้งรายละเอียดของระบบจริงในง่ายที่สุด แต่เป็นเครื่องมือสื่อสารองค์ประกอบ โครงสร้าง และกระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบได้ดีมากกว่าระบบหนึ่ง

เสรี ชัดเข้ม (2538, น. 51) ได้สรุปความเห็นของนักวิชาการหลายท่านว่าแบบจำลองจำแนกเป็น 2 แบบ ได้แก่

1. แบบจำลองเชิงกายภาพ (Physical Model) แบ่งออกเป็น (1) แบบจำลองของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model of) เช่น แบบจำลองเครื่องบิน ที่สร้างเหมือนจริง แต่มีขนาดย่อส่วน (2) แบบจำลองสำหรับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model for) เช่น แบบจำลองที่ออกแบบไว้เพื่อเป็นต้นแบบผลิตสินค้า ต้องสร้างแบบจำลองเท่าของจริงขึ้นมาก่อน แล้วจึงผลิตสินค้าตามแบบจำลองนั้น

2. แบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) แบ่งออกเป็น (1) แบบจำลองเชิงแนวคิดของสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Conceptual Model of) คือแบบจำลองที่สร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีเพื่ออธิบายปรากฏการณ์บางอย่าง เช่น แบบจำลองการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น (2) แบบจำลองเชิงแนวคิดเพื่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Conceptual Model for) คือ แบบจำลองที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีการคัดสรรตามธรรมชาติ เพื่อนำไปอธิบายทฤษฎีการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

ศุภรศมี จิตกุลเจริญ (2540, น. 30) ได้แบ่งประเภทแบบจำลองออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. แบบจำลองที่แสดงโครงสร้างหรือคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น แบบจำลองบ้านจัดสรรของโครงการหมู่บ้านต่างๆ แบบจำลองของยานอวกาศซึ่งเป็นการย่อส่วนของความจริงหรือสิ่งของโดยจำลองรูปร่างลักษณะและรายละเอียดต่างๆ ออกมาเหมือนของเดิม โดยจะแสดงจำนวน ขนาด การจัดหรือส่วนต่างๆ ของระบบ

2. แบบจำลองที่แสดงหน้าที่หรือการทำงานของระบบหรือเหตุการณ์ ผู้สร้างแบบจำลองจะพยายามนำเสนอพลังหรือแรงดันที่ประกอบกันเป็นระบบในรูปของภาพและชี้ให้เห็นทิศทางหรือการเคลื่อนไหวตลอดจนความเชื่อมโยงกันของพลังหรืออิทธิพลนั้นๆ แบบจำลองที่แสดงหน้าที่หรือการทำงานของระบบหรือเหตุการณ์ต่างๆ นี้ ไม่จำเป็นจะต้องเป็นการย่อส่วนของจริงหรือแสดงรูปลักษณะที่เหมือนของเดิม เช่นแผนภาพที่เป็นแบบจำลองระบบการทำงานของ

สมองของมนุษย์ ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นภาพสมองมนุษย์จริง ๆ หรือมีรายละเอียดและรูปร่างเหมือนสมองจริงๆ แต่อาจจะเป็นภาพเชิงเส้นแสดงระบบการทำงานก็ได้

พิชิต สุขเจริญพงษ์ (2543, น. 131) ได้แบ่งประเภทของแบบจำลองเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. แบบจำลองกายภาพ (Physical Model) หรือแบบจำลองเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Models) เป็นแบบจำลองที่สร้างเลียนแบบของจริงในทางกายภาพ โดยใช้หลักการเปรียบเทียบ โครงสร้างของแบบจำลองให้สอดคล้องกับลักษณะของของจริง ส่วนใหญ่ใช้ในวงการวิทยาศาสตร์ อาจเรียกว่า หุ่นจำลอง เช่น หุ่นจำลองอาคาร หุ่นจำลองยานยนต์ เป็นต้น

2. แบบจำลองแผนภาพ (Graphical Or Pictorial Model) เป็นแบบจำลองที่แสดงด้วยแผนภาพ แผนภูมิ กราฟ หรือรูปภาพ เพื่อใช้อธิบายสภาพการทำงาน ลำดับขั้นตอนการทำงาน หรือสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เช่น โฟลชาร์ท (Flow Chart) โฟลไดอะแกรม (Flow Diagram) ดีซิชั่นทรี (Decision) อินฟลูเอนส์ไดอะแกรม (Influence Diagram) เป็นต้น

3. แบบจำลองพรรณนา หรือแบบจำลองเชิงบรรยาย (Verbal or Descriptive or Semantic Model) เป็นแบบจำลองที่แสดงด้วยคำบรรยายเพื่ออธิบายขั้นตอนการทำงาน ลำดับขั้นตอนการทำงาน หรือสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ หรืออธิบายปรากฏการณ์ด้วยภาษาหรือแผนภูมิ เพื่อให้เห็นแนวคิด โครงสร้าง องค์ประกอบ และความสัมพันธ์

4. แบบจำลองคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นแบบจำลองที่แสดงด้วยสมการหรือฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์ หรือสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ซึ่งเขียนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อใช้ในการศึกษา การวัดผล หรือการวิเคราะห์ เช่น สมการต้นทุน เป็นต้น นอกจากนี้จะอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรแล้ว ยังใช้สร้างทฤษฎีที่เป็นข้อสรุปจากการทดสอบสมมติฐานด้วย

5. แบบจำลองเหตุผล (Causal Model) เป็นแบบจำลองที่พัฒนามาจากแบบจำลองเชิงบรรยาย โดยนำตัวแปรมาเขียนเป็นสัญลักษณ์หรือคำย่อ และใช้เส้นและลูกศรแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปร

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2544, น. 46-47) ได้แบ่งประเภทของแบบจำลองไว้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. แบบจำลองระบบแบบไอคอนิก (Iconic Models) เป็นหุ่นจำลองของจริง เช่น ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพเหมือนหุ่นจำลอง

2. แบบจำลองเปรียบเทียบ หรือแบบจำลองระบบแบบอนาล็อก (Analogue Models) เช่น ภาพ แผนภูมิ แผนที่ กราฟ

3. แบบจำลองระบบแบบสัญลักษณ์ (Symbolic Models) เช่น สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ สมการ และสูตรต่างๆ

4. แบบจำลองระบบแบบแนวคิด (Conceptual Models) เช่น แบบจำลองที่แทนด้วยแผนภูมิ หรือแผนภาพในรูปแบบต่างๆ

กีเวส (Keeves 1988, p. 561-565) ได้แบ่งประเภทของแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. แบบจำลองเชิงเปรียบเทียบ เป็นแบบจำลองเชิงกายภาพ ส่วนใหญ่ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ เช่น แบบจำลองโครงสร้างอะตอม สร้างขึ้นโดยใช้หลักการเปรียบเทียบโครงสร้างของแบบจำลองให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายกับทางกายภาพ สอดคล้องกับข้อมูลและความรู้ที่มีอยู่ในขณะนั้นด้วย แบบจำลองที่สร้างขึ้นต้องมียุทธศาสตร์ประกอบชัดเจนสามารถนำไปทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ และสามารถนำไปใช้ทำการหาข้อมูลสรุปของปรากฏการณ์ได้อย่างกว้างขวาง เช่น แบบจำลองจำนวนนักเรียนในโรงเรียน สร้างขึ้นโดยเปรียบเทียบกับลักษณะถึงน้ำที่ประกอบด้วยท่อ น้ำเข้าและท่อน้ำออก ปริมาณน้ำที่ไหลเข้าถึงเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนที่เข้าโรงเรียน ประกอบด้วยอัตราการเข้า อัตราการย้ายเข้า อัตราการรับเด็กอายุต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนปริมาณน้ำที่ไหลออกเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนที่ออกจากโรงเรียน เนื่องจากพันธุศาสตร์การศึกษา การย้ายออก การจบการศึกษา สำหรับปริมาณน้ำที่เหลือในถังเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนที่เหลืออยู่ในโรงเรียน เป็นต้น จุดมุ่งหมายของแบบจำลองแบบนี้ เพื่ออธิบายปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงจำนวนนักเรียนในโรงเรียน

2. แบบจำลองเชิงอธิบาย เป็นแบบจำลองที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษา ด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นแนวคิด โครงสร้างองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ เช่น แบบจำลองการเรียนรู้ เป็นต้น

3. แบบจำลองเชิงคณิตศาสตร์ เป็นแบบจำลองที่แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรต่างๆ โดยใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ เดิมแบบจำลองนี้ใช้กับศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์ แต่ปัจจุบันมีแนวโน้มในการนำไปใช้ด้านพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์เพิ่มขึ้น รวมทั้งการศึกษาด้วยโดยเฉพาะในด้านการวัดผลการศึกษา แบบจำลองแบบนี้สามารถอธิบายความสัมพันธ์และสร้างเป็นทฤษฎี เพราะสามารถทดสอบสมมุติฐานได้ แบบจำลองเชิงคณิตศาสตร์มักพัฒนามาจากแบบจำลองเชิงอธิบาย

4. แบบจำลองเชิงเหตุผล เป็นแบบจำลองที่พัฒนามาจากแบบจำลองเชิงอธิบาย โดยการนำเอาเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทางมาใช้ ปัจจุบันมีการนำแบบจำลองนี้มาใช้ในการวิจัยทางการศึกษามากขึ้น แบบจำลองแบบนี้จะเป็นการนำเอาตัวแปรมาเขียนเป็นสัญลักษณ์หรือคำย่อ แล้ว

ใช้เส้นตรงและลูกศรแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรในเชิงเหตุและผล เช่น แบบจำลองการเรียนรู้ของผู้เรียน สติปัญญาของผู้เรียนมีผลมาจากสภาพทางเศรษฐกิจของพ่อแม่สิ่งแวดล้อมที่บ้าน เป็นต้น แบบจำลองดังกล่าวสามารถกำหนดเป็นกรอบในการรวบรวมข้อมูลในสภาพที่เป็นจริงเพื่อทดสอบแบบจำลองได้ด้วย

สรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของแบบจำลองขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการอธิบายแบบจำลองนั้นๆ ซึ่งสามารถสรุปแบบจำลองออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) แบบจำลองรูปธรรม และ (2) แบบจำลองนามธรรม ซึ่งแบบจำลองรูปธรรม คือ แบบจำลองทางกายภาพเป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นหรือเลียนแบบของจริงมีจุดเด่น สามารถจับต้อง และให้รายละเอียดที่ทำความเข้าใจได้ง่าย ส่วนแบบจำลองนามธรรมเป็นแบบจำลองที่ไม่มีรูปแบบแน่นอน จุดเด่นคือ สามารถนำแนวคิด ทฤษฎีหลักการ ไปประยุกต์ใช้ในสภาพการณ์ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางและหลากหลาย จุดด้อยคือ การทำความเข้าใจในรายละเอียด บางครั้งอาจจะต้องใช้ความรู้ เจตคติ ทักษะและประสบการณ์มาประมวลเข้าด้วยกัน บางครั้งอาจจะต้องใช้เวลาในการทำทำความเข้าใจ

1.4 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับแบบจำลองระบบทางการศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้เสนอทฤษฎีหรือแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับแบบจำลองระบบที่ใช้ในการพัฒนาและออกแบบทางการศึกษาไว้ดังนี้

ประศักดิ์ หอมสนิท และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2536, น. 55-57) กล่าวว่า แบบจำลองระบบที่ใช้ในการพัฒนาและออกแบบทางการศึกษาโดยภาพรวมแบ่งได้เป็น 5 ระบบ ดังนี้

1. แบบจำลองที่มีทฤษฎีระบบทั่วไปเป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานเนื่องจากกระบวนการออกแบบและพัฒนาทางการศึกษา เป็นระบบที่เกิดจากการบูรณาการองค์ประกอบที่มีปฏิสัมพันธ์กันเป็นจำนวนมาก ดังนั้นแบบจำลองจึงเน้นเรื่องของการสื่อความหมายข้อมูลย้อนกลับและการทำนายผลที่เกิดขึ้นกับระบบทั้งหมด

2. แบบจำลองในการพัฒนาและออกแบบทางการศึกษา สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายกลุ่มตามลักษณะหรือเกณฑ์ เช่น แบ่งตามขนาด จำแนกเป็นแบบจำลองระดับมหภาคและแบบจำลองระดับจุลภาค แบ่งตามการวางแผนและพัฒนาการดำเนินงานและการจัดการศึกษา จำแนกเป็นแบบจำลองระบบบริหาร ระบบวิชาการ และระบบบริการ และแบ่งตามระบบการศึกษา จำแนกเป็นในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และระบบการสอนทางไกล

3. แบบจำลองระบบตามองค์ประกอบที่สำคัญ ลักษณะรูปร่างของแบบจำลองระบบจะถูกสร้างขึ้นโดยผ่านกระบวนการการระบุงค์ประกอบที่สำคัญของระบบ

4. แบบจำลองระบบเป็นตัวแทนของระบบเดียวกันได้ ไม่จำเป็นต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบหรือขั้นตอนที่เหมือนกันทุกประการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้สร้างแบบจำลองระบบแต่ละคนว่าจะจัดองค์ประกอบใดไว้ในระบบทางการศึกษาหรือละเว้นที่จะไม่คำนึงถึงองค์ประกอบใดบ้าง

5. แบบจำลองระบบทางการศึกษามีระดับความเป็นนามธรรม แบบจำลองทุกแบบจำลองมีระดับความเป็นนามธรรมในระดับใดระดับหนึ่ง ซึ่งไม่สามารถระบุได้ว่า แบบจำลองระบบของใครดีที่สุด หรือระบุว่าของใครดีกว่าของใครด้านนี้ แบบจำลองระบบจะใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ก็น้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ในสภาพแวดล้อมต่างๆกัน

สรุปได้ว่า แบบจำลองใดๆ ก็ตามจะขึ้นอยู่กับส่วนประกอบ องค์ประกอบ หรือโครงสร้างและกระบวนการเปลี่ยนแปลง โดยมีทฤษฎีหรือแนวคิดพื้นฐาน หลักเกณฑ์ กระบวนการวัตถุประสงค์ สภาพแวดล้อมและสิ่งอื่นๆ เป็นตัวกำหนด

1.5 องค์ประกอบของแบบจำลอง

นักวิชาการได้กำหนดองค์ประกอบของแบบจำลองเพื่อช่วยในการอธิบายโดยให้ข้อเท็จจริงต่างๆ ในลักษณะที่ง่ายต่อความเข้าใจ ดังนี้

นิคม ทาแดง (2536, น. 131) กล่าวว่า แบบจำลองมีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. ส่วนประกอบ เป็นส่วนหนึ่งของระบบซึ่งถูกกำหนดขึ้นอย่างอิสระการกระทำต่างๆ ที่รวบรวมขึ้นมาเพื่อแสดงผลลัพธ์ของระบบไม่ว่าส่วนประกอบนั้นจะเป็นส่วนประกอบที่แสดงอยู่ในระบบทั้งหมด มักจะเป็นตัวแปรคู่ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดของส่วนประกอบของระบบ เช่น เครื่องจักร มนุษย์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2. ตัวแปร เป็นคุณสมบัติที่กำหนดขึ้นของระบบ มีหลายค่าภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ กัน หรือในสถานะที่แตกต่างกันของระบบตัวแปร สามารถจำแนกได้หลายชนิด เช่น ตัวแปรภายนอกหรือตัวแปรนำเข้า เป็นตัวแปรที่เกิดขึ้นภายนอกระบบและนำมาใช้ในการปฏิบัติการจำลองสภาพตัวแปรภายในหรือตัวแปรนำออกเป็นตัวแปรที่เกิดขึ้นภายในระบบหรือหลังจากการปฏิบัติการจำลองสภาพ ตัวแปรแสดงสถานะหรือตัวแปรภายในเป็นตัวแปรที่แสดงสถานะของระบบ และตัวแปรควบคุม มักจะเป็นตัวแปรที่แสดงสถานะของระบบ เช่น ตัวแปรคู่ เป็นต้น

3. พารามิเตอร์ เป็นคุณสมบัติของระบบ มักจะกำหนดไว้ในลักษณะที่คงที่ในรูปแบบ (4) ฟังก์ชันความสัมพันธ์ เป็นฟังก์ชันที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพารามิเตอร์ และตัวแปรต่างๆในระบบ ซึ่งจะบอกพฤติกรรมของระบบนั้น

สมาน อัสวภูมิ (2537, น. 17) กล่าวว่า ในการกำหนดองค์ประกอบของแบบจำลองว่าจะประกอบด้วยอะไรบ้าง จำนวนเท่าใด มีโครงสร้างและความสัมพันธ์กันอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่เรากำลังศึกษาหรือจะออกแบบ แนวคิด ทฤษฎีและหลักการพื้นฐานในการกำหนด

แบบจำลองนั้นๆ เป็นหลักสำหรับองค์ประกอบของแบบจำลองการบริหารการศึกษาเท่าที่พบจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า ส่วนใหญ่จะกล่าวถึงการจัดการบริหารหรือโครงสร้างระบบบริหาร แนวทางดำเนินการ ภาระหน้าที่ที่สำคัญๆ ในการบริหารงานขององค์กรนั้นๆ เช่น การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานการเงิน การบริหารงานวิชาการ เป็นต้น

บราวน์ และ โมเบิร์ก (Brown and Moberg 1980, p. 16-17) ได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของแบบจำลอง พบว่า แบบจำลองส่วนใหญ่ประกอบด้วย (1) สภาพแวดล้อม (2) เทคโนโลยี (3) โครงสร้าง (4) กระบวนการจัดการ และการตัดสินใจสั่งการ

สรุปได้ว่า แบบจำลองจะทำหน้าที่จัดระเบียบด้วยวิธีวางลำดับ และแสดงความสัมพันธ์ภาพของระบบต่างๆ ว่าสัมพันธ์กันอย่างไร พร้อมทั้งให้ภาพรวมทั้งหมด มิฉะนั้นอาจจะเข้าใจเป็นอย่างอื่น

1.6 การพัฒนาและการทดลองแบบจำลอง

1.6.1 การพัฒนาแบบจำลอง

การพัฒนาแบบจำลองหรือการพัฒนารูปแบบ (A Development of Model) ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายไว้ดังนี้

นิคม ทาแดง (2536, น. 124) กล่าวว่า การพัฒนาแบบจำลองมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาการศึกษาในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเป็นอย่างยิ่ง รูปแบบหรือแบบจำลองที่ถูกสร้างขึ้นในอดีตจึงควรได้รับการพัฒนาขึ้นมาใหม่หรือควรได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานเพราะแบบจำลองจะทำหน้าที่จัดระเบียบด้วยวิธีวางลำดับและแสดงความสัมพันธ์ของระบบต่างๆ ว่าสัมพันธ์กันอย่างไรสามารถช่วยในการอธิบายโดยให้ข้อเท็จจริงต่างๆ ในลักษณะที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ช่วยในการค้นหาความจริง ช่วยในการทำนายผล หรือแนวทางที่จะเป็นไปได้ของเหตุการณ์ต่างๆ และยังมี ความสำคัญต่อการสื่อความหมาย ระบบ โครงสร้างของงาน ปฏิสัมพันธ์ของระบบย่อย ทำให้มองเห็นภาพรวมของระบบใหญ่ได้ใช้ในการแสวงหากระบวนการในการปฏิบัติใช้ในการกำกับกระบวนการ การตรวจสอบงาน สามารถควบคุมติดตามงานได้อย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญที่สุดคือมีประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนา ซึ่งแบบจำลองต่างๆ ที่สร้างขึ้นมาจะต้องนำไปดำเนินการอย่างครบวงจรและเป็นระบบ ทั้งนี้แนวทางในการพัฒนาแบบจำลอง คือ การสร้างแบบจำลองจากระบบใหญ่สู่ระบบย่อยทำได้โดยการนำข้อมูลสารสนเทศมาวิเคราะห์ ถึงปัจจัยนำเข้า ผลลัพธ์ เพื่อทราบตัวกระบวนการแล้วจึงสร้างแบบจำลองหรือรูปแบบขึ้นกับการสร้างแบบจำลองจากระบบย่อยสู่ระบบใหญ่โดยการค้นหากระบวนการย่อยจากข้อมูลสารสนเทศแล้วเชื่อมต่อเส้นแสดงทิศทางของปัจจัยนำเข้า

ผลลัพธ์ของแต่ละระบบ กระบวนการ ผลลัพธ์ และผลย้อนกลับให้อยู่ในลำดับและตำแหน่งที่เหมาะสม

สำหรับวิธีการพัฒนาแบบจำลองนั้น จะต้องคำนึงถึงหลักการและแนวทางในการสร้างแบบจำลอง

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2536, น. 99) ได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาแบบจำลองทางการศึกษาว่าเป็นการระบุงค์ประกอบหลักและองค์ประกอบรอง กำหนดวิถึระบบ การจัดเรียงองค์ประกอบตามลำดับก่อนหลัง การใส่รหัสแสดงขั้นตอน การอธิบายรายละเอียดแต่ละขั้นตอน และการกำหนดช่องระบบที่พัฒนาขึ้น การพัฒนาแบบจำลองสามารถดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ (1) พัฒนาจากระบบย่อยสู่ระบบใหญ่ และ(2) พัฒนาจากระบบใหญ่สู่ระบบย่อย ซึ่งมีวิธีการกำหนดขั้นตอนของระบบทางการศึกษา คือ การระบุงค์ประกอบหลักและองค์ประกอบรอง กำหนดวิถึระบบ การจัดเรียงองค์ประกอบตามลำดับก่อนหลัง การใส่รหัสแสดงขั้นตอนการอธิบายรายละเอียดขั้นตอน และการกำหนดช่องระบบที่พัฒนาขึ้น

สรุปได้ว่า การพัฒนาแบบจำลองหรือการพัฒนารูปแบบ (A Development of Model) เป็นการสร้างแบบจำลองจากระบบใหญ่สู่ระบบย่อย หรือจากระบบย่อยสู่ระบบใหญ่

1.6.2 การทดสอบแบบจำลอง

จุดมุ่งหมายสำคัญของการทดสอบแบบจำลองนั้น เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแบบจำลองในการปฏิบัติจริง แบบจำลองทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จะทำการทดสอบโดยการพิสูจน์ตามสูตรหรือสมการหรือตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการประมาณค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลอง สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ มักจะดำเนินการทดสอบแบบจำลองด้วยวิธีการทางสถิติ ผลของการทดสอบจะนำไปสู่การยอมรับ หรือปฏิเสธแบบจำลองนั้นและนำไปสู่การสร้างทฤษฎีใหม่ต่อไป แต่การทดสอบแบบจำลอง บางเรื่องนั้นไม่สามารถกระทำด้วยวิธีการดังกล่าวได้เนื่องจากมีข้อจำกัดบางประการ

พูลสุข หิงคานนท์ (2540, น. 53-55) ได้สรุปความเห็นของนักวิชาการว่าการทดสอบแบบจำลองทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ สามารถดำเนินการโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ การวิจัยทางการศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการโดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์หรือการวิจัยเชิงปริมาณมากขึ้นไป ซึ่งในบางเรื่องต้องการความละเอียดอ่อนและลึกซึ้งมากกว่านั้น การประเมินโดยอาศัยความรู้และการรับรู้ของผู้ทรงคุณวุฒิ จะสามารถช่วยให้การทดสอบแบบจำลองทางสังคมศาสตร์ดำเนินไปได้ด้วยดี สำหรับแนวคิดเรื่องการประเมินแบบจำลองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้

1. การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจะดำเนินการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง เฉพาะประเด็นที่ถูกนำมาพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานปัจจัยต่างๆ เข้าด้วยกันตามวิจรรณญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพ หรือความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

2. เป็นรูปแบบการประเมินที่เป็นความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมิน โดยพัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลปะ (Art Criticism) ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากการวัดคุณค่าไม่อาจประเมินด้วยเครื่องมือวัดใดๆ ได้ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง แนวคิดนี้ได้ถูกนำมาใช้ในทางการศึกษาระดับสูงมากขึ้น ทั้งนี้เพราะองค์ความรู้เฉพาะสาขานั้น ผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นๆ จริงๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ดังนั้นในวงการอุดมศึกษาจึงนิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ในการทดสอบ หรือประเมินเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้ง และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง

3. เป็นรูปแบบที่ใช้ตัวบุคคลหรือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรมและมีคุณยพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่างๆ นั้น จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒิเอง

4. เป็นรูปแบบที่ยอมให้เกิดความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอรรถยาศัยและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่พิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวม การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายสำคัญของการทดสอบแบบจำลองนั้น เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแบบจำลองในการปฏิบัติจริง แบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ จะทำการทดสอบโดยการพิสูจน์ตามสูตรหรือสมการหรือตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ส่วนการทดสอบแบบจำลองทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ สามารถดำเนินการโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การจัดการเรียนการสอน

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาครอบคลุม (1) สามัญทัศน์การจัดการเรียนการสอน และ (2) หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนร่วมสมัย

2.1 สามัญทัศน์การจัดการเรียนการสอน

สามัญทัศน์การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย (1) ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน และ(2) องค์ประกอบและขอบข่ายการจัดการเรียนการสอน

2.1.1 ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากร การประสานงาน การดำเนินการ การกำกับควบคุม การสนับสนุน ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก และการประเมินการเรียนการสอน เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดตามขอบเขตที่จะเอื้ออำนวยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2553, น. 44-46) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญดังนี้

1. ช่วยกำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่ชัดเจน ผลจากการวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบจะทำให้ผู้สอนได้แนวทางในการสอนอย่างชัดเจน ไม่ปล่อยให้ตนเองตกอยู่ในภาพนิ่งหรือความเคยชินเก่าๆ กล่าวคือ ทำให้ผู้สอนเกิดความชัดเจนว่า จะสอนอะไร ด้วยจุดมุ่งหมายใด ใช้วิธีการไหน ใช้สื่อการสอนอะไร และจะประเมินผลการเรียนอย่างไร ทำให้สามารถคาดคะเนปัญหาและหาวิธีการป้องกันได้อย่างมั่นใจเมื่อเกิดปัญหาขึ้น

2. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ การจัดการเรียนที่ดีย่อมทำให้ได้แผนการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เด่นชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ 4 ประการ คือ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอย่างกระฉับกระเฉง การได้รับคำติชมทันทั่วทั้งการได้รับประสบการณ์ที่เป็นความสำเร็จ และการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปทีละน้อยตามลำดับขั้น

3. การจัดการที่ดีช่วยให้การใช้ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ เพียงพอต่อความต้องการ หากไม่มีการจัดการที่ดี วัสดุอุปกรณ์ที่เตรียมไว้อาจไม่เพียงพอ

4. การจัดการที่ดีช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง และสมาชิกชุมชน โดยใช้การประชาสัมพันธ์และชุมชนสัมพันธ์เป็นกิจกรรมหนึ่งของการจัดการ จะทำให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และสมาชิกชุมชน เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกันนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันในอนาคต

5. การจัดการที่ดีช่วยให้ได้ข้อมูลเพื่อการประเมินและปรับปรุง ข้อมูลจะได้อะไรครบถ้วน เชื่อถือได้ก็ต่อเมื่อมีการจัดการที่ดี เมื่อได้ข้อมูล ก็สามารถประเมินผลอย่างเที่ยงตรงและจะนำไปสู่การปรับปรุงให้การเรียนการสอนมีคุณภาพสูงขึ้นในที่สุด

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน เป็นการวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากร การประสานงาน การดำเนินการ การกำกับควบคุม การสนับสนุน ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก และการประเมินการเรียนการสอน เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ตามขอบเขตที่จะเอื้ออำนวยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประกันคุณภาพการเรียนรู้ให้การใช้ทรัพยากร เวลา และแรงงานที่คุ้มค่า ด้วยการช่วยกำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่ชัดเจน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ การใช้ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง และสมาชิกชุมชนและการได้ข้อมูลเพื่อการประเมินและปรับปรุง

2.1.2 องค์ประกอบและขอบข่ายการจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้

1. การวางแผน เป็นการคาดการณ์หรือกำหนดรายละเอียดล่วงหน้าเกี่ยวกับองค์ประกอบการเรียนการสอนที่ผู้สอนจะต้องจัดไว้ให้ผู้เรียน เพื่อจะได้จัดเตรียมไว้ให้พร้อม
2. การจัดองค์กร เป็นการแบ่งส่วนของห้องเรียนและนักเรียน ตามประโยชน์ใช้สอย โดยแบ่งเป็นฝ่ายหรือแผนก และมีนักเรียนรับผิดชอบ
3. การจัดบุคลากร เป็นการกำหนดงานให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
4. การประสานงานการเรียนการสอน เป็นการติดต่อสื่อสาร เชื่อมโยง และแก้ไขปัญหา เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยตามวัตถุประสงค์ และขั้นตอนที่กำหนด
5. การดำเนินการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนและผู้เรียนต้องทำในระหว่างการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการสอน
6. การกำกับควบคุมการเรียนการสอน เป็นการดูแลการใช้เวลาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และกิจกรรมที่กำหนด และการควบคุมดูแลนักเรียน การควบคุมการใช้ทรัพยากร สื่อการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก
7. การสนับสนุนการเรียนการสอน เป็นการเกื้อหนุนให้การเรียนการสอนมีความดีนไหล ด้วยการจัดหาทรัพยากร และสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การจัดห้องเรียน และการส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้ผู้เรียน
8. ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ สื่อประเภทวัสดุ และอุปกรณ์ที่จำเป็นจะต้องนำมาใช้ในการเรียนการสอน

9. การประเมินการเรียนการสอน เป็นการเก็บข้อมูลและตีความหมายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน ครอบคลุมการประเมินปัจจัยนำเข้า ประเมินกระบวนการ และประเมินผลลัพธ์ แล้วทำการสรุป และรายงานผลการเรียน และการติดตามผลการเรียนที่ผ่านไปแล้ว

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2553, น. 47-50) กล่าวว่า ขอบข่ายการจัดการเรียนการสอนมีขอบข่ายที่ครอบคลุม (1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐาน บรรยากาศ และพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน (2) การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน เป็นการศึกษาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน โดยไม่ทึกทักเอาว่า ผู้สอนทราบความต้องการของผู้เรียนดีแล้ว การศึกษาความต้องการของผู้เรียน อาจทำได้ด้วยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเดิมของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่ม เพื่อจะได้ข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด (3) การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เป็นการทำให้ห้องประกอบทางกายภาพของห้องเรียนอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมที่สุด (4) การจัดการผู้เรียน เป็นการบริหารกิจการนักเรียนในวิชาหรือห้องเรียนที่ผู้สอนรับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในงานวิชาการและธุรการของห้องเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการมอบหมายงาน การปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนและห้องเรียน การประเมินผลงาน การพิจารณาความดีความชอบ เพื่อให้รางวัล คำชมเชย หรือการลงโทษ (5) การจัดหาและใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ เป็นการจัดหาทรัพยากรที่เป็นปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ทรัพยากรการเรียนรู้ ในรูปแบบสื่อ แหล่งวิชาการ วิทยากร ฯลฯ กระบวนการ เป็นวิธีการและขั้นตอนการเรียนการสอน และผลลัพธ์ เป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน (6) การประสานและการสนับสนุนการเรียนการสอน เป็นการเชื่อมโยงการติดต่อสื่อสาร การประกอบกิจกรรมการเรียนระหว่างครู นักเรียน และบุคลากรอื่นของโรงเรียน แล้วจัดหาทรัพยากรการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวก ขวัญและกำลังใจให้ครูและนักเรียนสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (7) การประชาสัมพันธ์ห้องเรียน และชุมชนสัมพันธ์ เป็นการนำผลงานของนักเรียนและครูในรูปกิจกรรมและสิ่งประดิษฐ์ มาประกาศให้คนอื่นทราบ โดยจัดทำในรูปจดหมายข่าว กระดานข่าว หรือข่าวแจก (8) การประเมินกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาและความก้าวหน้าทางการเรียนตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ เพื่อจะได้สรุปผลและรายงานผลการประเมินให้ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายได้ทราบ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน ครอบคลุมการวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากร การประสานงาน การดำเนินการ การกำกับควบคุม การสนับสนุน ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก และการประเมินการเรียนการสอน และมีขอบข่ายที่ครอบคลุม การกระทำต่อองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการศึกษาความต้องการของ

ผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน การจัดการผู้เรียน การจัดหาและการใช้ทรัพยากรการเรียน การประสานและสนับสนุนการเรียนการสอน การประสัมพันธ์ห้องเรียน และการประเมินกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2 หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนร่วมสมัย

2.2.1 การจัดการเรียนการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง

การจัดการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง เป็นการเรียนการสอนที่ครูเป็นแหล่งความรู้หลัก และมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้กำกับดูแลให้การเรียนการสอนดำเนินไปตามขั้นตอนที่ควรจะเป็น เช่น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2553, น. 53) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนทางตรงมีหลักการดังนี้ (1) การจัดเนื้อหาสาระอย่างเหมาะสม เป็นไปตามลำดับขั้นตอน หรือลำดับของมโนทัศน์จากขั้นที่เป็นพื้นฐาน ไปสู่ขั้นที่สูงซับซ้อนขึ้น จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระนั้นได้ดี (2) การตรวจสอบพื้นฐานความรู้เดิมที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ในการทำความเข้าใจความรู้ใหม่ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ใหม่ จะช่วยให้เรียนรู้สิ่งใหม่ได้ดีและรวดเร็วขึ้น (3) การนำเสนอเนื้อหาสาระอย่างกระชับ ชัดเจน โดยมีตัวอย่างประกอบรวมทั้งการให้ผู้เรียนซักถาม จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็ว (4) การฝึกปฏิบัติใช้ความรู้หรือทักษะที่เรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็น การฝึกปฏิบัติช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ข้อมูล หรือทักษะสู่การกระทำ และช่วยให้เกิดความเข้าใจในข้อความรู้นั้นลึกซึ้งขึ้น (5) การได้รับข้อมูลป้อนกลับ หรือทราบผลของการปฏิบัติของตนเอง จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถปรับปรุงการปฏิบัติของตนให้อยู่ในระดับที่ต้องการ และ(6) การฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ช่วยให้เกิดทักษะความชำนาญ

ทิสนา แคมมณี (2553, น. 113-116) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนทางตรงมีการปฏิบัติแยกกันเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนทางตรงแบบใช้ผลการวิจัย มีองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการคือ (1) ครูเป็นศูนย์กลาง หมายถึง ครูมีบทบาทสำคัญในการควบคุมกำกับทิศทางของการเรียนการสอน ครูเป็นผู้ตัดสินใจว่าผู้เรียนควรจะเรียนอะไรและอย่างไร (2) เป้าหมาย เน้นที่การเรียนรู้วิชาการ หรือเนื้อหาสาระ ซึ่งเป็นข้อมูล ความรู้ หรือข้อเท็จจริงต่างๆ ผู้สอนจะจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ทุกอย่างที่มุ่งไปสู่เป้าหมายนี้ (3) ความคาดหวังในทางบวก ผู้สอนมีความคาดหวังว่าผู้เรียนทุกคนจะประสบผลสำเร็จในการเรียน (4) ความร่วมมือของผู้เรียนที่สามารถวัดประเมินได้ ผู้เรียนจะต้องรับผิดชอบการทำงานและการเรียนรู้ของตนเอง ในขณะที่เด็วกันก็มีบทบาทที่จะต้องช่วยผู้เรียนคนอื่นๆ ด้วย (5) บรรยากาศที่ปลอดภัย ผู้เรียนอยู่ในบรรยากาศที่เป็นมิตร เป็นกันเอง ปลอดภัยจากความรู้สึกลบทั้งหลาย เช่น ถูกข่มขู่ ถูกเหยียดหยาม กลัวความผิดพลาด เป็นต้น

(6) มีกฎ ระเบียบ กติกา ที่ชัดเจนในการปฏิบัติงานและกิจกรรมต่างๆ โดยผู้สอนคอยติดตามดูแลการปฏิบัติของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

แนวคิดการจัดการเรียนการสอนทางตรงตามแบบนี้มีผู้นำไปพัฒนาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีชื่อเรียกแตกต่างกันไป ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีกระบวนการแตกต่างกันไปบ้าง แต่ยังคงยึดหลักการแนวคิดของการเรียนการสอนทางตรงเหมือนกัน

2. การจัดการเรียนการสอนทางตรงแบบใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ ผู้ที่จัดการเรียนการสอนแบบนี้มีความเชื่อว่า ครูผู้สอนควรจะสอนตามทฤษฎีหรือหลักการที่ได้มีการศึกษา พิสูจน์ ทดสอบมาอย่างดีแล้ว

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง เป็นการวางแผน การดำเนินการสอน การกำกับควบคุม การประสานงาน และการประเมินการเรียนการสอนที่ครูเป็นแหล่งความรู้หลัก และมีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ เช่น การจัดการเรียนการสอนทางตรง ซึ่งมีการปฏิบัติแยกกันเป็น 2 กลุ่ม คือ การจัดการเรียนการสอนทางตรงแบบใช้ผลการวิจัย และการจัดการเรียนการสอนทางตรงแบบใช้ทฤษฎีการเรียนรู้

2.2.2 การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการวางแผน การดำเนินการสอน การกำกับควบคุม การประสานงาน การสนับสนุน และการประเมิน ที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์ศึกษาเนื้อหาสาระ ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้วยตนเอง เป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล การที่จะจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ สามารถทำได้หลายแบบหลายลักษณะแตกต่างกัน หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบต่างๆ (ทิสนา แจมมณี, 2553, น.119-125) ดังนี้

1. แบบเน้นตัวผู้เรียน ได้แก่

1.1 การจัดการเรียนการสอนตามเอกัตภาพ โดยมีหลักการคือ ผู้เรียนแต่ละคนมีภูมิหลัง สติปัญญา ความสามารถ ความถนัด แบบการเรียนรู้ ความสนใจ และความต้องการไม่เหมือนกัน การจัดการเรียนการสอนให้เหมาะกับภูมิหลังของผู้เรียน ลักษณะของผู้เรียน และสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และพัฒนาไปตามความสามารถและศักยภาพของแต่ละบุคคล

1.2 การจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนนำตนเอง โดยมีหลักการว่า การเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนนำตนเอง สามารถช่วยฝึกฝนให้ผู้เรียนพึ่งพาตนเอง และพัฒนาตนเองได้ การนำตนเองและพึ่งพาตนเองจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจภายใน ซึ่งสามารถกระตุ้นความต้องการที่จะเรียนรู้ และ

ช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีจุดหมาย อันจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี ได้มาก และจดจำได้นานขึ้น รวมทั้งนำไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้นด้วย (ทองจันทร์ หงส์คารมภ์, 2538) และเนื่องจากผู้เรียนมีแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การให้ผู้เรียนนำตนเองและเลือกวิธีการเรียนรู้เองจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี

2. แบบเน้นความรู้ ความสามารถ ได้แก่

2.1 การจัดการเรียนรู้แบบรู้อจริง โดยมีหลักการเหมือนกับการสอนแบบเอกัตภาพ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

2.2 การจัดการเรียนการสอนแบบรับประกันผล โดยมีหลักการคือ

2.2.1 ผู้เรียนทุกคนมีศักยภาพในการเรียนรู้และสามารถประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ได้ หากได้รับความช่วยเหลือตามปัญหาและความต้องการของเขา

2.2.2 การที่ผู้สอนมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนสามารถที่จะพิสูจน์ทดสอบได้ และแจ้งให้ผู้เรียนรู้ได้ หากได้รับความคาดหวังของตน ผู้เรียนจะเรียนรู้ อย่างมีเป้าหมาย และพยายามที่จะปฏิบัติตนให้ได้ตามความคาดหวัง

2.2.3 การทดสอบช่วยให้ผู้สอนได้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน การช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามปัญหาความต้องการของเขา จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้

2.3 การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นมโนทัศน์ โดยมีหลักการว่า

2.3.1 การจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ยึดมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดเป็นหลัก เป็นการเน้นการเรียนรู้ความคิดเชิงนามธรรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ได้มาก และยั่งยืนกว่าการเรียนรู้รูปธรรม

2.3.2 การจัดการเรียนการสอนที่ยึดมโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอด จะช่วยให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการในการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ซึ่งเป็นกระบวนการที่จำเป็นในการเรียนรู้

2.3.3 การยึดมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดเป็นจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบองค์รวม และมองเห็นความสัมพันธ์ของข้อมูล ความรู้ต่างๆ แทนที่จะเรียนรู้เพียงข้อเท็จจริงเท่านั้น

2.3.4 การจัดการเรียนการสอนโดยยึดมโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอดเป็นหลัก จำเป็นต้องใช้วิธีการและกระบวนการในการเรียนการสอนที่ซับซ้อนมากกว่าการเรียนรู้ที่หลากหลายและซับซ้อนขึ้น

3. แบบเน้นประสบการณ์ ได้แก่

3.1 การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ โดยมีหลักการคือ ประสบการณ์เป็นแหล่งที่มาของการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานสำคัญของการเกิดความคิด ความรู้ และการกระทำต่างๆ

3.2 การจัดการเรียนรู้แบบรับใช้สังคม โดยยึดหลักการคือ การเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นการเรียนรู้จากรูปรธรรมไปสู่นามธรรมอันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง จึงทำให้มีความหมายต่อตนเองและต้องการที่จะนำไปใช้ ประสบการณ์ในด้านการรับใช้สังคม นับเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่าสูงต่อการเรียนรู้ การรับใช้สังคมตามความต้องการของชุมชนและสังคม นอกจากจะเป็นการช่วยเหลือสังคมโดยตรงแล้วประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับยังสามารถได้รับแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึกในการช่วยเหลือสังคม และสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติของผู้เรียนได้อย่างดี การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเป็นการเรียนรู้จากความเป็นจริงตามสภาพที่แท้จริง จึงเป็นการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตและสังคมได้จริง

3.3 การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยยึดหลักการคือ

3.3.1 การเรียนรู้เรื่องใดๆก็ตาม ย่อมมีความสัมพันธ์กับบริบทของเรื่องนั้นๆ การเรียนรู้โดยคำนึงถึงบริบทแวดล้อมเป็นการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับความเป็นจริง จึงสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.3.2 สภาพการณ์จริง ปัญหาจริง เป็นโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งทุกคนจะต้องเผชิญ ดังนั้นการให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสภาพการณ์จริง ปัญหาจริง จึงเป็น โอกาสที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความเป็นจริง

3.3.3 การเรียนรู้ความเป็นจริง ของจริง เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย เพราะสามารถนำไปใช้ได้ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน จึงเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ ใฝ่เรียนรู้อย่างแท้จริง

3.3.4 การให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาและแก้ปัญหา จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตจำนวนมาก

4. แบบเน้นปัญหา ได้แก่

4.1 การจัดการเรียนการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก โดยยึดหลักการคือ ปัญหาสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดภาวะงุนงงสงสัยและความต้องการที่จะแสวงหาความรู้เพื่อขจัดความสงสัยดังกล่าว การให้ผู้เรียนได้เผชิญปัญหาจริง หรือสถานการณ์ปัญหาต่างๆ และร่วมกันคิดหาทางแก้ปัญหาเหล่านั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย และสามารถพัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ อันเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นหลัก โดยยึดหลักการคือ การใช้โครงการหรือโครงการงานในการสอนตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อและหลักการต่อไปนี้

4.2.1 โครงการหรือโครงการงาน เป็นกิจกรรมที่มีบริบทจริงเชื่อมโยงอยู่ ดังนั้นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงสัมพันธ์กับความเป็นจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง จึงเป็นการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

4.2.2 การให้ผู้เรียนทำโครงการหรือโครงการงาน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าสู่กระบวนการสืบสอบ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนต้องใช้การคิดขั้นสูงที่ซับซ้อนขึ้น ดังนั้นจึงเป็นช่องทางที่ดีในการพัฒนากระบวนการทางสติปัญญาของผู้เรียน

4.2.3 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นหลัก ช่วยให้ผู้เรียนได้ผลิตงานที่เป็นรูปธรรมออกมา ผลผลิตที่แสดงออกถึงความริ่ความคิดของผู้เรียนนี้ สามารถนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนและวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างชัดเจน ซึ่งผลการวิจัยทางด้านสติปัญญาและการเรียนรู้ได้ชี้ชัดว่าการเรียนรู้จะพัฒนาขึ้นหากความรู้และทักษะต่างๆ สามารถแสดงออกให้เห็นได้อย่างชัดเจน

4.2.4 การแสดงผลงานต่อสาธารณชน สามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และการทำงานให้แก่ผู้เรียนได้

4.2.5 การให้ผู้เรียนทำโครงการหรือโครงการงาน นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะกระบวนการในการสืบสอบและการแก้ปัญหาแล้ว ยังสามารถช่วยดึงศักยภาพต่างๆ ที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนออกมาใช้ประโยชน์ด้วย

5. แบบเน้นทักษะกระบวนการ ได้แก่

5.1 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการสืบสอบ โดยยึดหลักการคือ การสืบสอบด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นกระบวนการที่จำเป็นต่อการแสวงหาและศึกษาข้อความรู้ต่างๆ คำถามที่เหมาะสมสามารถนำผู้เรียนไปสู่การค้นพบข้อความใหม่ๆ ได้

5.2 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการคิด โดยยึดหลักการคือ กระบวนการคิดเป็นกระบวนการทางสติปัญญา ซึ่งอาศัยสิ่งเร้าและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การฝึกทักษะการคิด การใช้ลักษณะการคิดแบบต่างๆ รวมทั้งกระบวนการคิดที่หลากหลายจะช่วยให้การคิดอย่างจงใจและอย่างมีเป้าหมายของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีคุณภาพมากขึ้น

5.3 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม โดยยึดหลักการคือ กระบวนการกลุ่ม เป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน และมีการดำเนินงานร่วมกัน โดยผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มต่างก็ทำหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสม และมีกระบวนการทำงานที่ดี เพื่อนำกลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การเปิด

โอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคม และขยายขอบเขตของการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น

5.4 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการวิจัย โดยยึดหลักการคือ กระบวนการวิจัยเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการแสวงหาความรู้เพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่เชื่อถือได้ การให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการการวิจัยในการศึกษาหาความรู้ต่างๆ จะช่วยให้ผู้เรียนมีเครื่องมือในการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการใช้กระบวนการวิจัย จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและมีความหมายต่อตนเอง

5.5 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยยึดหลักการคือ ผู้เรียนทุกคนมีความสนใจใฝ่รู้อยู่เป็นธรรมชาติ หากได้รับการส่งเสริมให้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง และได้รับการฝึกฝนทักษะที่จำเป็นต่อการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ตนสนใจได้ตลอดชีวิต

6. แบบเน้นการบูรณาการ โดยยึดหลักการคือ

6.1 ในธรรมชาติและชีวิตจริง ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนมีความสัมพันธ์กัน การเรียนรู้ที่ดีจึงควรมีลักษณะเช่นเดียวกัน ควรมีลักษณะเป็นองค์รวม ไม่ใช่แบ่งเป็นแท่งหรือเป็นท่อนที่แยกจากกันซึ่งทำให้การเรียนรู้ไม่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับชีวิตจริงและความเป็นจริงเป็นผลทำให้ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

6.2 การบูรณาการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การแก้ปัญหาโดยใช้ความรู้หลายๆด้านประกอบกัน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติไปพร้อมๆกัน

6.3 การบูรณาการช่วยเปิดโลกทัศน์ของทั้งผู้สอนและผู้เรียนให้กว้างขึ้น ไม่จำกัดอยู่แต่เฉพาะด้าน เฉพาะทาง ช่วยให้การเรียนรู้น่าสนใจ น่าตื่นเต้น ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และมีความคิดและมุมมองที่กว้างขึ้น

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการวางแผน การดำเนินการสอน การกำกับควบคุม การประสานงาน และการประเมินการเรียนการสอน ที่ครูเป็นแหล่งความรู้หลัก โดยสามารถทำได้หลายแบบหลายลักษณะแตกต่างกัน

2.2.3 การจัดการเรียนการสอนโดยไม่มีครู

นับตั้งแต่มีแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนที่เรียกว่า “โปรแกรมสำเร็จรูป” ขึ้นมา แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ได้เริ่มมุ่งไปที่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น

ทิสนา แจมมณี (2553, น. 149-153) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเริ่มเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ประกอบกับในระยะหลังเทคโนโลยีทางการศึกษาได้พัฒนา

ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และ โทรคมนาคม ได้รุดหน้าไปอย่างมาก การศึกษาจึงได้นำเทคโนโลยีเหล่านั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์มากขึ้น แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ จึงได้ขยายออกไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยอาศัยสื่อเทคโนโลยีต่างๆ จึงทำให้เกิดลักษณะของการเรียนรู้แบบใหม่ขึ้น ซึ่งไม่ต้องอาศัยครู

1. การจัดการเรียนการสอน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยยึดหลักการคือ

1.1 การวิเคราะห์เนื้อหา และจัดแบ่งเนื้อหาสาระออกเป็นส่วนย่อยๆ ที่มีความต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น และนำเสนอทีละขั้น ไม่กระโดดข้ามขั้นจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ดี

1.2 การให้ผู้เรียนมีโอกาสตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ต่อไป และสามารถแก้ไขข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดของตน อันจะเป็นผลดีต่อการเรียนรู้ขั้นต่อไป

1.3 การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตน จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

1.4 การให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนใส่ใจต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบและควบคุมกำกับการเรียนรู้ของตนเอง

2. การจัดการเรียนการสอน โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยยึดหลักการคือ

2.1 คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาขยายขอบเขตความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วและเรียนรู้ได้ดี รวมทั้งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถของผู้เรียน

2.2 เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ สามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้เรียนและผู้สอน และสามารถนำไปใช้งานทางการศึกษาด้านอื่นๆ ด้วย เช่น งานการบริหาร งานสอบ การประเมินผล เป็นต้น

3. การจัดการเรียนการสอนทางไกล โดยยึดหลักการคือ เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยทำให้การสื่อสารไร้ข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและระยะทาง และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาได้ การจัดการเรียนการสอนทางไกลโดยให้ผู้สอนถ่ายทอดความรู้ผ่านทางสื่อมวลชน และสื่อคมนาคมต่างๆ สามารถช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากที่อยู่ในที่ต่างๆ ได้เรียนรู้โดยที่คุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างไปจากการจัดการเรียนการสอนตามปกติ

4. การจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายเวปไซต์ ไรต์ เว็บ (Web – Based Instruction) โดยยึดหลักการคือ เทคโนโลยีต่างๆ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ เป็นแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่กว้างขวางมาก บุคคลทั่วทุกมุมโลกสามารถเข้าถึงข้อมูล และใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้

การให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ของตนเองโดยการสืบค้นข้อมูล ความรู้จากเครือข่ายต่างๆ ในคอมพิวเตอร์ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ด้วยค่าใช้จ่ายที่ถูกลง

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยไม่มีครู เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อและเทคโนโลยีต่างๆ แทนการสอนของครู แต่ต้องอาศัยครูในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนด้วยเช่นกัน

3. การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหา ครอบคลุม (1) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ(2) ชุดการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3.1.1 ความเป็นมาของการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์

ในด้านการศึกษาด้าน การเรียนการสอนผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นได้จากคำเรียกโดยมีพัฒนาการที่เด่นชัด 3 ยุคคือ

ยุคแรก เป็นยุคที่มีระบบอินเทอร์เน็ตที่ทำงานบน DOS โดยใช้โปรแกรมเข้าถึง เช่น Pine ก็จะมีคำเรียกติดปากกันว่า “การเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต ” “ การสืบค้นผ่านอินเทอร์เน็ต ”

ยุคที่สอง เป็นยุคหลังมีระบบ Windows คอมพิวเตอร์มีความเร็วสูงขึ้นและอินเทอร์เน็ตได้พัฒนาถึงระดับที่สามารถส่งข้อมูลในรูปแบบอักษร รูปภาพ ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว แต่ยังไม่สามารถแพร่ภาพและเสียงที่เป็น Full Feature Video/Audio ผ่านอินเทอร์เน็ตได้ สิ่งที่ปรากฏบนจอภาพในช่วงนี้ จะเป็นตัวอักษร ภาพนิ่ง หรือภาพเคลื่อนไหวสองมิติ ส่วนการเสนอภาพเคลื่อนไหวจากวีดิทัศน์/เทป (Video) และเทปเสียงหรือภาพสามมิติกระทำโดยใช้ซีดีสนับสนุน

ยุคที่สาม เป็นช่วงที่ได้พัฒนาเทคโนโลยีการส่งผ่านสัญญาณภาพและเสียงตามสายความเร็วสูง ทำให้สามารถส่งสัญญาณภาพจากเทปภาพ และเทปเสียง ทำให้สามารถถ่ายทอดรายการวิทยุกระจายเสียง และรายการวิทยุโทรทัศน์ทั้งจากเทปและรายการสด ยุคนี้ซีดีพัฒนาสูงขึ้น สามารถบันทึกภาพโดยใช้เทคโนโลยี Digital Versatile Disk (DVD) ด้วย เทคโนโลยีย่อสัญญาณภาพ MPEG2 หรือสูงกว่า และมีการพัฒนาระบบการประชุมทางไกลผ่านคอมพิวเตอร์ที่มีราคาถูกลง

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศมีพัฒนาการเด่นชัด 3 ยุค คือ ยุคแรกมีระบบอินเทอร์เน็ตทำงานบน DOS ยุคที่สองมีระบบ Windows ยุคที่สามพัฒนาเทคโนโลยีการส่งผ่านสัญญาณภาพและเสียงตามสายความเร็วสูง

3.1.2 ความหมายของการศึกษาผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์

ศุภชัย สุชนะนรินทร์ (2545) อธิบายว่า “e-Learning” มาจากคำว่า Electronic(s) Learning หรือเป็นการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และยังหมายถึง Computer Learning ซึ่งก็คือการเรียนรู้ทางคอมพิวเตอร์หรือเป็นการเรียนรู้ทางใหม่โดยใช้คอมพิวเตอร์ โดยมีใช้การเรียนคอมพิวเตอร์ แต่เป็นการเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์มาช่วยสอนแทนรูปแบบการสอนเดิม ซึ่งอาจจะเป็นการเรียนในรูปแบบของการใช้คอมพิวเตอร์ วีดีโอ ซีดีรอม สัญญาณดาวเทียม (Satellite) แลนอินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต หรือแม้แต่ลักษณะของเอ็กซ์ทราเน็ตและสัญญาณ โทรทัศน์ก็ได้ ซึ่ง e-Learning นั้นเป็นการเรียนการสอนระยะไกล หรือ Distance Learning ที่ผู้เรียนและผู้สอนไม่ต้องมาเจอกัน ไม่ต้องมาเห็นหน้ากันก็สามารถเรียนหนังสือได้”

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2546, น.2) ได้ให้ความหมายว่า การศึกษาผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ระบบการศึกษา ซึ่งองค์ประกอบหลักผ่านการวางแผน เตรียมการ ดำเนินการ ประเมินและติดตามทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งตามสาย และไร้สาย

ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (2547) อธิบายว่า “e-Learning หมายถึง การเรียนเนื้อหาหรือสารสนเทศสำหรับการสอน หรือการอบรม ซึ่งใช้ในการนำเสนอด้วยอักษรภาพนิ่ง ผสมผสานกับการใช้ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ และเสียง โดยอาศัยเทคโนโลยีของเว็บ (Web Technology) ในการถ่ายทอดเนื้อหา รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีระบบการจัดการคอร์ส (Course Management System) ในการบริหารจัดการงานสอนด้านต่างๆ เช่น การจัดให้มีเครื่องมือการสื่อสาร อาทิ e-Mail, Web Board สำหรับตั้งคำถาม หรือแลกเปลี่ยนแนวคิดระหว่างผู้เรียนด้วยกัน หรือ วิทยากร การจัดให้มีแบบทดสอบหลังจากเรียนจบเพื่อวัดผลการเรียน รวมทั้งการจัดให้มีระบบบันทึกติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการเรียน โดยผู้เรียนที่เรียนจาก e-Learning นี้ ส่วนใหญ่แล้วจะศึกษาเนื้อหาในลักษณะออนไลน์ ซึ่งหมายถึงจากเครื่องมือที่มีการเชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ประสิทธิ์ สังข์น้อย (2555, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของ “e-Learning” หรือเป็นการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การเรียน การสอนในลักษณะ หรือรูปแบบใดก็ได้ ซึ่งการถ่ายทอดเนื้อหานั้น กระทำผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดีรอม เครือข่ายอินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต เอ็กซ์ทราเน็ต หรือ ทางสัญญาณ โทรทัศน์ หรือ สัญญาณดาวเทียม (Satellite) ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งการเรียนลักษณะนี้ได้มีการนำเข้าสู่ตลาดเมืองไทยในระยะหนึ่งแล้ว เช่น คอมพิวเตอร์ช่วย

สอนด้วยซีดีรอม, การเรียนการสอนบนเว็บ (Web-Based Learning), การเรียนออนไลน์ (On-line Learning) การเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม หรือ การเรียนด้วยวิดีโอผ่านออนไลน์ เป็นต้น

สรุปได้ว่าการศึกษผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง รูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น ซีดีรอม เครือข่ายอินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต เอ็กซ์ทราเน็ต หรือ ทางสัญญาณโทรศัพท์ หรือ สัญญาณดาวเทียม (Satellite) เป็นต้น ในการถ่ายทอดเรื่องราว และเนื้อหา โดยสามารถมีสื่อในการนำเสนอการเรียนได้ตั้งแต่ 1 สื่อขึ้นไป และการเรียนการสอนนั้นสามารถที่จะอยู่ในรูปของการสอนทางเดียว หรือการสอนแบบปฏิสัมพันธ์ก็ได้

3.1.3 ขอบข่ายการศึกษาผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์

ขอบข่ายการศึกษาผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ครอบคลุม 3 ขอบข่าย คือ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2546, น. 8-10)

1. การบริหารจัดการผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Educational Management) เป็นการบริหารจัดการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยยึดแบบจำลองการบริหารแบบใดแบบหนึ่ง เช่น E-POSDCARE ซึ่งปรับขยายจากแบบจำลอง POSDCRB กล่าวคือ

- 1.1 Planning – Planning via Internet
- 1.2 Organizing – Virtual Organizations
- 1.3 Staffing – Recruiting via Internet
- 1.4 Directing – Controlling/Directing via e-mail, fax, phones, paging
- 1.5 Coordinating – Networking of Coordinators
- 1.6 Allocation of Resources-E-banking, money transfer
- 1.7 Reporting-Sending reports via e-mails
- 1.8 Evaluation-Evaluation and Monitoring via Internet

ตัวอย่างธุรกรรมผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ e -Educational Management ได้แก่ การนำไปใช้ใน Cyber Office ได้แก่

- (1) การประชุมทางไกลเวลาจริง (On-line Real Time Teleconferencing)
- (2) การตอบโต้ทางไปรษณีย์ผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Mailing and monitoring and follow-up)
- (3) การจัดซื้อจัดจ้างผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Procurement and inventory)
- (4) การจัดการงบประมาณ ผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Budget management)

(5) การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสาร หนังสือผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Public relations : Newsletters, bulletins, e-Books)

(6) การมอบหมายงานและรายงานผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Assignment and reporting)

2. การบริการผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Services) เป็นการให้บริการผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่างๆ ได้แก่

2.1 การลงทะเบียนผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (Registration)

2.2 การบริการสารสนเทศและงานเอกสาร/บรรณสาร ผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ เช่น บริการห้องสมุด ห้องสมุดเสมือนจริง ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์

2.3 การให้คำปรึกษาแนะแนวผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์

2.4 การบริการจัดหาและบรรจุงานผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์

2.5 การบริการงานปฏิบัติการผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์

3. การเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) เป็นการเรียนผ่านคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม เพื่อสนับสนุนปฏิริยาสองทางระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียนด้วยกันเอง ด้วยการผสมผสานการเรียนผ่านจอภาพและการสอนผ่านเครือข่ายโดยระบบถ่ายทอดการสอนในระบบดิจิทัลหรือระบบแอนาล็อกต่างเวลากันหรือพร้อมกัน และตามสายหรือไร้สาย

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการศึกษาผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ครอบคลุม 3 ขอบข่าย คือ การบริหารจัดการผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ การบริการผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ และการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์

3.1.4 ปัจจัยหลักสำคัญของระบบการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์

มานิตย์ อาษานอก (2552, น. 45) กล่าวถึง ปัจจัยหลักสำคัญของระบบการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ ไว้ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การสอน (Pedagogical) ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสอนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งในการสอนผ่านเครือข่ายจะต้องมีแนวทางในการพัฒนาผลการเรียนของผู้เรียนอย่างหลากหลายรวมไปถึงสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน โดยจะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์และความถูกต้องของเนื้อหาและควรพัฒนาการเรียนการสอนด้วยการวิจัยที่เหมาะสมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การสอนนั้นจะต้องมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

2. เทคโนโลยี (Technology) เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ การพิจารณาด้านเทคโนโลยีมี ดังนี้

2.1 เทคโนโลยีที่ใช้จะต้องมีเสถียรภาพและเหมาะสม รวมไปถึงควรมีเทคโนโลยีที่ช่วยในการเก็บข้อมูล หรือระบบการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียน ได้อย่างถูกต้อง

2.2 อินเทอร์เน็ต จะต้องสามารถเข้าถึงหรือเรียกใช้ได้อย่างตลอดเวลา

2.3 จะต้องให้การสนับสนุนด้านเทคนิคสำหรับครูผู้สอนและผู้เรียนเช่น มีการอบรมเทคนิคหรือวิธีการใช้งานสำหรับอาจารย์และผู้เรียน

3. ผู้เรียน (Student) ได้กล่าวว่าในการช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การให้บริการด้านอินเทอร์เน็ตจะต้องมีอย่างเพียงพอและอย่างทั่วถึง รวมทั้งต้องมีความสะดวกและง่ายต่อการใช้บริการ นอกจากนี้ควรมีการสนับสนุนด้านการเงินและการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้งานและการช่วยเหลือผู้เรียนในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

4. ผู้สอน (Lecturer) ได้เสนอว่าครูควรมีความสามารถด้านเทคนิคในการแก้ปัญหาการเชื่อมต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ให้กับนักเรียนได้ และควรมีระดับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนให้มาก

5. องค์กร (Organizational) ได้เสนอว่าหน่วยงานระดับสถาบันจะต้องมีแผนหรือนโยบายที่จะสนับสนุนการจัดการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ และสนับสนุนการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและมีระบบการพัฒนาและกระตุ้นการทำงานของหน่วยงานระดับคณะ ส่วนการสนับสนุนหน่วยงานนั้นทางคณะจะต้องส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่เป็นการช่วยในการเรียนการสอนแบบออนไลน์ รวมทั้งแผนการทำงานของระดับคณะที่จะช่วยในเรื่องการสอนของอาจารย์ตลอดหลักสูตร

6. การติดต่อกับผู้ใช้ (Interface Design) ได้เสนอประเด็นในการพิจารณาว่าการออกแบบหน้าเว็บเพจและการออกแบบเว็บไซต์ต้องง่ายต่อการใช้งานและง่ายต่อการเข้าถึง รวมไปถึงมีการออกแบบส่วนที่ใช้ประเมินเพื่อวัดผลและมีแหล่งทรัพยากรสนับสนุน เพื่อใช้ในการเรียนแบบออนไลน์และออฟไลน์

7. การประเมินผล (Evaluation) ได้กล่าวถึงประเด็นในการพิจารณาการประเมินการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ว่าควรมีการประเมินกระบวนการพัฒนาเนื้อหาและโปรแกรม รวมไปถึงควรมีการประเมินสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์และระดับการปฏิบัติงานของสถาบันด้วย นอกจากนี้ควรมีการประเมินผลการเรียนการสอนจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

สรุปได้ว่า ปัจจัยหลักสำคัญของระบบการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ คือ ยุทธศาสตร์การสอน เทคโนโลยี ผู้เรียน ผู้สอน องค์กร การติดต่อกับผู้ใช้ และการประเมินผล

3.1.5 ประโยชน์การศึกษาผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์

การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ถือได้ว่าเป็นการปรับ กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษาเพราะการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สามารถนำไปใช้เพื่อ พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ประโยชน์ของการเรียนการสอน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีอยู่ด้วยกันหลายประการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น งานวิจัยหลายชิ้นสนับสนุนเนื้อหาการเรียนซึ่งถูกถ่ายทอดผ่านทางมัลติมีเดีย นั้น สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนได้ดีกว่าการเรียนจากสื่อข้อความแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นหาก จะเปรียบเทียบการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ กับการสอนที่ครูเน้นการบรรยายในลักษณะการเขียน กระดานดำและการพูด ซึ่งผู้สอนในปัจจุบันยังคงใช้กันอยู่นั้น การเรียนการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ที่ได้รับการออกแบบและผลิตมาอย่างมีระบบจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่าง มีประสิทธิภาพมากกว่า นอกจากนี้ในด้านของประสิทธิภาพการเรียนอันเกิดจากสื่อแล้ว ในด้านของ การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ยังมีการจัดหาเครื่องมือ ซึ่งทำให้ผู้สอนสามารถตรวจสอบ ความก้าวหน้าของพฤติกรรมกรเรียนของผู้เรียน ได้อย่างละเอียดและตลอดเวลา

2. การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะมีการใช้เทคโนโลยี Hypermedia ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงของข้อมูลไม่ว่าจะเป็น ในรูปของข้อความ ภาพนิ่ง เสียง กราฟิก วิดีโอ ภาพเคลื่อนไหว ที่เกี่ยวเนื่องกันเข้าไว้ด้วยกันในลักษณะ Non-Linear เพื่อความสะดวกในการ เข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้ประโยชน์ของการประยุกต์ใช้ Hypermedia ไว้ว่า Hypermedia สามารถใช้เป็น วิธีการนำเสนอความรู้สำหรับสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพได้ ทั้งนี้เนื่องจากการที่ Hypermedia นี้สามารถนำเสนอเนื้อหาในลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับวิธีที่มนุษย์จัดระบบความคิด ภายในจิตใจ ดังนั้นผู้เรียนที่เรียนจากการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะสามารถควบคุมการ เรียนของตนได้และย่อมจะได้รับความรู้และมีการจดจำได้ดีขึ้น

3. การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตา จังหวะของตน ผู้เรียนสารทที่จะควบคุมการเรียนของตนเองในด้านของลำดับการเรียนตามพื้น ฐานความรู้ ความถนัดและความสนใจของตนเอง ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนเฉพาะเนื้อหาส่วนที่ ต้องการทบทวนโดยไม่ต้องเรียนในส่วนที่เข้าใจแล้ว ซึ่งลักษณะนี้ถือเป็นการให้อิสระแก่ผู้เรียนใน การควบคุมการเรียนของตน

4. การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เอื้อให้เกิดการโต้ตอบที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น การโต้ตอบกับเนื้อหา การโต้ตอบกับครูผู้สอนและกับเพื่อนคอร์สแวร์ที่ได้รับการออกแบบมาอย่างดีนั้น จะเอื้อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆรวมทั้งเนื้อหาที่ความทันสมัย และตอบสนองต่อเรื่องราวต่างๆ ในปัจจุบันได้อย่างทันต่อเหตุการณ์ เพราะการที่เนื้อหาการเรียนอยู่ในรูปของข้อความอิเล็กทรอนิกส์ (e-Text) ซึ่งได้แก่ ข้อความซึ่งได้รับการจัดเก็บ ประมวลผล นำเสนอ และเผยแพร่ทางคอมพิวเตอร์จึงทำให้มีข้อได้เปรียบสื่ออื่นๆหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของความสามารถในการปรับปรุงเนื้อหาสารสนเทศให้ทันสมัยได้ตลอดเวลา การเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการด้วยความสะดวกและรวดเร็ว และความคงทนของข้อมูล

6. การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ถือเป็นรูปแบบการเรียนที่สามารถจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนในวงกว้าง เพราะผู้เรียนใช้การเรียนในลักษณะการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) จะมีข้อจำกัดในด้านการที่จะต้องเดินทางศึกษาในเวลาใดเวลาหนึ่งและสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีประโยชน์ต่อผู้เรียนหลายประการด้วยกัน และการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ยังเป็นการสนับสนุนการเรียนในลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตอีกด้วย

3.1.6 ข้อดีของการเรียนการสอนโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 3.1 เปรียบเทียบรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบของการเรียนรู้	ในสิ่งแวดล้อมชั้นเรียนปกติ	ในแบบเรียนในระบบ e-Learning
เรียนรู้จากการฟัง (Learning by Listening)	ผู้เรียนนั่งฟังบรรยายในชั้นเรียน	ใช้ระบบวิดีโอทัศน์อนิเมชันผ่านทางเว็บเพจที่ผู้เรียนสามารถเรียกดูเมื่อใดก็ได้ สามารถเก็บไฟล์ไว้ดูเอง
เรียนรู้จากการค้นคว้า	ผู้เรียนค้นคว้าจากห้องสมุด หรือค้นหาจากสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ	ใช้การค้นหาผ่านทางเว็บ เช่น Search Engines ต่างๆ การค้นคว้าแบบนี้ ก่อนเข้าจะให้ผลที่บางครั้งดีกว่าการค้นหาจากห้องสมุดปกติ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

รูปแบบของการเรียนรู้	ในสิ่งแวดล้อมชั้นเรียนปกติ	ในแบบเรียนในระบบ e-Learning
เรียนรู้จากการปฏิบัติ (Learn by Doing)	ปฏิบัติการในห้องทดลอง หรือ การปฏิบัติจริงใน สถานการณ์ต่างๆ รวมถึงการ เขียนรายงานการสร้างบางสิ่ง บางอย่างตามจุดประสงค์	ใช้การเรียนรู้แบบโมดูลการใช้ แบบจำลองออนไลน์ (Online Simulation) ที่เป็นทั้งระบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive) กับผู้ใช้รวมถึงการเขียน รายงานส่งออนไลน์ การวิจารณ์ต่างๆ ส่งผ่านออนไลน์
เรียนรู้จากการโต้ตอบ หรือสนทนาในชั้นเรียน (Learn Through Discussion and Debate)	เช่น ในวิชาสัมมนาที่ผู้เรียนจะ เกิดการเรียนรู้จากการสนทนา และโต้ตอบในชั้นเรียน ส่วน ใหญ่และจะไม่ค่อยมี ประสิทธิภาพ หากมีผู้เรียน จำนวนมาก	ใช้ระบบกระดานถาม-ตอบ อิเล็กทรอนิกส์ ช่วยในการสนทนา ดีกว่าในสิ่งแวดล้อมที่เป็นชั้นเรียน ปกติ เมื่อผู้เรียนมีจำนวนมาก

ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา (2547) ได้กล่าวถึงข้อดีของการเรียนการสอนผ่านเว็บ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบเดิม ๆ แล้วสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ความยืดหยุ่นและความสะดวก (Flexibility and Convenience) ผู้เรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) สามารถเข้าถึงเนื้อหาหลักสูตร ณ เวลา และสถานที่ใดก็ได้ตามแต่ความสะดวก ซึ่งเป็นการขจัดข้อจำกัดทางกายภาพที่เกิดจากการเรียนในห้องเรียนแบบเดิม การเรียนผ่านเว็บสามารถเรียนได้จากที่บ้าน ที่ทำงาน หรือสถานที่ศึกษาตามความสะดวกของผู้เรียน เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าใช้จ่ายในการใช้ห้องเรียนด้วย

2. เรียนได้ทันใจตามต้องการ (Just-in-time Learning) นักเรียนสามารถเรียนผ่านเว็บได้ทุกเวลาตามที่ต้องการ การเรียนแบบอิลีร์นนิ่งจึงสามารถชักจูงใจและทำให้ผู้เรียนเรียนได้เป็นเวลานานโดยไม่เบื่อ ผู้เรียนสามารถค้นหาและเข้าถึงความรู้ใหม่ ๆ ได้ทันเวลาและความต้องการ

3. ผู้เรียนเป็นฝ่ายควบคุม (Learner control) ในสภาพการเรียนการสอนผ่านเว็บ ผู้เรียนจะมีเสรีภาพในการค้นคว้าและเรียนรู้สิ่งที่ตนสนใจซึ่งบางครั้งอาจเป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือความคาดหวังของผู้สอน ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเรื่องจังหวะการเรียนและประเด็นสำคัญของเนื้อหา

การเรียนรู้ จึงทำให้เส้นทางการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์นี้แตกต่างกันตามความต้องการของนักเรียนแต่ละคน

4. รูปแบบมัลติมีเดีย (Multimedia Format) เวิลด์ ไวด์ เว็บ ช่วยให้การนำเสนอเนื้อหาที่มีรูปแบบที่หลากหลาย คุณสมบัตินี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่มีประสิทธิภาพต่อการเรียนของคนมากที่สุด และครูผู้สอนก็สามารถเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับหลักสูตรมากที่สุดได้

5. แหล่งทรัพยากรข้อมูล (Information Resource) ทุกวันนี้ ข้อมูลที่หลากหลายจำนวนมากมหาศาลอยู่บนเว็บ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลจากแหล่งการศึกษา ธุรกิจหรือจากภาครัฐทั่วโลกนักเรียนจึงสามารถก้าวผ่านห้องเรียนออกไปสู่แหล่งข้อมูลภายนอกได้อย่างง่าย โดยการเรียนผ่านเว็บ

6. ความทันสมัย (Currency) เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนบนเว็บนั้นสามารถปรับปรุงให้ทันสมัยได้ง่ายเมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือเรียน จึงทำให้ครูสามารถนำเสนอข้อมูลที่ทันสมัยที่สุดเท่าที่มีอยู่ให้แก่ผู้เรียน

7. ช่วยเผยแพร่ผลงาน (Publishing Capabilities) นักเรียนที่ส่งงานไว้บนเว็บจะสามารถเผยแพร่ผลงานของตนเองออกสู่สาธารณะ เพราะคนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ง่ายโดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ และผู้เรียนก็มีโอกาสได้เห็นผลงานของผู้อื่นบนเว็บด้วยเช่นกัน

8. เพิ่มทักษะทางเทคโนโลยี (Increase Technology Skills) การเรียนผ่านเว็บทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและเพิ่มพูนความสามารถในการใช้เทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ข้อดีของการเรียนการสอนโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ มีความยืดหยุ่นและความสะดวก สามารถเรียนได้ทันใจตามต้องการ ผู้เรียนเป็นผู้ควบคุม มีรูปแบบมัลติมีเดีย เป็นแหล่งทรัพยากรข้อมูล มีความทันสมัย ช่วยเผยแพร่ผลงาน และเพิ่มทักษะทางเทคโนโลยี

3.2 ชุดการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์

3.2.1 หลักการสำหรับการผลิตบทเรียนผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์

หลักการสำหรับการผลิตบทเรียนผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Lesson) อิงหลักจิตวิทยา เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ คือ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ และการให้ตัวจัดแนวความคิดการเรียนรู้ ทั้งนี้หลักการโดยสรุปของบทเรียนผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ มีดังนี้

1. ความเหมาะสมของเนื้อหา ต้องวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสร้างแผนผังแนวคิดระดับวิชา หน่วย และโมดูลที่จะทำเป็น e-Lesson

2. ความสะดวกในการเข้าถึงบทเรียน ต้องมีรายการ (Menu) ที่ชัดเจน ครบถ้วน

3. การนำเสนอเนื้อหา ต้องเสนอตามลำดับ และจำแนกเป็นชั้นๆ ตามลำดับ จากง่ายไปหายาก จากเนื้อหาคร่าวๆ ไปหาละเอียด โดยแบ่งเป็นระดับ (Layer/level) เพื่อนำเสนอทีละขั้นตอน และหลีกเลี่ยงการเลื่อนจอขึ้นลง (Scrolling) ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย

4. มีภาพและเสียงแบบมัลติมีเดีย โดยใช้ Off-Line ซิดิเป็นสื่อเสริม เพื่อความรวดเร็วในการเรียกข้อมูลจากเครือข่าย

5. มีศูนย์ความรู้หรือฐานความรู้ สำหรับบรรจุเนื้อหาสาระของบทเรียน และมีการเชื่อมโยงให้เข้าถึงได้อย่างง่ายและรวดเร็ว

6. มีช่องทางสำหรับการแสดงความคิดเห็น ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน โดยจัดในรูป Chat Room หรือ Virtual Classroom

7. มีการมอบหมายงาน (Activities/Assignments) พร้อมแนวตอบ (Feedback) เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียน และให้ผู้สอนสามารถตรวจสอบการเรียนและเก็บคะแนน

8. มีระบบการประเมินอย่างต่อเนื่อง ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

สรุปได้ว่า หลักการสำหรับการผลิตบทเรียนผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ ครอบคลุม ความเหมาะสมของเนื้อหา ความสะดวกในการเข้าถึงบทเรียน การนำเสนอเนื้อหา มีภาพและเสียงแบบมัลติมีเดีย มีศูนย์ความรู้หรือฐานความรู้ มีช่องทางสำหรับการแสดงความคิดเห็น มีการมอบหมายงาน และมีระบบการประเมินอย่างต่อเนื่อง

3.2.2 องค์ประกอบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-learning)

รุจิรา เรือนเหมย (2555, ออนไลน์) กล่าวถึงองค์ประกอบ e-Learning ไว้ดังนี้ การให้บริการการเรียนแบบออนไลน์ หรือ e-Learning มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน โดยแต่ละส่วนจะต้องได้รับการออกแบบมาเป็นอย่างดี เพราะเมื่อนำมาประกอบเข้าด้วยกันแล้วระบบทั้งหมดจะต้องทำงานประสานกันได้อย่างลงตัว

1. เนื้อหาของบทเรียน สำหรับการเรียน การศึกษาแล้วไม่ว่าจะเรียนอย่างไรก็ตาม เนื้อหาถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด e-Learning ก็เช่นกัน อย่างไรก็ตามเนื่องจาก e-Learning นั้นถือว่าเป็นการเรียนรูปแบบใหม่สำหรับวงการการศึกษาในประเทศไทย ดังนั้นเนื้อหาของการเรียนแบบนี้ที่พัฒนาเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงมีอยู่น้อยมากทำให้ไม่เพียงพอกับความต้องการในการฝึกอบรม เพิ่มพูนความรู้ พัฒนาศักยภาพทั้งของบุคคลโดยส่วนตัวและของหน่วยงานต่างๆ

2. ระบบบริหารการเรียน เนื่องจากการเรียนแบบออนไลน์หรือ e-Learning นั้นเป็นการเรียนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ศึกษา เรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ระบบบริหารการเรียนที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง กำหนดลำดับของเนื้อหาในบทเรียน นำส่งบทเรียนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ไปยังผู้เรียน ประเมินผลความสำเร็จของบทเรียน ควบคุม และสนับสนุนการให้บริการทั้งหมดแก่ผู้เรียน จึงถือว่าเป็นองค์ประกอบของ e-Learning ที่สำคัญมาก เราเรียกระบบนี้ว่าระบบบริหารการเรียน (LMS : e-Learning Management System) ถ้าจะกล่าวโดยรวม LMS จะทำหน้าที่ตั้งแต่ผู้เรียนเริ่มเข้ามาเรียน โดยจัดเตรียมหลักสูตร, บทเรียนทั้งหมดเอาไว้พร้อมที่จะให้ผู้เรียนได้เข้ามาเรียน เมื่อผู้เรียนได้เริ่มต้นบทเรียนแล้วระบบจะเริ่มทำงาน โดยส่งบทเรียนตามคำขอของผู้เรียนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (อินเทอร์เน็ต, อินทราเน็ต หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์อื่นๆ) ไปแสดงที่ Web browser ของผู้เรียน จากนั้นระบบก็จะติดตามและบันทึกความก้าวหน้า รวมทั้งสร้างรายงานกิจกรรมและ ผลการเรียนของผู้เรียนในทุกหน่วยการเรียนอย่างละเอียด จนกระทั่งจบหลักสูตร

3. การติดต่อสื่อสาร การเรียนทางไกลโดยทั่วไปแล้วมักจะเป็นการเรียนด้วยตัวเองโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนปกติ ซึ่งผู้เรียนจะเรียนจากสื่อการเรียนการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่ออื่น การเรียนแบบ e-Learning ก็เช่นกันถือว่าการเรียนทางไกลแบบหนึ่ง แต่สิ่งสำคัญที่ทำให้ e-Learning มีความโดดเด่นและแตกต่างไปจากการเรียนทางไกลทั่วๆ ไปก็คือการนำรูปแบบการติดต่อสื่อสารแบบ 2 ทาง มาใช้ประกอบในการเรียนเพื่อเพิ่มความสนใจความตื่นตัวของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนให้มากยิ่งขึ้น เช่นในระหว่างเรียนตามคำถาม ซึ่งเป็นการทดสอบย่อยในบทเรียนเมื่อคำถามปรากฏขึ้นมาผู้เรียนก็ต้องเลือกคำตอบและส่งคำตอบกลับมายังระบบในทันที เหตุการณ์ดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนรักษาระดับความสนใจในการเรียนได้เป็นระยะเวลามากขึ้น นอกจากนี้วัตถุประสงค์สำคัญอีกประการของการติดต่อแบบ 2 ทางก็คือใช้เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ติดต่อ สอบถาม ปรีกษาหารือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างตัวผู้เรียนกับครู อาจารย์ผู้สอน และระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนคนอื่นๆ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

(1) ประเภท Real-time ได้แก่ การสนทนาในลักษณะของการพิมพ์ข้อความแลกเปลี่ยนข่าวสารกัน หรือ ส่งในลักษณะของเสียงจากบริการของ Chat room(message, voice), White board/Text slide, Real-time Annotations, Interactive poll, Conferencing และอื่นๆ

(2) ประเภท Non real-time ได้แก่ การส่งข้อความถึงกันผ่านทางบริการอิเล็กทรอนิกส์ เมล ได้แก่ Web board, News-group, e-mail เป็นต้น

4. การสอบ/วัดผลการเรียน โดยทั่วไปแล้วการเรียนไม่ว่าจะเป็นการเรียนในระดับใด หรือเรียนวิธีใด ก็ย่อมต้องมีการสอบ/การวัดผลการเรียนเป็นส่วนหนึ่งอยู่เสมอ การสอบ/

วัดผลการเรียนจึงเป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะทำให้การเรียนแบบ e-Learning เป็นการเรียนที่สมบูรณ์ กล่าวคือในบางวิชาจำเป็นต้องวัดระดับความรู้ก่อนเข้าสมัครเข้าเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในบทเรียน หลักสูตรที่เหมาะสมกับเขามากที่สุด ซึ่งจะทำให้การเรียนที่จะเกิดขึ้นเป็นการเรียนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เมื่อเข้าสู่บทเรียนในแต่ละหลักสูตรก็จะมี การสอบย่อยท้ายบท และการสอบใหญ่ก่อนที่จะจบหลักสูตร

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของ e-Learning มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วนคือ เนื้อหาของบทเรียน ระบบบริหารการเรียน การติดต่อสื่อสาร และการสอบ/วัดผลการเรียน

4. การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

การศึกษารรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหา ครอบคลุม (1) การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และ(2) หลักสูตรอิสลามศึกษา

4.1 การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนเอกชนตามมาตรา 15 (1) และ 15 (2) เป็นโรงเรียนในระบบแห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 ที่ทำการสอนวิชาสามัญและศาสนาควบคู่กัน ซึ่งเดิมที่รู้จักกันในนาม “ปอเนาะ” ที่รัฐได้พัฒนามาเป็น โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ต่อมารัฐมนตรีมีนโยบายให้เปลี่ยนชื่อ โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียนดังกล่าวจัดการเรียนการสอนวิชาศาสนาและสามัญอย่างมีคุณภาพ (บัณฑิตย ะมะฮุน และคณะ, 2549, น. 56)

สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว.) สงขลา ฉบับ พ.ศ.2529 เล่ม 7 ระบุความเป็นมาว่า เชื่อกันว่าปอเนาะเกิดขึ้นในประเทศอียิปต์แล้วแพร่มาสู่เอเชียที่ประเทศมาเลเซียก่อน ต่อมาจึงแพร่เข้ามาสู่เส้นทางใต้ของประเทศไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยเริ่มที่ปัตตานีเป็นแห่งแรก แล้วขยายไปสู่ท้องถิ่นที่มีชาวไทยมุสลิมทั้งในภาคใต้และภาคกลาง

ลักษณะเด่นของปอเนาะ คือ ผู้สอน ได้แก่ ครู หรือบาบอ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือเป็นปราชญ์ที่มีความรู้ทางศาสนาที่ประชาชนยอมรับนับถือ มีลูกศิษย์ที่ผ่านการรับรองจากโต๊ะครูมาช่วยสอน มีหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนแต่ไม่แน่นอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของโต๊ะ

ครูผู้สอนและผู้เรียนว่าต้องการจะเรียนรู้อะไรมากน้อยเท่าใด ระยะเวลาเรียนและชั้นเรียนยืดหยุ่นตามความจำเป็นของผู้เรียนและผู้สอน ระบบวัดและประเมินผลทางการเรียน ขึ้นอยู่กับความพอใจ ความเหมาะสม การวินิจฉัยของผู้สอนและผู้เรียนว่าเพียงพอหรือยัง และมีหลักฐานรับรองวุฒิแบบเรียนหรือสื่อใช้อัลกอริทึม และหนังสือเรียนที่เรียกว่ากิตาบ ซึ่งมีจำนวนมากหลายวิชา สถานที่ใช้บ้าน โต๊ะครูหรือสร้างห้องเรียนที่เรียกว่า “บาลัย” เป็นสถานที่เรียนและสถานที่ประกอบศาสนกิจ ผู้เรียนจะปลูกกระต๊อบหรือกระท่อมพักอาศัยอยู่รอบๆ บ้าน โต๊ะครู เรียกว่า “ปอเนาะ” ผู้เรียนมีทั้งผู้ชายและผู้หญิงแต่แยกสถานที่เรียน และสถานที่พักอย่างชัดเจนและเด็ดขาด ไม่จำกัดอายุของผู้เรียน มีตั้งแต่วัยเตาะแตะจนถึงวัยชรา ระบบบริหารจัดการขึ้นอยู่กับ โต๊ะครูเป็นผู้วางระบบ ระเบียบ กฎกติกาตามความเหมาะสม บางแห่งก็เคร่งครัด บางแห่งยืดหยุ่นบ้าง

ปัจจุบัน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หลังจากปอเนาะถูกแปรสภาพมาเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ปอเนาะมีสภาพที่เปลี่ยนไปจากเดิม อาทิ ผู้บริหารเปลี่ยนจาก โต๊ะครูเป็นผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ ซึ่งใน พ.ร.บ.โรงเรียนเอกชนฉบับใหม่ จะถูกแปรสภาพเป็นผู้อำนวยการ มีครูผู้สอนทั้งภาคศาสนาและภาคสามัญที่ต้องทำหน้าที่การสอนอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ต้องมีแผนการสอน มีกิจกรรมการเรียนการสอน มีสื่อการสอน มีการวัดและประเมินผล มีหลักสูตรที่แน่นอนและชัดเจนขึ้นทั้งหลักสูตรภาคศาสนาและภาคสามัญ ระยะเวลาเรียนมีกำหนดที่แน่นอน โดยหลักสูตร มีการทดสอบเพื่อวัดและประเมินผลในการผ่านชั้น และจบการศึกษา และมีวุฒิปัตร์ที่รับรองการจบการศึกษา มีปัจจัยพื้นฐานค่อนข้างสมบูรณ์ เช่น อาคารเรียนที่ทันสมัยขึ้น ห้องสมุด ห้องทดลองวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ ฯลฯ มีระบบการบริหารที่ค่อนข้างชัดเจนมากขึ้น เช่น มีแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ มีโครงการ มีการประเมินผล มีงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล จากการเก็บค่าเล่าเรียนอีกบางส่วน และจากการทำธุรกิจจากการจัดการศึกษาอีกบางส่วน มีระบบบัญชีที่สามารถตรวจสอบได้

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ) ในอดีตเกิดมาจากความรู้ อุดมการณ์ และความเสียสละของโต๊ะครูที่มีความตั้งใจในการประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ลูกหลานมุสลิม เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยชุมชนอย่างแท้จริงที่ยึดหลักความพอเพียง มุ่งเน้นการสร้างบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ของบุคคลให้เป็นอิสลามิกชนที่สมบูรณ์ ซึ่งวางอยู่บนพื้นฐานของความศรัทธาอย่างแท้จริง ส่วนการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ) ในปัจจุบันนอกจากมุ่งให้มุสลิมทุกคนได้รับการศึกษาด้านอิสลามศึกษาอย่างมีคุณภาพแล้ว ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนถือปฏิบัติหลักการอิสลามในการดำรงชีวิต ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมี

ความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงจำเป็นที่ครูผู้สอนอิสลามศึกษาต้องเข้าใจดำเนินการต่อไป

4.2 หลักสูตรอิสลามศึกษา

4.2.1 หลักการ

หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ยึดหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

- 1) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่ความเป็นสากล
- 2) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
- 3) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น
- 4) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
- 5) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 6) เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

หลักสูตรอิสลามศึกษากำหนดหลักการเพิ่มเติม คือ

- 1) มุ่งพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลามเพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต
- 2) เป็นการศึกษาที่มุสลิมทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น
- 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

4.2.2 จุดหมาย

จุดหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ยึดจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่ง

พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตน มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต

3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

หลักสูตรอิสลามศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายเพิ่มเติม คือ

1) มีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ (ซุบฮาน่าสูวตาอาลา) และปฏิบัติตามแบบอย่างของนบีมูฮัมมัด (คือลลิลอสูอัลยิวาซัลลัม) ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรมอิสลาม

2) มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการอ่านอัล-กุรอาน และสามารถนำหลักคำสอนไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้

3) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีเหตุผลในการวินิจฉัย พิจารณาปัญหาต่างๆ โดยยึดหลักการอิสลาม

4) มีความภาคภูมิใจในความเป็นมุสลิมที่ดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม เห็นคุณค่าของตนเอง สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสันติสุข

4.2.3 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนคติของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้าง องค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดสมรรถนะเพิ่มเติม คือ ความสามารถในการอ่านอัล-กุรอาน เป็นความสามารถของผู้เรียนในการอ่านอัล-กุรอานตามหลักการ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ศาสนาอิสลาม เพื่อการพัฒนาตนเองด้านการยึดมั่นศรัทธา การปฏิบัติศาสนกิจ การมีคุณธรรม จริยธรรม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นสังคมได้อย่างเหมาะสมและสันติสุข

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ดังนี้

- 1) รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์
- 2) ซื่อสัตย์ สุจริต
- 3) มีวินัย
- 4) ใฝ่เรียนรู้
- 5) อยู่อย่างพอเพียง
- 6) มุ่งมั่นในการทำงาน
- 7) รักความเป็นไทย
- 8) มีจิตสาธารณะ

หลักสูตรอิสลามศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม คือ

- 1) รักการอ่านอัล-กรุอาน
- 2) รักการละหมาด
- 3) รักความสะอาด
- 4) มีมารยาทแบบอิสลาม
- 5) มีความรับผิดชอบ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของสถานศึกษาแต่ละแห่งได้

4.2.4 มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล โดยคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา ให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดตามสาระการเรียนรู้ ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้เรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) ภาษาไทย
- 2) คณิตศาสตร์
- 3) วิทยาศาสตร์
- 4) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 5) สุขศึกษาและพลศึกษา
- 6) ศิลปะ
- 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี

8) ภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สาระ ดังนี้

- 1) อัล-กุรอาน
- 2) อัล-หะดีษ
- 3) อัล-อะกีดะฮฺ (หลักศรัทธา)
- 4) อัล-ฟิถุฮฺ (ศาสนบัญญัติ)
- 5) อัต-ตารีค (ศาสนประวัติ)
- 6) อัล-อัคลาภ (จริยธรรม)
- 7) ภาษาอาหรับ
- 8) ภาษามลายู/ภาษาอาหรับเสริม

ในแต่ละสาระได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษาและการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

4.2.4 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียน เมื่อเรียนจบหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ 8 สาระ จำนวน 9 มาตรฐาน ดังนี้

สาระอัล-กุรอาน

มาตรฐาน ก 1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักการอ่าน และหลักการอธิบายอัล-กุรอาน สามารถอ่าน ท่องจำ อรรถาธิบาย เห็นคุณค่า และนำไปใช้ในการดำรงชีวิตอย่าง สันติสุข

มาตรฐาน ก 2 ยึดมั่นในบทบัญญัติของอัล-กุรอาน และนำไปปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างสันติสุข

สาระอัล-หะดีษ

มาตรฐาน ห 1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญ หลักการ หลักคำสอน ท่องจำอัล-หะดีษ ยึดมั่นและ นำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

สาระอัล-อะกีดะฮฺ (หลักศรัทธา)

มาตรฐาน อ 1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญ และหลักฐานของหลักศรัทธา ยึดมั่น และนำไป ปฏิบัติอย่างถูกต้อง

สาระอัล-ฟิถฺฮฺ (ศาสนบัญญัติ)

มาตรฐาน ฟ 1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และปฏิบัติตามกฎ หลักการ บทบัญญัติอิสลามเกี่ยวกับอียาต์ มุอามาลาต มุนากาอาต และญินาญาต เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติศาสนกิจและ การดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

สาระอัล-ตารีค (ศาสนประวัติ)

มาตรฐาน ต 1 เข้าใจประวัติ ความเป็นมา ความสำคัญของแต่ละยุคสมัยทางประวัติศาสตร์อิสลาม สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบ และเกิดความตระหนักในการนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระอัล-อัคลาภ (จริยธรรมอิสลาม)

มาตรฐาน ล 1 เข้าใจ ยึดมั่น และปฏิบัติตามจริยธรรมอิสลามในการพัฒนาตนเอง บำเพ็ญ ประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระภาษาอาหรับ

มาตรฐาน ร 1 รู้และเข้าใจกระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีทักษะและเห็นคุณค่าในการใช้ ภาษาอาหรับเพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย ค้นคว้าบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

สาระภาษามลายู

มาตรฐาน ย 1 รู้และเข้าใจกระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีทักษะและเห็นคุณค่าในการใช้ภาษามลายูเพื่อการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้าจากแหล่งวิทยาการเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

สาระภาษาอาหรับเสริม

มาตรฐาน ส 1 รู้และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา มีทักษะในการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามวัฒนธรรมทางภาษาอาหรับ และมีเจตคติที่ดีต่อภาษาและวัฒนธรรมอื่น

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ และสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5. การวิจัยโดยใช้วิธีการประชุมกลุ่ม (Focus Group)

5.1 ความหมายของการประชุมกลุ่ม (Focus Group)

ชาย โปธิสิตา (2547, น. 209) กล่าวว่า การสนทนากลุ่มต่างจากวิธีการที่เกี่ยวกับกลุ่มแบบอื่นๆ กล่าวคือ การสนทนากลุ่มไม่ใช่การสัมภาษณ์คนเป็นกลุ่ม (Group Interview) ที่มุ่งหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่นักวิจัยต้องการ ซึ่งอาจจะเป็นข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพก็ได้ เช่น การสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชนหลายคนพร้อมกัน เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนนั้นๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชากร เศรษฐกิจ การศึกษา และสุขภาพอนามัยของคนในชุมชนโดยรวม เป็นต้น ในการสัมภาษณ์กลุ่มเช่นนั้น ผู้สัมภาษณ์มักใช้แบบสอบถามที่คำถามทั้งปลายเปิดและปลายปิด แต่การสนทนากลุ่มเป็นการอภิปรายมากกว่าจะเป็นการสัมภาษณ์ ขณะเดียวกันการสนทนากลุ่มก็ไม่ใช่การระดมสมองกลุ่มผู้รู้ จุดต่างอยู่ที่การระดมสมองนั้นมุ่งหาข้อสรุปที่ลงตัว (consensus) เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่การสนทนากลุ่มมุ่งหาความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้ร่วมสนทนา ซึ่งอาจแตกต่างกันหลากหลาย ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องลงรอยกันเสมอไป

รัตนะ บัวสนธิ์ (2551, น. 112-113) ให้ความหมายว่า การสนทนากลุ่ม (Focus Group) หมายถึง การให้บุคคลกลุ่มหนึ่งที่นักวิจัยคัดเลือกมา สนทนาโต้ตอบ แสดงความรู้สึกนึกคิดซึ่งกันและกัน ในประเด็นต่างๆ ที่นักวิจัยกำหนดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การสนทนากลุ่มจัดเป็นการรวบรวมข้อมูล ที่เป็นการผสมเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ร่วม (participant observation) และการสัมภาษณ์รายบุคคล (individual interview) กล่าวคือ นักวิจัยสามารถที่จะทำการสังเกตพฤติกรรมอากัปกริยาของบุคคลในกลุ่มสนทนาได้ และในขณะเดียวกันนักวิจัยก็อาจจะทำการซักถามบุคคลใดบุคคลหนึ่งในประเด็นใดๆ ที่สงสัยก็ได้

วรรณิ แกมเกตุ (2551, น. 254-255) ได้ให้ความหมายว่า การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) แบบหนึ่ง เป็นการสัมภาษณ์และสนทนาแบบเจาะประเด็นด้วยการเชิญผู้ร่วมสนทนารวมเป็นกลุ่มอย่างเจาะจง ตามคุณสมบัติที่นักวิจัยกำหนด แล้วเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนา ได้ตอบ ถกปัญหา อภิปรายร่วมกัน แลกเปลี่ยนทัศนะกันอย่างกว้างขวางในประเด็นต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเจาะจง เพื่อที่จะหาข้อมูลที่ถูกต้องตรงประเด็นสำหรับตอบคำถามวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

อรุณี อ่อนสวัสดิ์ (2551, น. 146) ได้อธิบายความหมายไว้ว่า การสนทนากลุ่ม (Focus Group) หมายถึง การร่วมพูดคุยกันอย่างสนิทสนมระหว่างผู้นำการสนทนาและผู้ร่วมสนทนา หรือระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือผู้รู้ (Key Informants) การสนทนากลุ่มควรมีสมาชิกในวงสนทนา 7-8 คน เพื่อให้มีการโต้แย้งได้พอเหมาะ ผู้นำสนทนาต้องกำหนดประเด็นคำถามล่วงหน้า โดยมีคำถามหลักหรือคำถามประเด็นหลักของการศึกษา การเตรียมประเด็นคำถาม คำถามทุกข้อต้องประกอบด้วยตัวแปร นำตัวแปรมาสร้างคำถามที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ได้ชัดเจน คำถามแต่ละข้อต้องตั้งสมมุติฐานย่อยๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้คำตอบในเชิงเหตุผล

สุภางค์ จันทวานิช (2553, น. 91) กล่าวว่า มนุษยสัมพันธ์ในการสัมภาษณ์ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสัมภาษณ์ทุกรูปแบบ เราต้องทำให้ผู้ที่จะให้สัมภาษณ์นั้นพอใจที่จะพูดคุยกับเรา และยินดีให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ จึงจะมีทางให้ข้อมูลอย่างลึกซึ้งได้ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ให้สัมภาษณ์ มีขั้นตอน คือ มีท่าที่เป็นมิตร เช่น การพูดจาเป็นกันเอง การยิ้ม และการแสดงความเอาใจใส่ในคำพูดของเขาตลอดเวลา ไม่แสดงทีท่าดูถูกหรือทำท่าว่าเขาไม่รู้อะไร แล้วจึงอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ให้เป็นที่เข้าใจในกรณีที่เขาพูดนอกเรื่องบางครั้งควรปล่อยบ้าง ไซ้ตัดบทอย่างกะทันหันจนเกินไป

สรุปได้ว่า การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นการให้ผู้ร่วมสนทนาได้พูดแสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่ผู้วิจัยตั้งไว้

5.2 ข้อดีของการประชุมกลุ่ม (Focus Group)

กรแก้ว จันทภาษา (2555, ออนไลน์) กล่าวถึง ข้อดีของการประชุมกลุ่ม ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้เก็บข้อมูลจากตัวอย่างจำนวนหลายคนได้ในระยะเวลาสั้น และสามารถเสนอผลการศึกษาได้ในเวลาอันจำกัด
2. มีโครงสร้างที่ยืดหยุ่น และใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้หลายแบบ

3. นักวิจัยสามารถเลือกใช้ได้ตามต้องการ สามารถใช้เสริมกับการวิจัยแบบอื่นได้
4. ข้อมูลที่ได้เป็นการผ่านการถกเถียงโต้ตอบกันเองของกลุ่มสนทนา ทำให้มั่นใจในความถูกต้องแม่นยำ มีความน่าเชื่อถือ และมีความหลากหลายของข้อมูล
5. ข้อมูลการสนทนากลุ่มแต่ละครั้งทำให้ได้ประเด็นคำถามใหม่ๆ หรือสมมติฐานใหม่ๆ เพื่อการค้นคว้าศึกษาต่อ
6. ปฏิกริยาของผู้ร่วมวงสนทนาต่อประเด็นที่สนทนา และต่อกันและกัน ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของวัฒนธรรมและคุณค่าต่างๆของสังคมของผู้ร่วมวงสนทนาที่มาจากวัฒนธรรมเดียวกัน
7. บรรยากาศเป็นกันเอง การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ช่วยทำให้การสนทนาของกลุ่มเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ไม่ตึงเครียด
8. ผู้วิจัยสามารถดำเนินการสนทนาตามไปด้วย คอยควบคุมเกมส์ และสร้างบรรยากาศให้ราบรื่นไปตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

สรุปได้ว่า ข้อดีของการประชุมกลุ่มทำให้นักวิจัยสามารถเก็บข้อมูลจากตัวอย่างจำนวนหลายคนได้ในระยะเวลาสั้น และข้อมูลที่ได้ทำให้มั่นใจในความถูกต้องแม่นยำ มีความน่าเชื่อถือ

5.3 ข้อจำกัดของการประชุมกลุ่ม (Focus Group)

- กรแก้ว จันทภาษา (2555, ออนไลน์) กล่าวถึง ข้อจำกัดของการประชุมกลุ่ม ไว้ดังนี้
1. ผู้ดำเนินการสนทนาที่ไม่ได้รับการฝึกฝนอย่างถูกต้อง จะทำให้การดำเนินกลุ่มไม่ราบรื่น
 2. แนวทางการสนทนากลุ่มที่เรียบเรียงไม่ดี ไม่มีลำดับ มีความซับซ้อน จะทำให้การสนทनावกวน สับสน ในที่สุดผู้ร่วมสนทนาก็จะคร้านที่จะออกความคิดเห็น
 3. ผู้ร่วมวงสนทนาไม่มีลักษณะร่วมคล้ายกัน หรือวัฒนธรรมเดียวกัน และสามารถข่มกันได้ การสนทนาก็จะไม่ราบรื่น บรรยากาศกลุ่มเสีย หรือมีคนไม่พูดมากขึ้น
 4. ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มไม่สามารถให้ภาพพฤติกรรมจริง ซึ่งได้จากการสังเกต เพราะสิ่งที่คิดหรือพูดออกมาอาจไม่ใช่สิ่งที่ทำ
 5. ข้อมูลจากกลุ่มแต่ละกลุ่มไม่สามารถเป็นตัวแทนของสังคมหรือวัฒนธรรมที่ผู้ร่วมสนทนาดำเนินชีวิตอยู่ได้ ใ้อธิบายได้เฉพาะกับบริบทของกลุ่มนั้นๆเท่านั้น
 6. ไม่เหมาะที่จะใช้หัวข้อสนทนาที่เป็นเรื่องส่วนตัวมากๆ

7. การสร้างแนวคำถาม จะต้องเรียบเรียงแนวคำถามให้ดีไม่วกวน โดยอาจจะเรียงลำดับตามประเภทของประเด็นตามความยากง่ายหรือตามลำดับความตรงไปตรงมาและซับซ้อนของเหตุผล ดังนั้นควรจะต้องมีการทดสอบ (Pretest)

8. การคัดเลือกสมาชิกผู้เข้าร่วมวงสนทนา จะต้องได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยต้องมีลักษณะต่างๆที่เหมือนกัน (Homogeneous) ไม่ข่มซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่า ข้อจำกัดของการประชุมกลุ่ม คือ ผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกฝนอย่างถูกต้องทำให้การประชุมกลุ่มไม่ราบรื่น มีปัญหา และผู้ที่ร่วมสนทนากลุ่มต้องผ่านตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

6.1.1 งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในประเทศ ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ดังนี้

ชาญชัย สุกใส (2545) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานคณิตศาสตร์ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมต่อนักศึกษาสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญของบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ วัตถุประสงค์ของรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหาวิชา แผนการเรียน เนื้อหาบทเรียน เอกสารประกอบการเรียน แหล่งค้นคว้า การติดต่ออาจารย์ผู้สอน วิธีการวัดผลและประเมินผล แบบฝึกหัด การบ้าน กระดานข่าว ระบบสืบค้นข้อมูล เว็บเพจอธิบาย เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง ผลงานของนิสิต และคำแนะนำ ส่วนขอความช่วยเหลือระดับคุณภาพของบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับดี

ณัฐมาน สุพล (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์วิจาาระบบสำนักงานอัตโนมัติ มหาวิทยาลัยพายัพ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาระบบดังกล่าวสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้งานได้จริง

พัฒนนะ อินตะตื้อ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ 2 ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างระบบการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ ในรูปแบบของการเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และใช้เป็นสื่อเพิ่มเติมจากการเรียนแบบบรรยายให้กับนักศึกษาในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ 2 ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง พัฒนาระบบเพื่อใช้บนระบบปฏิบัติการลินุกซ์เรดแฮต 9 โดยใช้โปรแกรมระบบฐานข้อมูลมายเอสคิวแอว4.0.12 อปาเช

เว็บเซิร์ฟเวอร์ 2.0.46 โปรแกรมภาษาพีเอชพี 4.3.4 โปรแกรมมาโครมีเดียครีมีฟเวอร์เอ็มเอ็กซ์ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบขึ้นมาและใช้โปรแกรมโรโบเคโม 5 โปรแกรมโฟโต้ชอป ในการจัดเนื้อหาบทเรียน ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาระบบดังกล่าวผู้ใช้มีความพึงพอใจในการใช้งานระบบอยู่ในระดับมาก

พนิดา ดวงหทัย และคณะ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้ รายวิชา การจัดการแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้สำหรับนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า (1) การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชา (355513) การจัดการแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ สำหรับนิสิตปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา พบว่า ค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) มีค่าเท่ากับ 82.59/83.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ดังนั้นสื่ออิเล็กทรอนิกส์นี้จึงสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี (2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการเรียนและหลังการเรียน โดยใช้สถิติ t-test ได้ค่านัยสำคัญเท่ากับ 23.55 ซึ่งสูงกว่าค่า t-test ในตาราง สรุปได้ว่า อิเล็กทรอนิกส์นี้สามารถทำให้ผู้เรียนที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หรือ ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% (3) ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์รายวิชาฯ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก

อัญชลี วิมุกตายน (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับวิชาระบบบริหารฐานข้อมูลเบื้องต้น กรณีศึกษา โรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ทำให้ได้โปรแกรมระบบการเรียนการสอนผ่านอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวิชาระบบบริหารฐานข้อมูลเบื้องต้น กรณีศึกษา โรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยี สามารถตอบสนองกับความต้องการของผู้ใช้งาน ทำให้เกิดความสะดวกสบายในการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การลงทะเบียนเรียน การตรวจสอบผลการเรียน สามารถตรวจสอบเวลาเรียน เวลาสอบ ผลการสอบได้ สามารถเข้าไปเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา

ชัยวัฒน์ เชาวนรัตน์ และเจตชนินทร์ จิรสันติธรรม (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนดนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนดนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดียที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจเป็นที่น่าพอใจ ผลคะแนนจากการประเมินมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 87.05/93.3 สรุปว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง มีพัฒนาการการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 และรูปแบบการเรียนการสอนดนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดียที่ได้จัดทำขึ้นใหม่นี้ มีความเหมาะสมมาก

ธนากร หวังพิพัฒน์วงศ์ (2550) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบจำลองอีเลิร์นนิ่งร่วมกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบคอนสตรัคติวิสต์โดยใช้หลักการออกแบบการเรียนการสอน ผล

การศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เรียน โดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์แบบคอนสตรัคติวิสต์มีผลการเรียนรู้ที่สูงกว่า นักศึกษาที่เรียนในสภาพแวดล้อมแบบปกติ

บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนของนักศึกษาครู ผลการวิจัยพบว่า 1. ศึกษาสมรรถนะการสอนของนักศึกษาครู โดยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบด้วย นักศึกษาครูจำนวน 960 คน และอาจารย์นิเทศจำนวน 130 คน จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ 7 แห่ง โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ประกอบด้วยนักศึกษาครู และอาจารย์นิเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะด้านการเตรียมการสอนและการวางแผนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นอาจารย์นิเทศกับนักศึกษาครูเกี่ยวกับสมรรถนะการสอนของนักศึกษาครูทั้ง 3 ด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการจัดการความรู้ซึ่งได้รับการประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญที่ระดับมากที่สุด รูปแบบนี้มีลักษณะเด่น คือ การบูรณาการการจัดการความรู้ กระบวนการกลุ่ม และเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แนวสร้างสรรค์นิยม การนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินผลตามสภาพจริง 3. การนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการจัดการความรู้ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ในรายวิชาการพัฒนาการเป็นครูวิชาชีพ จำนวน 60 คน : กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน จาก การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test พบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสมรรถนะการสอน สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เสถียรพงษ์ สุทิน (2550, น.79) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) โรงเรียนม่วงไข่พิทยาคม จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า การค้นคว้าอิสระเรื่อง “การพัฒนาการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) โรงเรียนม่วงไข่พิทยาคม จังหวัดแพร่” ผู้ศึกษาได้พัฒนาเครื่องมือช่วยสร้างระบบการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มวิชาภาษาไทย โดยออกแบบระบบให้ง่ายต่อการใช้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อเพิ่มความสามารถของระบบระบบได้แบ่งผู้ใช้งานออกเป็น 3 ส่วนคือ ผู้เรียน อาจารย์ และผู้ดูแลระบบ โดยมีอาจารย์เป็นผู้สร้างเนื้อหาให้ผู้เรียนได้เข้าไปศึกษา และมีผู้ดูแลระบบคอยดูแลควบคุมข้อมูลที่บันทึกเข้าไปในระบบ ผู้ศึกษาได้พัฒนาระบบโดยใช้โปรแกรมภาษาพีเอชพี 5.1.4 อาปาเชเว็บ เซิร์ฟเวอร์ 2.2.2 ระบบฐานข้อมูลสมายเอสคิวแอล 5.0.22 โปรแกรมมาโครมีเดียตรีมวีฟเวอร์ 8 เป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบขึ้นมา เนื่องจากเป็น โอเพนซอร์ส (Open Source) ซึ่งสามารถนำเอาพัฒนาต่อได้ในอนาคต โดย

ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ และสามารถใช้ได้กับระบบปฏิบัติการได้ทุกระบบ หลังจากที่พัฒนาระบบแล้ว ผู้ศึกษาได้ติดตามความคิดเห็นของผู้ใช้งานระบบ โดยทดลองใช้ระบบ และกรอกแบบประเมิน ซึ่งผลการประเมินความพึงพอใจปรากฏว่าผู้ใช้งานมีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับมาก โดยมีลักษณะการใช้งานที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุดคือ คู่มือการใช้งานระบบและเนื้อหาที่มีความถูกต้องและเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 70 และร้อยละ 60 ตามลำดับ

ชมพูนุท ชมพูนุท (2552) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง: กรณีศึกษาเฉพาะประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการศึกษาพบว่า 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มีรูปแบบการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะการเรียนเสริมหลักสูตรของอาจารย์ในบางรายวิชา โดยมีความพร้อมขององค์ประกอบทั้งในด้านนโยบาย โครงสร้างพื้นฐาน และบุคลากร แต่สภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศมีปัญหาและอุปสรรค คือ การพัฒนาไม่ต่อเนื่อง ส่วนมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวยังไม่มี การใช้การเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่มีนโยบายสนับสนุนจากรัฐบาล และได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากต่างประเทศ ทำให้มีการวางแผนการพัฒนาด้านเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ ระหว่างพัฒนาศักยภาพบุคลากร จึงมีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบบ่อย ทำให้การพัฒนา และการดูแลรักษาระบบ และเครื่องมือไม่ต่อเนื่อง 2. แบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มี 13 องค์ประกอบ คือ (1) กำหนดหลักสูตรรายวิชา (2) จดระบบการเรียนการสอน (3) คุณลักษณะบุคลากร (4) คุณลักษณะผู้สอน (5) คุณลักษณะผู้เรียน (6) ประเมินพฤติกรรมเบื้องต้น (7) กำหนดกลุ่มผู้เรียน (8) กำหนดเวลาเรียน (9) กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน (10) กำหนดทรัพยากร (11) วัดผลประเมินผล (12) ประเมินระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ และ (13) วิเคราะห์ข้อมูล 3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และผู้เรียนมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวที่เรียนผ่านระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับผลการศึกษาคความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนผ่านระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนผ่านระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

ณรงค์ชัย เฟิงสถิตย์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า 1. นักศึกษามีปัญหาในด้านเนื้อหาและด้าน

การใช้งานอยู่ในระดับน้อย 2.อาจารย์ผู้สอนมีปัญหาในเรื่องภาระงานมาก ไม่สามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย ไม่ทราบกระทุ้งในเว็บบอร์ด และมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการผลิตสื่อการเรียนรู้อื่นๆ 3.ผู้ดูแลระบบมีปัญหาด้านขาดความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ผลิต ไม่ได้ประเมินผลสื่อที่ผลิตก่อนนำไปใช้จริง ใช้ตนเองเป็นมาตรฐานในการออกแบบ ไม่ได้เขียนผังงาน การรับส่งข้อมูลล่าช้า และมีปัญหาการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ 2) การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ 1. ผู้ดูแลระบบ 2. ผู้สอน 3. ผู้เรียน และ 4. ระบบสมาชิก ในแต่ละส่วนจะมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบหรือลักษณะการใช้งานแตกต่างกัน โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 ท่านได้ยอมรับว่าแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมือนาคภาพในทางที่ดี และมีอนาคตภาพที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

คุชฎี สีวังคำ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบจำลองการสอนทางไกลบนอินเทอร์เน็ตสำหรับมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพแบบจำลองโดยผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ และนักศึกษาอยู่ในระดับ “ดีมาก” การประเมินความคุ้มค่าประโยชน์โดยผู้บริหารอยู่ในระดับ “ดีมาก” เช่นกัน ปัจจัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา มีความสำคัญในการทำนายประสิทธิภาพของแบบจำลองได้ 3.8 เปอร์เซนต์ นอกจากนั้นคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยแบบจำลองสูงกว่าการเรียน แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประสิทธิภาพการเรียนด้วยแบบจำลอง พบว่า มีประสิทธิภาพ 82.00 เปอร์เซนต์ แบบจำลองการสอนทางไกลบนอินเทอร์เน็ตสำหรับมหาวิทยาลัยเอกชนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ได้

โสภานันท์ สอาด (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักร่วมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกกระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลหลังเรียนของกลุ่มทดลองเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักร่วมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักแบบปกติสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาล หลังเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักร่วมสื่ออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักแบบปกติ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา จำนวน 5 ท่าน มีความคิดเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้กับนักศึกษาพยาบาลได้

นวลพรรณ ไชยมา (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบการสอน 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอน และ 4) การวัดผลและประเมินผลรูปแบบการสอน โดยกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมการก่อนการจัดการเรียนการสอน และ 2) ขั้นการเรียนการสอนและการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยมุ่งเน้นการกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงและการประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งประกอบด้วย 1) การนำเสนอสถานการณ์การเรียนรู้ 2) การวางแผนและกำหนดแนวทางการเรียนรู้ 3) การสืบค้นและรวบรวมข้อมูล 4) การวิเคราะห์และตรวจสอบผลการเรียนรู้ 5) การสรุปและนำเสนอผลการเรียนรู้ และ 6) การประเมินผลและขยายผลการเรียนรู้ 2. ผลการประเมินรูปแบบการสอน พบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดขั้นสูงหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และมีค่าเฉลี่ยระดับความสามารถด้านทักษะการคิดขั้นสูงแต่ละทักษะในระดับดี

6.1.2 งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องจากผลงานวิจัยต่างประเทศ ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญการวิจัยที่เกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

ไท แอน และ ฮอง (Tyan and Hong, 2000) ได้ศึกษาเรื่อง Use of Communication in a Higher Education Classroom ด้วยการจัดการศึกษาที่นำเอา CMC (Computer Media Communication), BICTORY (Virtual Classroom & Virtual Computation System) มาพัฒนาในการจัดการสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความต้องมีส่วนร่วมในการประชุมทางอิเล็กทรอนิกส์ ก่อนที่จะใช้การอภิปรายแบบเผชิญหน้าในห้องเรียนปกติ ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสที่จะมีการเรียนรู้ แบบร่วมมือกันและการเรียนรู้โดยผู้เรียนเองได้เป็นอย่างดี

ไซ โอชิ (จอย)บี (Xiaoshi (Joy) Bi,2000) ได้ศึกษาเรื่อง Instructional design attributes of web-based course เพื่อค้นหาทฤษฎี หรือรูปแบบที่สามารถนำมาใช้เพื่อการออกแบบ การเรียนทางไกลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของเว็บไซต์เพื่อการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการออกแบบการสอน การพัฒนาเนื้อหาวิชาการส่งข้อมูล และการส่งเสริมด้านการ จัดการ สิ่งที่เป็นส่วนประกอบของการออกแบบเว็บไซต์เพื่อการสอนจัดเป็นพื้นฐานของการ ออกแบบ การพัฒนารูปแบบของการส่งข้อมูลในการสอนจากการเรียนแบบเผชิญหน้าผู้เรียน เครือข่าย ได้แก่ 1.การออกแบบเว็บไซต์เพื่อการศึกษาต้องการการทำงานเป็นทีม 2. ผลสัมฤทธิ์ ทางการสอนด้วยเทคโนโลยีขึ้นอยู่กับปฏิสัมพันธ์ที่หลากหลาย ผลสัมฤทธิ์ของการใช้เทคโนโลยี เว็บขึ้นอยู่กับความสามารถของคนที่ตอบสนองวัตถุประสงค์การสอนและผลประโยชน์ของการ เรียนที่ต้อง 3. สมาชิกของสถาบันการศึกษาจะพิจารณาความสำเร็จของสถาบันการศึกษา 4.ผู้เรียนที่ เรียนทางไกลต้องการผลย้อนกลับจากผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญระหว่างเรียน

ซัน และ เคง (Sun and Cheng, 2005) ได้ศึกษาเรื่อง The Design of Instructional Multimedia in e-learning: A Media Richness Theory+Based Approach ผลการวิจัย พบว่า จากการพัฒนาอย่างรวดเร็วของคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต ทำให้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ถูกนำมาใช้เป็นวิธีการเรียนรู้ที่สำคัญ และเป็นที่ต้องการเพิ่มมากขึ้น สำหรับมัลติมีเดีย และวัสดุการสอนในสื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น ควรต้องมีเนื้อหาที่น่าสนใจ สามารถดึงดูดความสนใจ ของผู้เรียน การให้ความสนใจในเนื้อหา มัลติมีเดียแต่เพียงอย่างเดียวจะเป็นสิ่งที่ไม่เพียงพอ แต่ จำเป็นต้องให้มีการเรียนรู้ในเชิงบวก และสร้างความพึงพอใจให้กับผู้เรียน นอกเหนือจากการพัฒนา วัสดุการสอนมัลติมีเดียซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการออกแบบค่อนข้างสูงแล้ว การวิจัยก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะ ช่วยพัฒนา มัลติมีเดียให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีเนื้อหาที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะมี ความรู้สึกพอใจจึงได้ข้อสรุปว่า การพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ควรจะต้องคำนึงถึงรูปแบบการ นำเสนอที่มีความน่าสนใจ มีความเหมาะสมของเนื้อหาที่จะสอน และผู้เรียนจะต้องมีความพึงพอใจ ที่จะใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นๆ

มาลาทาร์ต และ พันติการาคิส (Malataras and Pallikarakis, 2007) ได้ศึกษา เรื่อง Evaluation of an e-learning Course in Biomedical Technology Management ผลการวิจัยพบว่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้รับการยอมรับเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มบุคลากรในประเทศกรีซ ที่ทำหน้าที่ วางแผนการศึกษา ช่างเทคนิคการแพทย์ แพทย์ และพยาบาล เพราะ ได้มีการร่วมประชุมเพื่อจัดทำ หลักสูตรวิชาเรียน โดยใช้การเรียนแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วยการออกแบบ การพัฒนา และได้นำสิ่ง ที่จากการร่วมประชุมไปใช้เป็นหลักสูตรทางไกลในประเทศกรีซอย่างแพร่หลาย และหลักสูตร การศึกษาทางไกลนี้ ได้ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาและใช้ประโยชน์ได้จาก

ฐานข้อมูลเบื้องต้นด้วยตัวเอง หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรนำร่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นแนวทางช่วยเหลือและให้ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์แก่บุคลากรในประเทศกรีซ โดยมีการดำเนินการตามขั้นตอนและแต่ละขั้นตอนสามารถตรวจสอบได้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ซึ่งผลจากการศึกษาได้พบปัญหาที่เกิดขึ้น คือ (1) ความเหมาะสมของรูปแบบอะซิงโครนัส ซึ่งเป็นผู้เรียนเลือกช่วงเวลา และวัสดุการเรียนการสอนด้วยตัวเองนั้น ในบางครั้งความรู้ทางการแพทย์ และเทคนิคการแพทย์ต่างๆ ไม่อาจเรียนรู้ได้ (2) ศักยภาพของผู้ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ยังด้วย และ (3) รูปแบบและการนำเอาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ในระดัพบมหาวิทยาลัย และวัตถุประสงค์ของการศึกษายังขาดความต่อเนื่อง

โดยสรุป จากการศึกษาวิจัยของการศึกษาในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การศึกษาพบว่า ทั้งหมดใช้กระบวนการวิจัยเชิงสำรวจและพัฒนาเพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็น และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยผลการวิจัยเน้นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของนักเรียน นักศึกษาเป็นหลัก

4.2 งานวิจัยด้านอิสลามศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอิสลามศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญการวิจัย ดังนี้

เบญจพร คงอินทร์ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ครูที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีการจัดการเรียนการสอนด้านการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง การให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน การให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการต่างๆ และการให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการให้ผู้เรียนได้มีกิจกรรมเคลื่อนไหวทางกายอย่างเหมาะสมกับวัยและความสนใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูมีการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าครูจ้างสอน ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้านการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการให้ผู้เรียนได้มีกิจกรรมเคลื่อนไหวทางกายอย่างเหมาะสมกับวัยและความสนใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปีขึ้นไป ส่วนด้านการให้

ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน การให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการต่างๆ และการให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกัน และครูที่สอนกลุ่มวิชาที่แตกต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนการให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยครูที่สอนในกลุ่มวิชาศาสนามีการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าครูที่สอนในกลุ่มวิชาสามัญ

อมร หมัดยูนู (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์การสอนวิชาอิสลามศึกษา เรื่อง การประกอบพิธีหัจญ์และอุมเราะฮ์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ได้บทเรียนวีดิทัศน์การสอน วิชาอิสลามศึกษา เรื่องการประกอบพิธีหัจญ์และอุมเราะฮ์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก และด้านเทคนิคการผลิตสื่ออยู่ในระดับดี และมีประสิทธิภาพ 89.06/87.10

นูรีนา บือราเฮง (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติงานกรณีศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษาในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านสื่อการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษาในภาพรวมและรายด้านมีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกรณีศึกษาในโรงเรียนและพฤติกรรมการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาสตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษามีน้อย ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน สื่อที่มีอยู่ไม่มีความหลากหลายและไม่ทันสมัย ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดซื้อสื่อและวัสดุประกอบการเรียนการสอน สำหรับข้อเสนอแนะได้เสนอแนะไว้มากที่สุด คือ ควรจัดหาสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้เพียงพอ มีความหลากหลายและทันสมัย ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อสื่อและวัสดุประกอบการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้มากขึ้น โดยเฉพาะสื่อทางภาษาและเทคโนโลยี

มุฮัมมัดนาเซ สามะ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตร จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาตามความเห็นของครูสอนอิสลามศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สปีซัน แชนา (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษาที่เปิดสอนสองระบบ จังหวัดนราธิวาส ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เปิดสอนสองระบบ จังหวัดนราธิวาส โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการปฏิบัติการสอนของครูอิสลามศึกษาที่ต่างกันในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษาด้านศาสนาและสามัญ ช่วงระดับการปฏิบัติการสอน และประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เปิดสอนสองระบบจังหวัดนราธิวาส โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน 3) ปัญหาและแนวทางแก้ไขการปฏิบัติการสอนของครูอิสลามศึกษาใน 5 ด้าน พบว่า 1. ครูบางคนไม่ตระหนักและไม่ให้ความสำคัญต่อคุณธรรมจริยธรรมในการสอน แนวทางแก้ไข คือ ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับศาสนาคุณธรรมจริยธรรม 2. ครูไม่มีเทคนิคการสอนที่ดี ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบเดิมๆ ไม่ใช่เทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย แนวทางแก้ไข คือ ควรจัดให้มีการอบรมด้านเทคนิคและวิธีการสอนอิสลามอย่างต่อเนื่อง 3. สื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษามีไม่เพียงพอ แนวทางแก้ไข คือ ควรจัดสรรงบประมาณด้านอิสลามศึกษาให้เท่ากับโรงเรียนอื่นๆที่พัฒนาแล้ว 4. ครูไม่ค่อยอุทิศตนให้กับนักเรียน แนวทางแก้ไข คือ ครูควรได้รับการปลุกฝังในเรื่องการเสียสละและควรดูแลเอาใจใส่นักเรียนเสมือนลูกของตนเอง และ 5. ครูไม่สามารถใช้วิธีการวัดและประเมินผลการสอนที่แท้จริงและหลากหลาย แนวทางแก้ไข คือ ควรจัดให้มีระบบการวัดและประเมินการสอนอิสลามศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา พบว่าทั้งหมดใช้กระบวนการวิจัยเชิงสำรวจและพัฒนาเพื่อศึกษาระดับปฏิบัติการสอน พฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นหลัก

ดังนั้นจากกรณีศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์และการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาที่ผ่านมา พบว่า มีการพัฒนาแบบจำลองที่มีองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ ซึ่งยังไม่มียานวิจัยเกี่ยวกับแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้คือ กำหนดประชากร สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1.1 ครูสอนอิสลามศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ จำนวน 157 คน

1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 8 คน โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่ม (Focus Group) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1) มีวุฒิทางการศึกษาด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก
2) มีประสบการณ์ในการทำงานด้านเทคโนโลยีและสื่อสารศึกษามาแล้วอย่างน้อย 5 ปี

3) เป็นนักวิชาการที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษ

1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินคุณภาพแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ จำนวน 3 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

- 1) มีวุฒิทางการศึกษาด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก
- 2) มีประสบการณ์ในการทำงานเทคโนโลยีและสื่อสารศึกษามาแล้วอย่างน้อย

3) เป็นนักวิชาการที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นเครื่องมือประเมินความคิดเห็นและความต้องการ ได้แก่ (1) แบบสอบถามความต้องการของครูต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์รายวิชาอิสลามศึกษา (2) แบบประเมินความเห็นในการสนทนากลุ่ม (3) แบบจำลอง (4) แบบประเมินการรับรองต้นแบบชิ้นงาน

2.1 แบบสอบถามความต้องการของครูต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ จำนวน 3 ตอน คือ **ตอนที่ 1** ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อคำถามจำนวน 13 ข้อ **ตอนที่ 2** แบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ จำนวน 172 ข้อ และ **ตอนที่ 3** ข้อเสนอแนะทั่วไป เป็นคำถามปลายเปิด มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

ขั้น 1 กำหนดสิ่งต้องประเมิน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ **ส่วนที่ 1** องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) **ส่วนที่ 2** ขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)

ขั้น 2 ศึกษาทฤษฎีหลักการต่างๆ จากตำรา แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเกี่ยวข้องกับรายวิชาอิสลามศึกษา

ขั้น 3 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม ประกอบด้วย (1) แบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	แปลความหมาย
5	มีความต้องการในระดับมากที่สุด
4	มีความต้องการในระดับมาก
3	มีความต้องการในระดับปานกลาง
2	มีความต้องการในระดับน้อย

และ (2) แบบสอบถามปลายเปิด

ขั้น 4 สร้างแบบสอบถาม โดยการประมวลเนื้อหาสาระให้ครอบคลุมขอบข่ายที่เกี่ยวกับการพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ **ตอนที่ 1** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม **ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ **ส่วนที่ 1** องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) มีข้อคำถาม จำนวน 142 ข้อ ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) จำนวน 130 ข้อ กระบวนการของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) จำนวน 7 ข้อ และผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) จำนวน 5 ข้อ **ส่วนที่ 2** ขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) มีข้อคำถาม จำนวน 35 ข้อ ประกอบด้วยขั้นเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) จำนวน 4 ข้อ ขั้นระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) จำนวน 16 ข้อ และขั้นการประเมินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) จำนวน 15 ข้อ รวมจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 172 ข้อ โดยจัดทำเป็นแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ **ตอนที่ 3** ข้อเสนอแนะทั่วไปเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อคำถามที่กำหนดไว้

ขั้น 5 ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญท่านตรวจสอบ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) (รายงานผู้ทรงคุณวุฒิแสดงในภาคผนวก ก หน้า 180) โดยผู้เชี่ยวชาญจะทำการทดสอบความถูกต้องรวมทั้งครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ต้องการวัด และตรวจสอบข้อคำถามทุกข้อให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ภาษาที่ใช้ชัดเจนแจ่มแจ้ง เข้าใจตรงกัน (ผลการประเมินคุณภาพแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญแสดงในภาคผนวก ค หน้า 204)

เกณฑ์การให้คะแนนการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผู้วิจัยนำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) แล้วหาค่าเฉลี่ยซึ่งกำหนดค่าคะแนนดังนี้

+ 1	ถ้าแน่ใจว่า	รายการสอบถามมีความเหมาะสม
0	ถ้าไม่แน่ใจว่า	รายการสอบถามมีความเหมาะสม
- 1	ถ้าแน่ใจว่า	รายการสอบถามไม่มีความเหมาะสม

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อคำถามจากการพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า $IOC \leq .50$ แสดงว่าเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องเชิงเนื้อหาทั้ง 2 ส่วน ซึ่งผลพบว่าข้อคำถามรายข้อมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.60 – 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทุกข้อ (ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม แสดงในภาคผนวก ง หน้า 208)

ขั้น 6 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ข้อคำถามมีความชัดเจนและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามโดยมีการปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

- 1) ได้ปรับปรุงข้อคำถามให้กระชับ ชัดเจน
- 2) จัดรูปแบบตารางของแบบสอบถามให้สวยงาม

ขั้น 7 ทดลองใช้แบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในงานวิจัย ในช่วงระหว่างวันที่ 15-19 กรกฎาคม 2556 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเข้าใจข้อคำถามทั้งหมด

ขั้น 8 หลังจากการปรับปรุงแบบสอบถาม ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ จึงดำเนินการจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำมาใช้สอบถามความต้องการกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หน้า 182) แบบสอบถามสมบูรณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 2 การสร้างแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ เป็นแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ประกอบด้วย

1. ปัจจัยนำเข้าของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) มีข้อคำถามจำนวน 130 ข้อ

2. กระบวนการของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) มีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ

3. ผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 ขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) มีข้อคำถาม จำนวน 35 ข้อ ประกอบด้วย

1. ขั้นตอนเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ

2. ขั้นระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) มีข้อคำถามจำนวน 16 ข้อ

3. ขั้นการประเมินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) มีข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

2.2 ประเด็นคำถามสำหรับการระดมความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ราชวิทยาลัยอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบประเมินระดมความเห็นในการสนทนากลุ่ม ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และการทบทวนวรรณกรรม รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 นำผลที่ได้จากการสำรวจความต้องการของครูต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ราชวิทยาลัยอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ และจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องใช้กำหนดประเด็นข้อคำถามโดยผู้วิจัยได้สร้างร่างแบบจำลองครอบคลุมเกี่ยวกับองค์ประกอบในการดำเนินงาน ทั้ง 3 ด้านและขั้นตอนของแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ราชวิทยาลัยอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ได้แก่

1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การผลิตบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การเขียนแผนการสอน การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่อ

อิเล็กทรอนิกส์ การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ การสรุป และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำเสนอผลการเรียน

3) องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย ประเมินผลก่อนการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเมินผลระหว่างการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเมินผลหลังจากการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การปรับปรุงแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

4) ขั้นตอนของแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นตอนเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (2) ขั้นระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (3) ขั้นการประเมินการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2.2.3 นำประเด็นคำถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และดำเนินการปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะให้สมบูรณ์

2.3 แบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ซึ่งมีการพัฒนาเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องในเรื่องการสร้างแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สอบถามครอบคลุมประเภท วิธีการและเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

2.3.2 สำรวจความต้องการหรือความจำเป็นที่ต้องพัฒนาต้นแบบชิ้นงาน

2.3.3 ร่างแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ

1) องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะประกอบไปด้วย องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบด้านกระบวนการ และองค์ประกอบด้านผลลัพธ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้ องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การผลิตบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่

เหมาะสมกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การเขียนแผนการสอน การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ การสรุป และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำเสนอผลการเรียน องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย การประเมินผลก่อนการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การประเมินผลระหว่างการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การประเมินผลหลังจากการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การปรับปรุงแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย
 ขั้นที่ 1 การเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ขั้นที่ 2 การเตรียมการระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ขั้นที่ 3 การประเมินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2.3.4 นำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และให้คำแนะนำ

2.3.5 แก่ใจให้สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่อไป

2.3.6 นำร่างแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ราชวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คน พิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ โดยจัดประชุมสนทนากลุ่ม

2.3.7 ปรับปรุงแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ราชวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากการสนทนากลุ่มเพื่อพัฒนาเป็นแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ราชวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ให้มีความเหมาะสม ชัดเจน และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.3.8 ตรวจสอบและรับรองแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ราชวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ โดยสอบถามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ทางด้านศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 3 คน

2.3.9 นำเสนอต้นแบบของแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ราชวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2.4 แบบประเมินการรับรองแบบจำลอง เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ตรวจสอบคุณภาพและรับรองแบบจำลอง ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบประเมิน

การรับรองแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ดังนี้

2.4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และการทบทวนวรรณกรรม รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.2 การกำหนดประเด็นคำถามเพื่อการรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่ม

ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินแบบจำลอง และปรับปรุงให้ได้แบบจำลองที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายละเอียดของแบบจำลองจำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 3 แบบประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ โดยมีช่องให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำเครื่องหมายหลังจากการตรวจสอบแบบจำลองแล้ว มีลำดับของการประเมิน คือ มากที่สุด มาก พอใช้ และต้องปรับปรุง

2.4.3 นำแบบประเมินที่สร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะให้สมบูรณ์

3. การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจำแนกได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ การรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามความต้องการและความคิดเห็น และการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ และการประเมินต้นแบบชิ้นงานของผู้ทรงคุณวุฒิมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 การรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามความต้องการการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ มีขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากครู โดยจำนวนแบบสอบถามที่แจก มีจำนวน 164 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 157 ฉบับ เป็นแบบสอบถามครบที่มีความสมบูรณ์ ทั้ง 157 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.1.2 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

3.2 การรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาร่างแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ เพื่อให้ได้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ติดต่อบริษัทงานเขียนเชิญผู้เชี่ยวชาญ พร้อมส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และเอกสารร่างแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ศึกษาร่างแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ดังกล่าวก่อนการเข้าประชุมกลุ่มสนทนา

3.2.2 จัดประชุมกลุ่มระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 8 คน (รายนามผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก จ หน้า 227) ในวันที่ 30 มีนาคม 2557 ณ ห้อง 2304 อาคารสัมมนา 1 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี

3.2.3 ดำเนินการระดมความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ โดย

1) แจกเอกสารร่างแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ฉบับสมบูรณ์

2) นำเสนอสไลด์คอมพิวเตอร์เกี่ยวกับร่างแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3) เปิดประเด็นคำถามตามที่กำหนดไว้ไปตามลำดับที่ละองค์ประกอบ ผู้เชี่ยวชาญร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยจดบันทึกข้อเสนอแนะและประเด็นสำคัญในแต่ละประเด็นคำถาม

4) ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการระดมความคิดเห็นให้ผู้เชี่ยวชาญทราบ

5) นำผลที่ได้จากการระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มาพัฒนาเป็นต้นแบบของแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

3.3 การประเมินแบบจำลองของผู้ทรงคุณวุฒิ นำแบบจำลองได้แก่ แบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านพิจารณาและตรวจรับรอง (รายนามผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก จ หน้า 229)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล 2 ประเด็น ดังนี้ (1) การวิเคราะห์ความต้องการของครูที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ (2) การวิเคราะห์ความเหมาะสมของแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของครูที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การวิเคราะห์ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation S.D.) (Best, John W. and Kahh, James V. 1986: 181) ใช้สูตร ดังนี้

4.1.1 ค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบ}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}} \times 100$$

4.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้ (ประภาพรรณ เต็งวงศ์ 2553, 91)

$$\mu = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อกำหนดให้ μ คือ คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 N คือ จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

การวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็น กำหนดช่วงของคะแนนเฉลี่ยตาม ตามแนวคิดของ จอห์น ดับบลิว เบสท์ และเจมส์ วี คาห์น (John W. Best and James V. Kahh) ดังนี้ (Best, John W. and Kahh, James V. 1986: 181-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	แปลผลเป็น	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	แปลผลเป็น	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	แปลผลเป็น	ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	แปลผลเป็น	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	แปลผลเป็น	น้อยที่สุด

4.2.3 การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) โดยใช้สูตรดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2544, 65)

$$\sigma = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อกำหนดให้

$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละประชากรยกด้วยกำลังสอง
$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
σ	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนข้อมูลของประชากร

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 8 คน ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ในประเด็นขององค์ประกอบของแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์จากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงต้นแบบชิ้นงานให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำร่างต้นแบบชิ้นงานให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และดำเนินการแก้ไข จึงนำร่างต้นแบบชิ้นงานส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ตรวจสอบรับรองต้นแบบชิ้นงาน

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงานของทรงคุณวุฒิ โดยใช้แบบประเมินการรับรองต้นแบบชิ้นงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation S.D.) (Best, John W. and Kahh, James V. 1986: 188) โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับความคิดเห็น จากการใช้น้ำหนัก เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมิน ดังนี้

น้ำหนักความคิดเห็น		คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	5
เห็นด้วยมาก	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	4

เห็นด้วยปานกลาง	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	3
ไม่เห็นด้วย	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	2
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	1

เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของ จอห์น ดับบลิว เบสต์ และเจมส์ วี คานัน (Best John W. and Kahn James V. 1986: 181-182) ดังนี้

ช่วงคะแนน	การแปลความหมาย
4.50 – 5.00	หมายความว่า มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง
3.50 – 4.49	หมายความว่า มีความเหมาะสมมาก
2.50 – 3.49	หมายความว่า มีความเหมาะสมปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายความว่า มีความเหมาะสมน้อย
1.00 – 1.49	หมายความว่า มีความเหมาะสมน้อยที่สุด หรือไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการรับรองต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามครอบคลุม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ทั้งด้านสามัญและศาสนา ประสบการณ์การสอน ตำแหน่งในสถานศึกษา มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ตใช้สอนตัวหรือไม่ ระยะเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตและเฉลี่ยเวลาใช้อินเทอร์เน็ตต่อครั้ง จำนวนการใช้อินเทอร์เน็ตกี่ครั้ง/สัปดาห์ ช่องทางการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประสบการณ์การใช้การเรียนการสอนแบบ (e-Learning) ประสบการณ์การสร้างบทเรียน

เพื่อใช้ในการเรียนการสอนแบบ (e-Learning) และโรงเรียนมีการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือไม่ รายละเอียดตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (N=157)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1 เพศ		
ชาย	94	59.87
หญิง	63	40.13
รวม	157	100
2 อายุ		
20-30 ปี	49	31.21
31-40 ปี	102	64.97
41-50 ปี	4	2.55
51 ปีขึ้นไป	2	1.27
รวม	157	100
3 ระดับการศึกษา		
3.1 ด้านสามัญ		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	23	14.65
ปริญญาตรี	131	83.44
ปริญญาโท	3	1.91
ปริญญาเอก	0	0
รวม	157	100
3.2 ด้านศาสนา		
อับตาคอฮ์	13	8.28
มุทาวัสซิต	43	27.39
ชานาวีฮ์	101	64.33
อื่นๆ	0	0
รวม	157	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4 ประสบการณ์สอน		
น้อยกว่า 1 ปี	0	0
1-10 ปี	123	78.34
11-20 ปี	28	17.84
21 ปีขึ้นไป	6	3.82
รวม	157	100
5 ตำแหน่งในสถานศึกษา		
ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียน	2	1.27
ผู้อำนวยการโรงเรียน	4	2.55
รองผู้อำนวยการโรงเรียน	0	0
ครู	151	96.18
บุคลากรสายสนับสนุน	0	0
รวม	157	100
6 ท่านมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ตใช้ส่วนตัวหรือไม่		
มี	120	76.43
ไม่มี	37	23.57
รวม	157	100
7 ระยะเวลาการใช้อินเทอร์เน็ต		
ต่ำกว่า 1 ปี	10	6.37
1 – 2 ปี	58	36.94
3 – 4 ปี	53	33.76
5 ปีขึ้นไป	36	22.93
รวม	157	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
8 ระยะเวลาเฉลี่ยในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อครั้ง		
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	24	15.29
1-2 ชั่วโมง	74	47.13
3-4 ชั่วโมง	54	34.40
5 ชั่วโมงขึ้นไป	5	3.18
รวม	157	100
9 จำนวนการใช้อินเทอร์เน็ตครั้ง/สัปดาห์		
ต่ำกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์	2	1.27
2-3 ครั้ง	54	34.40
4-5 ครั้ง	42	26.75
มากกว่า 5 ครั้ง	59	37.58
รวม	157	100
10 ช่องทางการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์		
ไม่เคย	8	5.10
เคย โดยท่านรับรู้ข่าวสารจากช่องทางใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
การฝึกอบรม/สัมมนา	50	31.85
เพื่อนในสถานศึกษา	24	15.28
เว็บไซต์	62	39.49
การศึกษาด้วยตนเอง	9	5.73
สื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ	4	2.55
รวม	157	100
11 ประสบการณ์การใช้การเรียนการสอนแบบ e-Learning		
เคย	82	52.23
ไม่เคย	75	47.77
รวม	157	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
12 ประสบการณ์การสร้างบทเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอนแบบ e-Learning		
เคย	70	44.59
ไม่เคย	0	0
มีโครงการจัดทำ	87	55.41
รวม	157	100
13 โรงเรียนของท่านมีการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือไม่		
มี	120	76.43
ไม่มี	37	23.57
รวม	157	100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.87 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 40.13

2. อายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 31-40 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.97 รองลงมาคือ อายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.21 อายุ 41-50 ปี คิดร้อยละ 2.55 และอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.27

3. ระดับการศึกษา

ด้านสามัญ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.44 รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 14.65 ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 1.91 และปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 0

ด้านศาสนา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาสูงสุดชานาวิทย์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.33 รองลงมาคือมุตาวัสซิด คิดเป็นร้อยละ 27.39 อิบติดาอีย์ คิดเป็นร้อยละ 8.28 และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 0

4. ประสิทธิภาพการสอน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีประสพการณ์สอนมากที่สุด 1-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 78.34 รองลงมาคือ 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.84 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.82 และน้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 0

5. ตำแหน่งในสถานศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.18 รองลงมาคือผู้อำนวยการโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.55 ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 1.27 รองผู้อำนวยการโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 0 และบุคลากรสายสนับสนุน คิดเป็นร้อยละ

6. มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ตใช้ส่วนตัว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ตใช้ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 76.43 และไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ตใช้ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 23.57

7. ระยะเวลาการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระยะเวลาการใช้อินเทอร์เน็ต 1-2 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.94 รองลงมาคือ 3-4 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.76 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22.93 และต่ำกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.37

8. ระยะเวลาเฉลี่ยในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อครั้ง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระยะเวลาเฉลี่ยในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อครั้ง 1-2 ชั่วโมงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.13 รองลงมาคือ 3-4 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 34.40 น้อยกว่า 1 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 15.29 และ 5 ชั่วโมงขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.18

9. จำนวนการใช้อินเทอร์เน็ตที่ครั้ง/สัปดาห์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนในการใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า 5 ครั้ง/สัปดาห์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.58 รองลงมาคือ 2-3 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 34.40 4-5 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 26.75 และ ต่ำกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 1.27

10. ช่องทางการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเคยรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยรับรู้ผ่านทางเว็บไซต์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.49 รองลงมาคือ การฝึกอบรม/สัมมนา คิดเป็นร้อยละ 31.85 รับรู้จากเพื่อนในสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 15.28 จากการศึกษาด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 5.73 รับรู้จากสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 2.55 และไม่เคยรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็นร้อยละ 5.10

11. ประสิทธิภาพการใช้การเรียนการสอนแบบ e-Learning พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเคยมีประสพการณ์การใช้การเรียนการสอนแบบ e-Learning มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.23 และไม่เคยมีประสพการณ์การใช้การเรียนการสอนแบบ e-Learning คิดเป็นร้อยละ 47.77

12. ประสิทธิภาพการสร้างบทเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอนแบบ e-Learning พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีโครงการจัดทำบทเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอนแบบ e-Learning มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.41 รองลงมาคือเคยสร้างบทเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอนแบบ e-Learning คิดเป็นร้อยละ 44.59 และไม่เคยมีการสร้างบทเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอนแบบ e-Learning คิดเป็นร้อยละ 0

13. โรงเรียนของท่านมีการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือไม่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็นร้อยละ 76.43 และไม่เคยมีการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็นร้อยละ 23.57

**1.2 ความคิดเห็นของครูต่อแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
อิสลาม จังหวัดกระบี่**

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูต่อแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่โดยภาพรวม

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นของครูต่อแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่โดยภาพรวม (N = 157)

ด้านที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)	3.52	1.15	มาก
2	ขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)	3.97	.92	มาก
	รวม	3.75	.16	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.75, \sigma = .16$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ($\mu = 3.97, \sigma = .92$)

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูต่อแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่เป็นรายชื่อ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.3-4.37

1. ด้านองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของครูต่อแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาต่อองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ปัจจัยนำเข้า	3.49	1.16	ปานกลาง
2	กระบวนการ	3.94	.86	มาก
3	ผลลัพธ์	3.92	.86	มาก
	รวม	3.78	.17	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.78, \sigma = .17$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากสองข้อ และอยู่ในระดับปานกลางหนึ่งข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ กระบวนการ ($\mu = 3.94, \sigma = .86$)

1.1 ปัจจัยนำเข้า

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	การวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอนวิชาอิสลาม	3.86	.96	มาก
2	การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิชาอิสลาม	2.47	1.06	น้อย
3	การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.86	.89	มาก
4	การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.96	.92	มาก
รวม		3.54	.08	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.54$, $\sigma = .08$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากสามข้อ และอยู่ในระดับน้อยหนึ่งข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\mu = 3.96$, $\sigma = .92$)

1.1.1 การวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอนวิชาอิสลาม

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอนวิชาอิสลาม (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	สภาพด้านหลักสูตร	3.93	.95	มาก
2	สภาพด้านการจัดการเรียนการสอน	3.86	.95	มาก
3	สภาพด้านสื่อการสอน	3.76	.98	มาก
4	สภาพด้านผู้สอน	4.02	.95	มาก
5	สภาพด้านการวัดและประเมินผล	3.89	.94	มาก
รวม		3.89	.02	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอนวิชาอิสลาม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.89$, $\sigma = .02$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สภาพด้านผู้สอน ($\mu = 4.02$, $\sigma = .95$)

1) สภาพด้านหลักสูตร

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพด้านหลักสูตร (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและผู้สอนในการศึกษา หลักการจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร	3.69	.87	มาก
2	มีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร แผนการสอน คู่มือครูและ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	3.93	.97	มาก
3	มีการติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการ เรียนการสอน	3.66	.99	มาก
4	มีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น	4.14	1.03	มาก
5	มีการวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลาม	4.14	.87	มาก
6	มีการจัดกิจกรรมต่างๆให้สอดคล้องกับหลักสูตร	3.96	.84	มาก
7	มีความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรอิสลามศึกษามาใช้ ในการเรียนการสอน	3.98	.93	มาก
	รวม	3.93	.07	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.98$, $\sigma=.07$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ($\mu=4.14$, $\sigma=1.03$)

2) สภาพด้านการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพด้านการจัดการเรียนการสอน (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ	3.96	.89	มาก
2	มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาการทางสติปัญญา เช่น ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง	3.81	1.10	มาก
3	ชั้นเรียนและบรรยากาศในห้องเรียนเหมาะสมกับการ เรียนอิสลามศึกษา	3.87	.88	มาก
4	มีการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การ สอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน	4.03	.94	มาก
5	มีบุคลากรภายนอกโรงเรียนมาให้ความรู้เกี่ยวกับอิสลาม ศึกษาแก่นักเรียนในบางหัวข้อ	3.53	.90	มาก
6	ได้เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบใหม่ๆ ของครูเพื่อให้ นักเรียนเกิดความสนใจและเข้าใจบทเรียน	3.73	.85	มาก
7	ช่วงเวลาในการเรียนการสอนแต่ละวิชาเป็นไปตามที่ กำหนด	3.89	.96	มาก
8	ได้เรียนรู้ตรงตามเนื้อหาในบทเรียน	4.08	.88	มาก
9	ครูมีการอธิบายเสริมนอกเหนือจากเนื้อหาในบทเรียน	3.85	1.03	มาก
	รวม	3.86	.08	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.86$, $\sigma = .08$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ได้เรียนรู้ตรงตามเนื้อหาในบทเรียน ($\mu = 4.08$, $\sigma = .88$)

3) สภาพด้านสื่อการสอน

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพด้านสื่อการสอน (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	โรงเรียนของท่านจัดโสตทัศนูปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียนการสอนให้	3.65	.85	มาก
2	ครูนำสื่อการสอนมาอธิบายประกอบการเรียนการสอนเพื่อทำให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น	4.00	.91	มาก
3	ครูใช้สื่อการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียน วิชาของผู้เรียน และประสบการณ์ของผู้เรียน	4.05	.91	มาก
4	หนังสือเรียนที่ใช้มีความต่อเนื่องในแต่ละระดับชั้น	4.08	1.03	มาก
5	จัดทำสื่อและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของครูผู้สอน	3.86	.99	มาก
6	ครูนำเทคนิคจากรายการวิทยุ โทรทัศน์มาปรับใช้เป็นสื่อการสอน	3.54	.98	มาก
7	ครูใช้สื่อการสอนต่อไปนี้ในการสอน			
	- สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร	3.74	.90	มาก
	- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น CAI e-Book	3.41	1.15	ปานกลาง
	- สื่อบุคคล เช่น ผู้นำศาสนา วิทยากร	3.78	.94	มาก
	- สื่อวัสดุ เช่น รูปภาพ แผ่นที่	3.66	1.04	มาก
	- สื่อประสม เช่น โปรแกรม ชุดการสอน โมเดล	3.34	.98	ปานกลาง
8	สื่อที่นำมาสอนมีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์	3.89	.93	มาก
9	เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ มีคุณค่าต่อการเรียนการสอน	3.83	.87	มาก
10	เลือกใช้สื่อที่มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	3.84	.98	มาก
11	จัดทำเอกสารรายชื่อสื่อและวิธีการใช้สื่อแต่ละชนิด	3.59	.74	มาก
12	มีการเก็บบำรุงรักษาสื่ออย่างดีเพื่อนำมาใช้ได้ในครั้งต่อไป	3.81	1.05	มาก
13	ศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.81	.86	มาก
14	จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้	3.87	1.05	มาก
	รวม	3.76	.09	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพด้านสื่อการสอน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.76$, $\sigma = .09$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ หนังสือเรียนที่ใช้มีความต่อเนื่องในแต่ละระดับชั้น ($\mu = 4.08$, $\sigma = 1.03$)

4) สภาพด้านผู้สอน

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพด้านผู้สอน (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	เป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านศาสนาอิสลาม	4.22	.98	มาก
2	เป็นผู้มีความรู้และทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์	3.89	1.04	มาก
3	เป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอน	3.85	.89	มาก
4	เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในโครงสร้างหลักสูตรอิสลามศึกษา	4.09	.90	มาก
5	เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในวัฒนธรรม และความแตกต่างของท้องถิ่น	4.07	.88	มาก
	รวม	4.02	.07	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพด้านผู้สอน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.02$, $\sigma = .07$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ เป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านศาสนาอิสลาม ($\mu = 4.22$, $\sigma = .98$)

5) สภาพด้านการวัดและประเมินผล

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพด้านการวัดและประเมินผล (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา	3.89	.99	มาก
2	มีการจัดกิจกรรมทดสอบก่อนเรียน	3.86	.99	มาก
3	มีการจัดประเมินระหว่างเรียนและหลังเรียน	3.98	.97	มาก
4	วิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อนำมาศึกษาปรับปรุงพัฒนาต่อไป	3.82	.87	มาก

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
5	จัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	3.84	.87	มาก
6	มีการประเมินเพื่อดูความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่ได้กำหนด	3.96	.98	มาก
7	จัดทำเอกสารผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ	3.86	.87	มาก
8	มีการประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพความเป็นจริง	3.92	.84	มาก
9	ตรวจสอบผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.07	.97	มาก
10	สร้างแบบทดสอบมาตรฐานและแบบวินิจฉัยปัญหาการเรียนการสอน	3.78	1.03	มาก
11	มีการวัดและประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา	3.98	.93	มาก
12	กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	3.71	.88	มาก
รวม		3.89	.06	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.89$, $\sigma=.06$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ตรวจสอบผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\mu=4.07$, $\sigma=.97$)

1.1.2 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิชาอิสลาม

ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิชาอิสลาม
(N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ปัญหาด้านหลักสูตร	2.46	1.04	น้อย
2	ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน	2.41	.92	น้อย
3	ปัญหาด้านสื่อการสอน	2.51	1.26	ปานกลาง
4	ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล	2.46	.80	น้อย
	รวม	2.46	.20	น้อย

จากตารางที่ 4.11 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิชาอิสลาม อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.46$, $\sigma = .20$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางหนึ่งข้อ และน้อยสามข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ปัญหาด้านสื่อการสอน ($\mu = 2.51$, $\sigma = 1.26$)

1) ปัญหาด้านหลักสูตร

ตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาด้านหลักสูตร (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ปัญหาการทำความเข้าใจในหลักการจุดมุ่งหมายและโครงสร้างหลักสูตรอิสลามศึกษา	2.26	1.13	น้อย
2	ปัญหาการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	2.49	.84	น้อย
3	ปัญหาการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตร	2.36	1.06	น้อย
4	ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	2.55	1.01	ปานกลาง
5	ปัญหาความสามารถในการดำเนินการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	2.64	.98	ปานกลาง
6	ปัญหาการประเมินผลของการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่อง	2.47	1.01	น้อย
7	ปัญหาการแจ้งจุดประสงค์และการเรียนรู้ให้นักเรียนรู้อล่วงหน้าก่อนทำการสอน	2.45	1.16	น้อย
	รวม	2.46	.11	น้อย

จากตารางที่ 4.12 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านหลักสูตร อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.46, \sigma = .11$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง สองข้อ และน้อยห้าข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ปัญหาความสามารถในการดำเนินการสอนที่ สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา ($\mu = 2.64, \sigma = .98$)

2) ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ปัญหาการจัดทำแผนการสอนและการดำเนินการตาม แผนการสอน	2.68	1.04	ปานกลาง
2	ปัญหาการใช้วัตกรรมการสอนแบบใหม่ๆเพื่อเพิ่มความ เข้าใจ	2.46	.98	น้อย
3	ปัญหาการสอนพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา	2.49	.86	น้อย
4	ปัญหาการศึกษาดูงานการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของ โรงเรียนอื่น เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการสอนของตัวเอง	2.35	.90	น้อย
5	ปัญหาการจัดบรรยากาศห้องเรียนที่ไม่เหมาะสมกับการ เรียนการสอน	2.45	.81	น้อย
6	ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นปฏิบัติจริง เช่น ห้อง ละหมาดไม่เพียงพอ ที่อาบน้ำละหมาดไม่เพียงพอ	2.22	.89	น้อย
7	ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เหมาะสมกับระดับ ของนักเรียน	2.28	.93	น้อย
8	ปัญหาการศึกษาเทคนิคการสอนแบบใหม่ๆ	2.31	.91	น้อย
9	ปัญหาการร่วมมือกับนักเรียนในการวางแผนเพื่อจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	2.41	.83	น้อย
	รวม	2.41	.07	น้อย

จากตารางที่ 4.13 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.41, \sigma = .07$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ใน ระดับปานกลางหนึ่งข้อ และน้อยแปดข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ปัญหาการจัดทำแผนการ สอนและการดำเนินการตามแผนการสอน ($\mu = 2.68, \sigma = 1.04$)

3) ปัญหาด้านสื่อการสอน

ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาด้านสื่อการสอน (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	การเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียน	2.67	.91	ปานกลาง
2	การใช้สื่อที่มีความทันสมัย	2.55	.87	ปานกลาง
3	การใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน และประสบการณ์ของผู้เรียน	2.30	.88	น้อย
4	งบประมาณในการจัดซื้อ จัดหาสื่อ	2.42	.95	น้อย
5	การใช้สื่อต่อไปนี้ในการสอน			
	- สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร	2.48	.90	น้อย
	- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรทัศน์ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต	2.55	.97	ปานกลาง
	- สื่อบุคคล เช่น ผู้นำศาสนา วิทยากรหน่วยงานต่างๆ	2.60	1.06	ปานกลาง
	- สื่อวัสดุ เช่น รูปภาพ แผ่นที่	2.61	.94	ปานกลาง
	- สื่อประสม เช่น โปรแกรม ชุดการสอน โมเดล	2.39	.97	น้อย
6	หนังสืออ่านเพิ่มเติมในห้องสมุด	2.56	.96	ปานกลาง
7	ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการสอน	2.54	.81	ปานกลาง
8	หนังสือเรียนมีไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมเนื้อหาสาระทุกรายวิชา	2.75	3.54	ปานกลาง
9	การขาดทักษะในการจัดทำสื่อการสอน	2.49	.92	น้อย
10	การใช้สื่อการสอนที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา	2.46	.78	น้อย
11	ลักษณะของสื่อการสอนไม่มีความหลากหลาย	2.39	.90	น้อย
12	ขาดการติดตามและประเมินการใช้สื่ออย่างต่อเนื่อง	2.44	.87	น้อย
	รวม	2.51	.66	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.14 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านสื่อการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.51$, $\sigma=.66$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับ

ปานกลางหกข้อ และน้อยหกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ หนังสือเรียนมีไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมเนื้อหาสาระทุกรายวิชา ($\mu = 2.75, \sigma = 3.54$)

4) ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล

ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาด้านการวัดและประเมินผล (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	การวัดและประเมินผลเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา	2.66	.70	ปานกลาง
2	การวัดและประเมินผลของผู้เรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน	2.63	.73	ปานกลาง
3	การวัดและประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	2.44	.87	น้อย
4	ครูผู้สอนไม่มีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการวัดและประเมินผล	2.22	.89	น้อย
5	การใช้เกณฑ์ในการวัดและการประเมินผลผู้เรียนไม่เหมาะสม	2.43	.71	น้อย
6	การวัดและประเมินผลไม่หลากหลายวิธีเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	2.41	.81	น้อย
7	การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลไม่เหมาะสม	2.34	.75	น้อย
8	การวัดและประเมินผลไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและไม่แจ้งผลให้ผู้เรียนทราบเพื่อพัฒนาตนเอง	2.47	.77	น้อย
9	การประเมินทั้งวิชาการและกระบวนการวัดผลที่ใช้ในระหว่างเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน	2.58	.80	ปานกลาง
	รวม	2.46	.07	น้อย

จากตารางที่ 4.15 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.46, \sigma = .07$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางสามข้อ และน้อยหกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การวัดและประเมินผลเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา ($\mu = 2.66, \sigma = .70$)

1.1.3 การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.16 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ด้านลักษณะการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.83	.94	มาก
2	ด้านรูปแบบของการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.79	.91	มาก
3	ด้านมิติในการนำเสนอเนื้อหา	3.81	.88	มาก
4	ด้านเนื้อหาหลักสูตร	3.97	.83	มาก
	รวม	3.85	.05	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.85$, $\sigma = .05$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ($\mu = 3.86$, $\sigma = .89$)

1) ด้านลักษณะการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.17 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความต้องการด้านลักษณะการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	มีความสะดวก สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา	3.88	.90	มาก
2	มีการใช้มัลติมีเดียในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น ภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบ	3.98	.99	มาก
3	มีความยืดหยุ่น สามารถเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างอิสระ	3.96	.82	มาก
4	มีกิจกรรมในบทเรียนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถโต้ตอบเนื้อหา กับเพื่อนและครูผู้สอนได้	3.87	.91	มาก
5	มีกระดานข่าว (Webboard) เพื่อให้ให้นักเรียนได้ตั้งคำถามในข้อสงสัย	3.76	.98	มาก

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
6	มีไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Mail) เพื่อให้ครูผู้สอนและนักเรียนสามารถติดต่อระหว่างกันได้	3.73	.97	มาก
7	มีห้องสนทนา (Chat) ไว้ให้นักเรียนสามารถพูดคุยซักถาม และปรึกษาอาจารย์ผ่านการออนไลน์	3.75	.91	มาก
8	มีแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจด้วยตนเองได้	3.80	1.07	มาก
9	มีการประเมินผล โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest)	3.74	.86	มาก
รวม		3.83	.08	น้อย

จากตารางที่ 4.17 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านลักษณะการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.83, \sigma = .08$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีการใช้มัลติมีเดียในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น ภาพ เคลื่อนไหวและเสียงประกอบ ($\mu = 3.98, \sigma = .99$)

2) ด้านรูปแบบของการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.18 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความต้องการด้านรูปแบบของการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	การเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาเดียวกันได้จากสื่อในลักษณะอื่นๆ เช่น จากเอกสารประกอบการสอน วีดิทัศน์	3.87	.94	มาก
2	การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นแหล่งข้อมูลให้ผู้เรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากบทเรียน	3.75	.90	มาก

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
3	การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอนในลักษณะแทนที่การบรรยายในห้องเรียนทั้งหมด	3.75	.96	มาก
4	การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นไปในหลายๆ ลักษณะรวมกัน	3.82	.81	มาก
	รวม	3.80	.07	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านรูปแบบของการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.80$, $\sigma=.07$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาเดียวกันได้จากสื่อในลักษณะอื่นๆ เช่น จากเอกสารประกอบการสอน วีดิทัศน์ ($\mu=3.87$, $\sigma=.94$)

3) ด้านมิติในการนำเสนอเนื้อหา

ตารางที่ 4.19 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความต้องการด้านมิติในการนำเสนอเนื้อหา (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอในรูปแบบของข้อความบรรยายเนื้อหา เช่น ใช้สไลด์คอมพิวเตอร์	3.92	.93	มาก
2	การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอโดยมีภาพประกอบข้อความบรรยาย	3.78	.78	มาก
3	การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอโดยมีเสียงบรรยาย	3.74	.90	มาก
4	การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอโดยวีดิทัศน์	3.80	.80	มาก
5	การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอโดยภาพเคลื่อนไหว	3.80	.95	มาก
	รวม	3.81	.08	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านมิติในการนำเสนอเนื้อหา อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.81$, $\sigma = .08$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นำเสนอในรูปแบบของข้อความบรรยายเนื้อหา เช่น ใช้สไลด์คอมพิวเตอร์ ($\mu = 3.92$, $\sigma = .93$)

4) ด้านเนื้อหาหลักสูตร

ตารางที่ 4.20 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความต้องการด้านเนื้อหาหลักสูตร (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	มีการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.82	.86	มาก
2	มีการจัดรูปแบบเนื้อหาหลักสูตรให้ง่ายต่อการเคลื่อนย้ายและคัดแปลงไปตามเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์รูปแบบต่างๆ	3.95	.93	มาก
3	มีการจัดหาแหล่งข้อมูลที่ทันสมัยสำหรับการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรให้เป็นปัจจุบัน	3.73	.71	มาก
4	มีการนำเสนอเนื้อหาหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้	3.98	.84	มาก
5	มีการกำหนดเทคนิควิธีการเรียนหรือกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาหลักสูตร	4.15	.87	มาก
6	มีการกำหนดความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้เรียน	4.02	.73	มาก
7	มีการกำกับดูแลคุณภาพและกำหนดมาตรฐานในการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตร	4.01	.87	มาก
8	มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และใช้ทรัพยากรร่วมกันในการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรกับโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น	4.07	.74	มาก
	รวม	3.97	.08	มาก

จากตารางที่ 4.20 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านเนื้อหาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.97, \sigma = .08$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ มีการกำหนดเทคนิควิธีการเรียนหรือกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาหลักสูตร ($\mu = 4.14, \sigma = .87$)

1.1.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.21 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ความพร้อมของสถานศึกษา และผู้บริหาร	3.77	.99	มาก
2	ความพร้อมด้านนักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	4.02	.91	มาก
3	ความพร้อมของนักเรียน	4.17	.77	มาก
4	ความพร้อมความสามารถของผู้สอน	3.98	.90	มาก
	รวม	3.99	.09	มาก

จากตารางที่ 4.21 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.99, \sigma = .09$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ความพร้อมของนักเรียน ($\mu = 4.17, \sigma = .77$)

1) ความพร้อมของสถานศึกษา และผู้บริหาร

ตารางที่ 4.22 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความพร้อมของสถานศึกษา และผู้บริหาร (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ความรู้ ความตระหนักถึงความสำคัญของผู้บริหารต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.89	.96	มาก
2	การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน	3.96	.78	มาก
3	ความพร้อมด้านโครงสร้างทางเทคนิคในการสนับสนุนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.84	1.09	มาก

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
4	การจัดสรรงบประมาณได้อย่างสอดคล้องต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.68	1.06	มาก
5	การกำหนดหน่วยงานเพื่อมาดูแลการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.60	1.08	มาก
6	โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความสามารถในการพัฒนาบทเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.73	.97	มาก
7	โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความสามารถในการพัฒนาบทเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในจำนวนที่เพียงพอ	3.72	.92	มาก
	รวม	3.77	.11	มาก

จากตารางที่ 4.22 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสถานศึกษา และผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.77$, $\sigma = .11$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ($\mu = 3.96$, $\sigma = .78$)

2) ความพร้อมด้านนักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

ตารางที่ 4.23 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความพร้อมด้านนักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
(N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	มีความรู้ ทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์	4	.88	มาก
2	มีความรู้ ทักษะการใช้อินเทอร์เน็ต	4.07	.93	มาก
3	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.10	.83	มาก
4	มีความสนใจในการนำการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้	4.03	.85	มาก
5	มีความสามารถในการพัฒนาบทเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.92	.98	มาก

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
6	มีความสามารถในการให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.95	.91	มาก
7	มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.03	.95	มาก
รวม		4.01	.05	มาก

จากตารางที่ 4.23 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมด้านนักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01$, $\sigma = .05$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\mu = 4.10$, $\sigma = .83$)

3) ความพร้อมของนักเรียน

ตารางที่ 4.24 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความพร้อมของนักเรียน (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	มีความรู้ทางด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์	4.04	.70	มาก
2	มีความรู้ทางด้านการใช้อินเทอร์เน็ต	4.30	.81	มาก
3	มีความกระตือรือร้นในการใช้งานคอมพิวเตอร์	4.18	.71	มาก
4	มีความสนใจในการเรียนผ่านสื่อคอมพิวเตอร์	4.15	.81	มาก
รวม		4.17	.06	มาก

จากตารางที่ 4.24 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17$, $\sigma = .06$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีความรู้ทางด้านการใช้อินเทอร์เน็ต ($\mu = 4.30$, $\sigma = .81$)

4) ความรู้ความสามารถของผู้สอน

ตารางที่ 4.25 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้สอน (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.04	.86	มาก
2	มีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์	3.95	.86	มาก
3	มีความรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต	4.05	1.01	มาก
4	มีความรู้และทักษะในการใช้โปรแกรมด้านมัลติมีเดียต่างๆ เช่น โปรแกรม PowerPoint	3.95	.78	มาก
5	มีความรู้และทักษะในการใช้และควบคุมอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.86	.96	มาก
6	มีความรู้ความสามารถในการออกแบบและวางโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4	.88	มาก
7	มีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินการสอนและทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต	3.95	.95	มาก
8	มีความรู้ความสามารถในการใช้ระบบบริหารและจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.08	.91	มาก
9	มีความรู้เกี่ยวกับการวัด/ประเมินผล และเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบผู้เรียน	3.96	.82	มาก
	รวม	3.98	.07	มาก

จากตารางที่ 4.25 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้สอน อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.98$, $\sigma=.07$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีความรู้ความสามารถในการใช้ระบบบริหารและจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\mu=4.08$, $\sigma=.91$)

1.2 กระบวนการ

ตารางที่ 4.26 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับกระบวนการ (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	การผลิตบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.01	.93	มาก
2	การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.85	.82	มาก
3	การเขียนแผนการสอน	4.08	.94	มาก
4	การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.82	.75	มาก
5	การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์	4.02	.88	มาก
6	การสรุป และแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.83	.78	มาก
7	การนำเสนอผลการเรียน	3.98	.84	มาก
	รวม	3.94	.07	มาก

จากตารางที่ 4.26 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94$, $\sigma = .07$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การเขียนแผนการสอน ($\mu = 4.08$, $\sigma = .94$)

1.3 ผลลัพธ์

ตารางที่ 4.27 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับผลลัพธ์ (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ประเมินผลก่อนการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.86	.84	มาก
2	ประเมินผลระหว่างการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.07	.91	มาก
3	ประเมินผลหลังการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.84	.79	มาก
4	ประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4	.82	มาก
5	การปรับปรุงแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.85	.90	มาก
	รวม	3.92	.05	มาก

จากตารางที่ 4.27 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.92, \sigma = .05$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ประเมินผลระหว่างการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\mu = 4.07, \sigma = .79$)

2. ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)

ตารางที่ 4.28 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ขั้นเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.02	.90	มาก
2	ขั้นระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.87	.93	มาก
3	ขั้นการประเมินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.06	.91	มาก
รวม		3.98	.02	มาก

จากตารางที่ 4.28 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.98, \sigma = .02$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ขั้นการประเมินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\mu = 3.97, \sigma = .92$)

2.1 ขั้นเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.29 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับขั้นเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ครูแนะนำรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.06	.92	มาก
2	ครูปฐมนิเทศและประเมินทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของผู้เรียน	4.04	.90	มาก

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
3	ครูแนะนำสาธิตและฝึกปฏิบัติการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.01	.87	มาก
4	ครูและนักเรียนฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และการใช้อินเทอร์เน็ต	3.98	.90	มาก
	รวม	4.02	.02	มาก

จากตารางที่ 4.29 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.02$, $\sigma = .02$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครูแนะนำรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\mu = 4.06$, $\sigma = .92$)

2.2 ขั้นระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.30 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับขั้นระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	3.97	.89	มาก
2	ขั้นดำเนินการและประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.74	.98	มาก
3	ขั้นสรุป	3.89	.88	มาก
	รวม	3.87	.06	มาก

จากตารางที่ 4.30 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.87$, $\sigma = .06$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ($\mu = 3.97$, $\sigma = .89$)

2.2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ตารางที่ 4.31 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ครูนำเข้าสู่ประเด็นการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.95	.84	มาก
2	ครูชี้แจงขั้นตอนและรายละเอียดเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.95	.95	มาก
3	ครูอธิบายและสาธิตการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.84	.94	มาก
4	ครูแนะนำการติดต่อสื่อสาร การปรึกษาครูผู้สอน	4	.84	มาก
5	ครูแนะนำการทำกิจกรรมกลุ่ม การทำรายงานรายบุคคล และรายกลุ่มผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4	.89	มาก
6	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหา และเสนอความคิดเห็นต่อกฎ กติกาในการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.11	.88	มาก
	รวม	3.98	.05	มาก

จากตารางที่ 4.31 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นนำเข้าสู่บทเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.98$, $\sigma = .05$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหา และเสนอความคิดเห็นต่อกฎ กติกาในการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\mu = 4.11$, $\sigma = .88$)

2.2.2 ขั้นตอนดำเนินการและประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่อ

อิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.32 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับขั้นตอนการและประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	แบ่งกลุ่มผู้เรียนบนเว็บ (Small group on web)	3.75	.78	มาก
2	ศึกษาเนื้อหาการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.78	1.16	มาก
3	แลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มผ่านทางห้องสนทนา (Chat)	3.74	1.02	มาก
4	ทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบ และกิจกรรมต่างๆผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.81	.98	มาก
5	มีการนำเสนอผลงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.57	.93	มาก
6	มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม / โครงการ	3.78	.93	มาก
	รวม	3.74	.12	มาก

จากตารางที่ 4.32 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการและประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.74$, $\sigma=.12$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบ และกิจกรรมต่างๆผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\mu=3.81$, $\sigma=.98$)

2.2.3 ขั้นสรุป

ตารางที่ 4.33 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับขั้นสรุป (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับผู้อื่น	3.82	.92	มาก
2	นักเรียนได้มีการทบทวนเนื้อหาต่างๆได้ตามต้องการ	3.97	.79	มาก
3	นักเรียนได้มีการทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบ และกิจกรรมต่างๆผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.94	.94	มาก
4	ผู้ประเมินผลงาน (ผู้สอน) ประเมินหรือแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะผ่านการสนทนา (Chat)	3.85	.85	มาก
	รวม	3.90	.07	มาก

จากตารางที่ 4.33 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชั้นสรุปอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.90, \sigma = .07$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนได้มีการทบทวนเนื้อหาต่างๆ ได้ตามต้องการ ($\mu = 3.97, \sigma = .79$)

2.3 ชั้นการประเมินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.34 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับชั้นการประเมินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	การประเมินผลการเรียนการสอน	3.96	.90	มาก
2	วิธีการในการประเมินและติดตามผล	4.03	.94	มาก
3	ระยะเวลาในการประเมินและติดตามผล	4.18	.87	มาก
รวม		4.06	.04	มาก

จากตารางที่ 4.34 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชั้นการประเมินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.06, \sigma = .04$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ระยะเวลาในการประเมินและติดตามผล ($\mu = 4.18, \sigma = .87$)

2.3.1 การประเมินผลการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.35 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอน (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	การประเมินตามเกณฑ์ และมาตรฐานตามหลักสูตร	3.93	1.02	มาก
2	การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.92	.86	มาก
3	การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน	3.92	.79	มาก
4	ความเข้าใจหรือความสามารถที่ปฏิบัติได้ระหว่างการเรียนการสอน	3.96	.84	มาก
5	พฤติกรรมการทำงานกิจกรรมและกระบวนการกลุ่มของผู้เรียน	4.03	.96	มาก
รวม		3.95	.09	มาก

จากตารางที่ 4.35 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.95$, $\sigma = .09$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ พฤติกรรมการทำงานกิจกรรมและกระบวนการกลุ่มของผู้เรียน ($\mu = 3.97$, $\sigma = .79$)

2.3.2 วิธีการในการประเมินและติดตามผล

ตารางที่ 4.36 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับวิธีการในการประเมินและติดตามผล (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ใช้แบบสอบถามในการประเมินและติดตามผล	4.08	.80	มาก
2	ใช้แบบทดสอบแบบฝึกในการประเมินและติดตามผล	4.08	.99	มาก
3	ใช้แบบสัมภาษณ์ในการประเมินและติดตามผล	3.92	1.02	มาก
4	ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	4.06	.84	มาก
5	ใช้แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	4	1.00	มาก
รวม		4.03	.10	มาก

จากตารางที่ 4.36 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการในการประเมินและติดตามผล อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03$, $\sigma = .10$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ใช้แบบสอบถามในการประเมินและติดตามผล ($\mu = 4.08$, $\sigma = .80$) และใช้แบบทดสอบแบบฝึกในการประเมินและติดตามผล ($\mu = 4.08$, $\sigma = .99$)

2.3.3 ระยะเวลาในการประเมินและติดตามผล

ตารางที่ 4.37 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระยะเวลาในการประเมินและติดตามผล (N = 157)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ควรประเมินผลระหว่างการเรียน	4.08	.86	มาก
2	ควรประเมินผลหลังการเรียน	4.06	1.00	มาก
3	ควรประเมินผลเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง	4.23	.84	มาก

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
4	ควรประเมินผลทุกช่วงทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน	4.24	.77	มาก
5	ควรประเมินผลหลังการเรียนเสร็จสิ้นแล้ว	4.31	.81	มาก
	รวม	4.18	.09	มาก

จากตารางที่ 4.37 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระยะเวลาในการประเมินและติดตามผล อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.18, \sigma = .09$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ควรประเมินผลหลังการเรียนเสร็จสิ้นแล้ว ($\mu = 4.31, \sigma = .81$)

1.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สรุปข้อเสนอแนะเพิ่มเติมการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีรายละเอียดดังนี้

1. การเรียนอิสลามศึกษาเป็นไปได้ยาก หากใช้การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพราะการเรียนอิสลามศึกษานั้น ควรเรียนตามรูปแบบเดิม คือการเรียนแบบเผชิญหน้ากันระหว่างครูกับนักเรียน
2. การเรียนอิสลามศึกษาไม่ควรเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สมควรเรียนแบบตัวต่อตัว เพื่อให้เข้าใจง่าย และลดการเข้าใจที่ผิดพลาดให้น้อยที่สุด

**ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่**

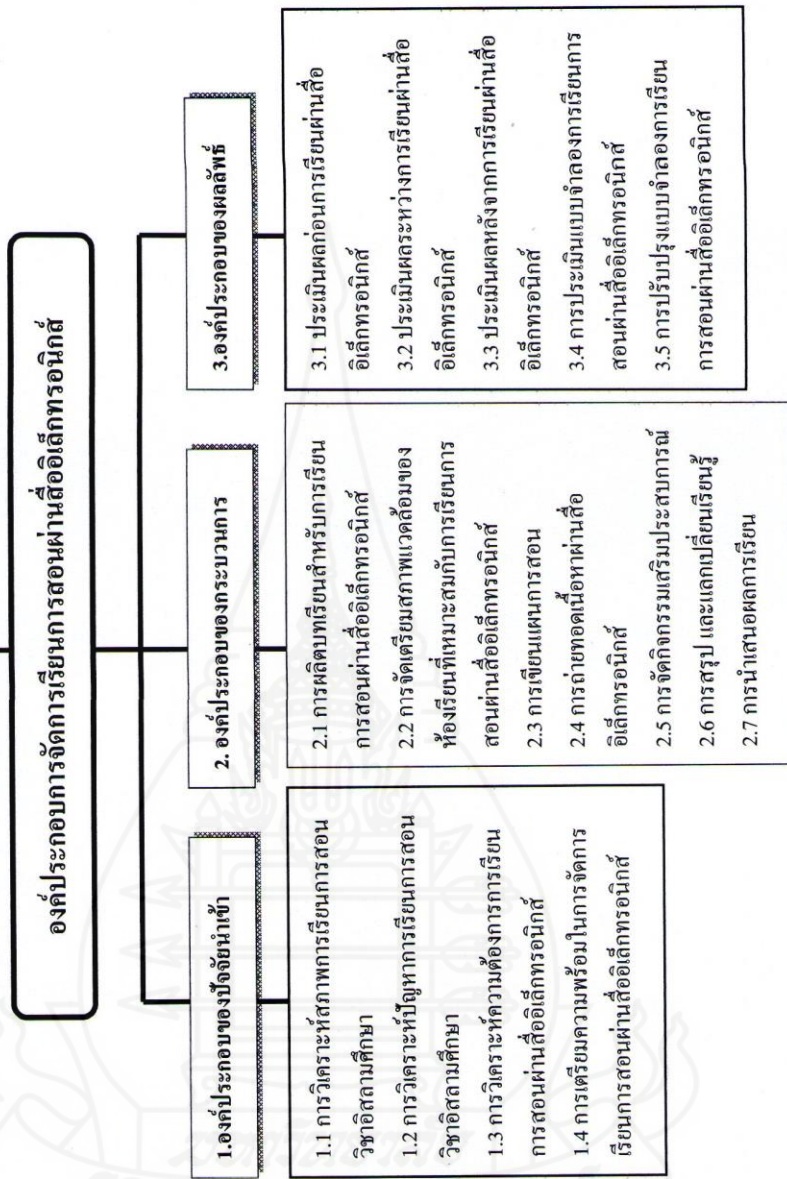
ผลการพัฒนาแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผลการพัฒนาแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

จากการศึกษาแบบจำลองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รูปแบบต่างๆ ของนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ โดยใช้หลักการพัฒนาแบบจำลอง ซึ่งส่วนใหญ่แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การสร้างแบบจำลอง และการทดสอบแบบจำลอง

ดังนั้นการพัฒนาแบบจำลองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ขั้นตอนการพัฒนาแบบจำลอง จำนวน 4 ขั้นตอน และนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษาที่มีความรู้ และประสบการณ์เป็นผู้ประเมินให้คำแนะนำและแก้ไขแบบจำลองที่พัฒนาขึ้นให้มีความสมบูรณ์ โดยผลการพัฒนาแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้า 2) องค์ประกอบของกระบวนการ และ 3) องค์ประกอบของผลลัพธ์ โดยแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนผ่านสื่อเด็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

ภาพที่ 4.1 แบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่อเด็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

2.1 องค์ประกอบของแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

องค์ประกอบของแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ครอบคลุม (1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า (2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ และ (3) องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ครอบคลุม องค์ประกอบรองจำนวน 4 ด้าน ได้แก่

1) การวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอนวิชาอิสลาม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ควรมีการวิเคราะห์สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ในปัจจุบันก่อน เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ในปัจจุบัน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป โดยพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้

(1) สภาพด้านหลักสูตร เป็นการวิเคราะห์เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลาม ที่สถานศึกษากำหนดไว้ในปัจจุบัน โดยควรวิเคราะห์และตรวจสอบสภาพด้านหลักสูตรของการจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

(2) สภาพด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน โดยควรพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้ (1) ครูเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ตรงตามเนื้อหาในบทเรียน (2) ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน (3) ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ (4) ครูจัดการเรียนการสอนแต่ละช่วงเวลาเป็นไปตามที่กำหนด (5) ครูจัดสภาพชั้นเรียนและบรรยากาศในห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนอิสลามศึกษา (6) ครูมีการอธิบายเสริมนอกเหนือจากเนื้อหาในบทเรียน (7) ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาการทางสติปัญญา เช่น ให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง (8) ครูมีวิธีการสอนแบบใหม่ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและเข้าใจบทเรียน (9) มีบุคลากรภายนอกโรงเรียนมาให้ความรู้เกี่ยวกับอิสลามศึกษาแก่นักเรียนในบางหัวข้อ

(3) สภาพด้านสื่อการสอน เป็นการวิเคราะห์สภาพด้านสื่อการสอน โดยควรพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้ (1) สื่อการสอนที่เป็นหนังสือมีความต่อเนื่องในแต่ละระดับชั้น

(2) สื่อการสอนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียน วิชาของผู้เรียน และประสบการณ์ของผู้เรียน (3) การนำสื่อการสอนมาอธิบายประกอบการเรียนการสอนทำให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น (4) สื่อการสอนมีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ (5) ครูหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ เป็นสื่อการเรียนรู้อ (6) ครูหาและทำสื่อการเรียนรู้ไว้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของครูเอง (7) สื่อการสอนที่ใช้มีความสอดคล้องกับท้องถิ่น (8) สื่อการสอนที่ใช้มีคุณภาพ และมีคุณค่าต่อการเรียนการสอน (9) สื่อการสอนมีการเก็บบำรุงรักษาอย่างดีเพื่อนำมาใช้ในครั้งต่อไปได้ (10) มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (11) มีการใช้สื่อที่หลากหลายในการสอน เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล สื่อวัสดุ และสื่อประสม (12) โรงเรียนควรจัดโสตทัศนูปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียนการสอน (13) มีการจัดทำเอกสารรายชื่อสื่อและวิธีการใช้สื่อแต่ละชนิด (14) ครูนำเทคนิคจากรายการวิทยุ โทรทัศน์มาปรับใช้ เป็นสื่อการสอน

(4) สภาพด้านผู้สอน เป็นการวิเคราะห์สภาพด้านผู้สอน โดยควรพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้ (1) ผู้สอนมีความรู้ในด้านศาสนาอิสลาม (2) ผู้สอนมีความเข้าใจในโครงสร้างหลักสูตรอิสลามศึกษา (3) ผู้มีความเข้าใจในวัฒนธรรม และความแตกต่างของท้องถิ่น (4) ผู้สอนมีความรู้และทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ (5) ผู้สอนมีเจตคติที่ดีต่อการใช้อิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอน

(5) สภาพด้านการวัดและประเมินผล เป็นการวิเคราะห์สภาพการวัดและประเมินผลในการจัดการเรียนการสอน โดยควรพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้ (1) การวัดและประเมินผลในการจัดการเรียนการสอนครูมักตรวจสอบผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ (2) มีการวัดและประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาและมีการวัดประเมินระหว่างเรียนและหลังเรียน (3) มีการวัดและประเมินเพื่อดูความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่ได้กำหนด (4) มีการประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพความเป็นจริง (5) มีการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา (6) มีการจัดกิจกรรมทดสอบก่อนเรียนและจัดทำเอกสารผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ (7) มีการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (8) นำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน (9) มีการสร้างแบบทดสอบมาตรฐานและแบบวินิจฉัยปัญหาการเรียนการสอน (10) มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

2) การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิชาอิสลาม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ควรมีการวิเคราะห์ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ในปัจจุบันจัดขึ้นก่อนในเบื้องต้น เพื่อให้ทราบถึงปัญหา

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ในปัจจุบัน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อไป โดยพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้

(1) ปัญหาด้านหลักสูตร เป็นการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาด้านหลักสูตร อิสลามที่มักเกิดจากการจัดการเรียนการสอน โดยควรพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้ (1) ด้าน ความสามารถในการดำเนินการสอนควรสอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา (2) ด้านการพัฒนา หลักสูตรอิสลามศึกษาควรสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน (3) ด้านการศึกษาวิเคราะห์ หลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา (4) ด้านการ ประเมินผลของการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่อง (5) ด้านการแจ้งจุดประสงค์และการเรียนรู้ให้ นักเรียนรู้ล่วงหน้า ก่อนทำการสอน (6) ด้านการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตร (7) ด้านการ ทำความเข้าใจในหลักการจุดมุ่งหมายและโครงสร้างหลักสูตรอิสลามศึกษา

(2) ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาใน การจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา โดยควรพิจารณาจากประเด็นต่อไปนี้ (1) การจัดการเรียน การสอนมักประสบปัญหาด้านการจัดทำแผนการสอนและการดำเนินการติดตามแผนการสอน การ ใช้นวัตกรรมแบบใหม่ๆ เพื่อเพิ่มความเข้าใจแก่ผู้เรียน และการสอนพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา (2) การจัดการเรียนการสอนมักประสบปัญหาด้านการจัดบรรยากาศห้องเรียนที่ไม่เหมาะสมกับการ เรียนการสอนและระดับของนักเรียน ส่วนการเรียนการสอนที่เน้นปฏิบัติจริงก็มักประสบปัญหาด้าน สถานที่ไม่เพียงพอ เช่น ห้องละหมาด

(3) ปัญหาด้านสื่อการสอน เป็นการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาด้านสื่อการ สอน โดยควรพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้ (1) ด้านสื่อการสอนมักประสบปัญหาด้านการเลือกใช้ สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียน สื่อที่มีความทันสมัยสอดคล้องกับวัยของผู้เรียนและ ประสบการณ์ของผู้เรียน เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล สื่อวัสดุ สื่อประสม (2) ด้าน สื่อการสอนมักประสบปัญหาด้านงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหาสื่อทำให้หนังสือเรียน หนังสือ อ่านเพิ่มเติมในห้องสมุดมีไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมเนื้อหาสาระทุกรายวิชา (3) ครูมักขาดทักษะ ในการจัดทำสื่อการสอน และไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการสอน (4) การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาอิสลามศึกษามักใช้สื่อการสอนที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ลักษณะ ของสื่อการสอน ไม่มีความหลากหลาย และขาดการติดตามและการประเมินการใช้สื่ออย่างต่อเนื่อง

(4) ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล เป็นการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาด้าน การวัดและประเมินผล โดยควรพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้ (1) ปัญหาการวัดและประเมินผลมัก ไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา และไม่ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย

และทักษะพิสัย ไม่ประเมินผู้เรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน เนื่องจากครูผู้สอน ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการวัดและประเมินผล จึงใช้เกณฑ์และเครื่องมือในการวัดและประเมินผลผู้เรียนไม่เหมาะสม ไม่มีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและไม่แจ้งผลให้ผู้เรียนทราบเพื่อพัฒนาตนเองในการประเมินทั้งวิชาการและกระบวนการวัดผลที่ใช้ในระหว่างเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน

3) การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยควรวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดกระบี่ เพื่อเป็นการวิเคราะห์เหตุผลความต้องการของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ที่สถานศึกษามีเหตุผลความต้องการกำหนดให้เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป โดยพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้

(1) ด้านลักษณะการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการวิเคราะห์ความต้องการด้านลักษณะการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยควรพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้ (1) การเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีความสะดวก สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา (2) การเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีการใช้มัลติมีเดียในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น ภาพ เคลื่อนไหวและเสียงประกอบ (3) การเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีความยืดหยุ่น สามารถเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างอิสระ (4) การเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีกิจกรรมในบทเรียนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถโต้ตอบเนื้อหาเกี่ยวกับเพื่อนและครูผู้สอนได้ (5) การเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีกระดานข่าว (Webboard) เพื่อให้ให้นักเรียนได้ตั้งกระทู้ถามในข้อสงสัย (6) การเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Mail) เพื่อให้ครูผู้สอนและนักเรียนสามารถติดต่อระหว่างกันได้ (7) การเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีห้องสนทนา (Chat) ไว้ให้นักเรียนสามารถพูดคุย ชักถาม และปรึกษาอาจารย์ผ่านการออนไลน์ (8) การเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจด้วยตนเองได้ (9) การเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีการประเมินผล โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest)

(2) ด้านรูปแบบของการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการวิเคราะห์ความต้องการด้านรูปแบบการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา โดยควรพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้ (1) การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาเดียวกันได้จากสื่อในลักษณะอื่นๆ เช่น จากเอกสารประกอบการสอน วีดิทัศน์ และเป็น

แหล่งข้อมูลให้ผู้เรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากบทเรียน ครูสามารถนำการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้แทนการบรรยายในห้องเรียน และการเรียนการสอนยังเป็นไปในหลายๆ ลักษณะรวมกัน

(3) ด้านมิติในการนำเสนอเนื้อหา เป็นการวิเคราะห์ความต้องการด้านมิติในการนำเสนอเนื้อหา โดยควรพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้ (1) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของข้อความบรรยายเนื้อหา เช่น ใช้สไลด์คอมพิวเตอร์โดยมีภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ ภาพประกอบข้อความบรรยาย และเสียงบรรยาย

(4) ด้านเนื้อหาหลักสูตร เป็นการวิเคราะห์ความต้องการด้านเนื้อหาหลักสูตร โดยควรพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้ (1) มีการกำหนดเทคนิควิธีการเรียนหรือกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาหลักสูตร สร้างเครือข่ายการเรียนรู้และใช้ทรัพยากรร่วมกันในการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรกับโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น ได้กำหนดความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้เรียน กำกับดูแลคุณภาพและกำหนดมาตรฐานในการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตร (2) มีการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยการจัดรูปแบบเนื้อหาหลักสูตรให้ง่ายต่อการเคลื่อนย้ายและคัดแปลงไปตามเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์รูปแบบต่างๆ จัดหาแหล่งข้อมูลที่ทันสมัยสำหรับการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรให้เป็นปัจจุบัน และนำเสนอเนื้อหาหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพง่ายต่อการเรียนรู้

4) การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการดำเนินการเพื่อวิเคราะห์ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ โดยการวิเคราะห์คุณสมบัติด้านความพร้อมของผู้สอนต่อการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป โดยพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้

(1) ความพร้อมของสถานศึกษา และผู้บริหาร เป็นการวิเคราะห์ความพร้อมของสถานศึกษา และผู้บริหาร โดยควรพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้ (1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ และตระหนักถึงความสำคัญต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยการกำหนดนโยบาย การจัดสรรงบประมาณและโครงสร้างทางเทคนิคในการสนับสนุนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ชัดเจน และมีการกำหนดหน่วยงานมาดูแลการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (2) สถานศึกษามีบุคลากรที่มีความสามารถในการพัฒนาบทเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในจำนวนที่เพียงพอ

(2) ความพร้อมด้านนักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เป็นการวิเคราะห์ความพร้อมด้านนักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยควรพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้ (1) นักเทคโนโลยีและสื่อสารศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีความสนใจในการนำการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต มีความสามารถในการพัฒนาบทเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การให้คำปรึกษา และการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(3) ความพร้อมของนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยควรพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้ (1) นักเรียนมีความรู้ทางด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต มีความกระตือรือร้นในการใช้งานคอมพิวเตอร์ และมีความสนใจในการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(4) ความรู้ความสามารถของผู้สอน เป็นการวิเคราะห์ความรู้ความสามารถของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยควรพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้ (1) ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการใช้ระบบบริหารและจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต มีทักษะในการใช้โปรแกรมด้านมัลติมีเดียต่างๆ เช่น โปรแกรม PowerPoint การใช้และควบคุมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีความรู้ความสามารถในการออกแบบและวางโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาวิชา รูปแบบการดำเนินการสอนและทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีความรู้เกี่ยวกับการวัด/ประเมินผล และเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบผู้เรียน

2.1.2 องค์ประกอบด้านกระบวนการ ครอบคลุม องค์ประกอบรองจำนวน 7 ด้าน ได้แก่

องค์ประกอบด้านกระบวนการของแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ มี 7 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) การผลิตบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการผลิตบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ โดยครูเป็นผู้ผลิต ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนที่เรียนวิชาอิสลามศึกษาได้เรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2) การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ครูและนักเรียนช่วยกันจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้

เหมาะสมต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างสนุกและมีความสุข

3) *การเขียนแผนการสอน* ครูควรเขียนแผนการสอนก่อนที่จะทำการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อไม่ให้เกิดการเรียนการสอนสะดุด และทำให้เสียบรรยากาศในการเรียน

4) *การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์* ครูต้องมีความรู้ เทคนิควิธีการ และทักษะในการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

5) *การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์* ครูควรมีเทคนิคในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อไม่ให้นักเรียนเบื่อหน่ายในการเรียน

6) *การสรุป และแลกเปลี่ยนเรียนรู้* เมื่อเรียนจบบทเรียนครูและนักเรียนช่วยกันสรุป และมีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน โดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

7) *การนำเสนอผลการเรียน* ครูเป็นผู้ที่นำผลการเรียนของผู้เรียนเสนอผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้นักเรียนสามารถดูผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2.1.3 องค์ประกอบด้านผลลัพธ์

ครอบคลุม องค์ประกอบรองจำนวน 5 ด้าน ได้แก่

1) *ประเมินผลก่อนการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์* เป็นการทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนก่อนจะดำเนินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นเหมือนกับการทดสอบก่อนเรียนทั่วไป เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยประเมินผลด้วยการใช้แบบสอบถามอัตโนมัติออนไลน์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบเพื่อวัดผลตามวัตถุประสงค์ของวิชาอิสลามศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบคู่ขนานกับแบบทดสอบก่อนเรียน ทั้งนี้การทดสอบก่อนเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เกิดความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2) *ประเมินผลระหว่างการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์* เป็นการประเมินผลด้วยชิ้นงานที่มอบหมายให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและค้นคว้าเชิงวิชาการ เกิดขึ้นระหว่างการใช้กิจกรรมการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการประเมินที่ทำตลอดเวลาขณะทำการเรียนด้วยการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อตรวจสอบสะท้อนของผู้เรียนและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องโดยประเมินผลจากชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น สมุดบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน รายงานทางวิชาการ การจัดนิทรรศการ แสดงผลงาน ประเมินจากการพุดนำเสนอสถานที่ประทับใจ เป็นต้น ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เกิดความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

3) *ประเมินผลหลังจากการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์* เป็นการทดสอบความรู้ของนักเรียนหลังจากผ่านการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้เพื่อ

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียน โดยประเมินผลด้วยการใช้แบบสอบถามอัตโนมัติออนไลน์ซึ่งเป็นแบบทดสอบเพื่อวัดผลตามวัตถุประสงค์ของวิชาอิสลามศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบคู่ขนานกับแบบทดสอบก่อนเรียน ทั้งนี้การทดสอบหลังเรียนมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เกิดความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

4) การประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการรวบรวม วิเคราะห์ และแปลความหมายของข้อมูลที่ได้จากการใช้รูปแบบ เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุง และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาให้สมบูรณ์

5) การปรับปรุงแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการดำเนินการหลังจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แล้ว เป็นการสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อตรวจสอบการจัดกิจกรรม และตัวเว็บว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจหรือต้องการให้มีการปรับปรุงพัฒนาในส่วนใดบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการรับรองต้นแบบชิ้นงาน แบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูล 3 ตอน จำนวน 31 ประเด็นตามขอบเขตการวิจัย วิเคราะห์ระดับความเหมาะสม 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย เหมาะสมน้อยที่สุด และนำเสนอในรูปแบบของตารางและความเรียง รายละเอียดตามตารางที่ 4.38 – 4.41

ตารางที่ 4.38 การประเมินบทบาทแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ (N = 3)

ลำดับที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาของแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ		
	เหมาะสมมากที่สุด	2	66.50
	เหมาะสมมาก	1	33.50
	รวม	3	100.00
2	วัตถุประสงค์ของการวิจัยแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ		
	เหมาะสมมากที่สุด	2	66.50
	เหมาะสมมาก	1	33.50
	รวม	3	100.00

จากตารางที่ 4.38 พบว่าโดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อข้อมูลตอนที่ 1 การประเมินบทบาทแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ในประเด็นความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา มีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.50 และระดับเหมาะสมมาก คิดเป็นร้อยละ 33.50 และพบว่าโดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อประเด็นวัตถุประสงค์ของการวิจัยแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ มีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.50 และระดับเหมาะสมมาก คิดเป็นร้อยละ 33.50

ตารางที่ 4.39 การประเมินต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ในประเด็นองค์ประกอบของแบบจำลอง (N = 3)

ลำดับที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
องค์ประกอบของแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ			
1. องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า			
1.1 สภาพการสอนวิชาอิสลามศึกษา			
เหมาะสมมากที่สุด	3	100.00	
รวม	3	100.00	
1.2 ปัญหาการสอนวิชาอิสลามศึกษา			
เหมาะสมมากที่สุด	3	100.00	
รวม	3	100.00	
1.3 ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์			
เหมาะสมมากที่สุด	3	100.00	
รวม	3	100.00	
1.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์			
เหมาะสมมากที่สุด	3	100.00	
รวม	3	100.00	
2. องค์ประกอบด้านกระบวนการ			
2.1 การผลิตบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์			
เหมาะสมมากที่สุด	1	33.50	
เหมาะสมมาก	2	66.50	
รวม	3	100.00	
2.2 การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์			
เหมาะสมมากที่สุด	1	33.50	
เหมาะสมมาก	2	66.50	
รวม	3	100.00	

ตารางที่ 4.39 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
2.3	การเขียนแผนการสอน		
	เหมาะสมมากที่สุด	2	66.50
	เหมาะสมมาก	1	33.50
	รวม	3	100.00
2.4	การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์		
	เหมาะสมมากที่สุด	1	33.50
	เหมาะสมมาก	2	66.50
	รวม	3	100.00
2.5	การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์		
	เหมาะสมมากที่สุด	2	66.50
	เหมาะสมมาก	1	33.50
	รวม	3	100.00
2.6	การสรุปและแลกเปลี่ยนเรียนรู้		
	เหมาะสมมากที่สุด	2	66.50
	เหมาะสมมาก	1	33.50
	รวม	3	100.00
2.7	การนำเสนอผลการเรียน		
	เหมาะสมมากที่สุด	1	33.50
	เหมาะสมมาก	2	66.50
	รวม	3	100.00
3.	องค์ประกอบด้านผลลัพธ์		
3.1	ประเมินผลก่อนการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์		
	เหมาะสมมากที่สุด	1	33.50
	เหมาะสมมาก	1	33.50
	เหมาะสมปานกลาง	1	33.50
	รวม	3	100.00
3.2	ประเมินผลระหว่างการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์		
	เหมาะสมมากที่สุด	1	33.50
	เหมาะสมมาก	1	33.50
	เหมาะสมปานกลาง	1	33.50
	รวม	3	100.00

ตารางที่ 4.39 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3.3	ประเมินผลหลังการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์		
	เหมาะสมมากที่สุด	1	33.50
	เหมาะสมมาก	1	33.50
	เหมาะสมปานกลาง	1	33.50
	รวม	3	100.00
3.4	การประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์		
	เหมาะสมมากที่สุด	1	33.50
	เหมาะสมมาก	2	66.50
	รวม	3	100.00
3.5	การปรับปรุงแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์		
	เหมาะสมมากที่สุด	1	33.50
	เหมาะสมมาก	2	66.50
	รวม	3	100.00

จากตารางที่ 4.39 พบว่าโดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อข้อมูลตอนที่ 2 การประเมินองค์ประกอบต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ในประเด็นองค์ประกอบของแบบจำลองต่อประเด็นองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้ามีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ สภาพการสอนวิชาอิสลามศึกษา ปัญหาการสอนวิชาอิสลามศึกษา ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่าโดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อข้อมูลตอนที่ 2 การประเมินองค์ประกอบต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ในประเด็นองค์ประกอบของแบบจำลองต่อประเด็นองค์ประกอบด้านกระบวนการ ในประเด็นการผลิตบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในประเด็นการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในประเด็นการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และในประเด็นการนำเสนอผลการเรียนของกระบวนการมีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ

33.50 มีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมาก คิดเป็นร้อยละ 66.50 ในประเด็นการเขียนแผนการสอน ในประเด็นการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ และในประเด็นการสรุปและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของ กระบวนการมีระดับความคิดเห็นเหมาะสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.50 มีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมาก คิดเป็นร้อยละ 33.50 และพบว่าโดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อข้อมูลตอนที่ 2 การประเมินองค์ประกอบต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ในประเด็นองค์ประกอบของแบบจำลองต่อประเด็น องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ ในประเด็นการประเมินผลก่อนการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ใน ประเด็นประเมินผลระหว่างการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และในประเด็นประเมินผลหลังการ เรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีระดับความคิดเห็นเท่ากันทั้งสามประเด็น คือ มีความคิดเห็นในระดับ เหมาะสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.50 มีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมาก คิดเป็นร้อยละ 33.50 และมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.50 ในประเด็นการประเมินแบบจำลองการ เรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และในประเด็นการปรับปรุงแบบจำลองการเรียนการสอนผ่าน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีระดับความคิดเห็นเท่ากันทั้งสองประเด็น คือ มีความคิดเห็นในระดับเหมาะสม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.50 มีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมาก คิดเป็นร้อยละ 66.50

ตารางที่ 4.40 การประเมินต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่าน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ในประเด็นขั้นตอนของแบบจำลอง (N = 3)

ลำดับที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ขั้นตอนของแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์			
(E-Learning) รายวิชาอิสลามศึกษาฯ			
1. ขั้นเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์			
	1.1 ครูแนะนำรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์		
	เหมาะสมมาก	3	100.00
	รวม	3	100.00
	1.2 ครูปฐมนิเทศและประเมินทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของผู้เรียน		
	เหมาะสมมาก	3	100.00
	รวม	3	100.00

ตารางที่ 4.40 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1.3	ครูแนะนำสาธิตและฝึกปฏิบัติการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เหมาะสมมาก	3	100.00
	รวม	3	100.00
1.4	ครูและนักเรียนฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และการใช้ อินเทอร์เน็ต เหมาะสมมาก	3	100.00
	รวม	3	100.00
2.	ขั้นระหว่างการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์		
2.1	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เหมาะสมมากที่สุด	1	33.50
	เหมาะสมมาก	2	66.50
	รวม	3	100.00
2.2	ขั้นดำเนินการและประกอบกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เหมาะสมมากที่สุด	1	33.50
	เหมาะสมมาก	2	66.50
	รวม	3	100.00
2.3	ขั้นสรุป เหมาะสมมากที่สุด	1	33.50
	เหมาะสมมาก	2	66.50
	รวม	3	100.00
3.	ขั้นการประเมินการเรียนรู้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์		
3.1	การประเมินผลการเรียนรู้การสอน เหมาะสมมากที่สุด	1	33.50
	เหมาะสมมาก	2	66.50
	รวม	3	100.00
3.2	วิธีการในการประเมินและติดตามผล เหมาะสมมากที่สุด	1	33.50
	เหมาะสมมาก	2	66.50
	รวม	3	100.00

ตารางที่ 4.40 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3.3 ระยะเวลาในการประเมินและติดตามผล			
	เหมาะสมมากที่สุด	1	33.50
	เหมาะสมมาก	2	66.50
	รวม	3	100.00

จากตารางที่ 4.40 พบว่าโดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อข้อมูลตอนที่ 2 การประเมินองค์ประกอบต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ในประเด็นขั้นตอนของแบบจำลองต่อประเด็นขั้นตอนด้านขั้นเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 ทุกขั้นตอน ดังต่อไปนี้ ในประเด็นครูแนะนำรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในประเด็นครูปฐมนิเทศและประเมินทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของผู้เรียน ในประเด็นครูแนะนำสาธิตและฝึกปฏิบัติการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในประเด็นครูและนักเรียนฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่าโดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อข้อมูลตอนที่ 2 การประเมินองค์ประกอบต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ในประเด็นขั้นตอนของแบบจำลองต่อประเด็นขั้นตอนด้านขั้นระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในทุกประเด็นมีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.50 มีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมาก คิดเป็นร้อยละ 66.50 ทุกขั้นตอน ดังต่อไปนี้ ขั้นตอนที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นตอนที่ 2 ชี้นำดำเนินการและประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และขั้นตอนที่ 3 ชี้นำสรุป และพบว่าโดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อข้อมูลตอนที่ 2 การประเมินองค์ประกอบต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ในประเด็นขั้นตอนของแบบจำลองต่อประเด็นขั้นตอนด้านขั้นการประเมินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในประเด็นการประเมินผลการเรียนการสอน ประเด็นวิธีการในการประเมินและติดตามผล และในประเด็นวิธีการในการประเมินและติดตามผล มีความคิดเห็นเท่ากันทั้งสามประเด็น คือ มีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.50 และมีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมาก คิดเป็นร้อยละ 66.50

ตารางที่ 4.41 การนำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ไปใช้
(N = 3)

ลำดับที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ	
1	ข้อชี้แจงสำหรับผู้ใช้งานแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา	เหมาะสมมากที่สุด	2	66.50
		เหมาะสมมาก	1	33.50
	รวม	3	100.00	
	2	เงื่อนไขการนำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ไปใช้งาน	เหมาะสมมากที่สุด	2
เหมาะสมมาก			1	33.50
รวม		3	100.00	
3.		ข้อเสนอแนะสำหรับการนำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ไปใช้งาน	เหมาะสมมากที่สุด	2
	เหมาะสมมาก		1	33.50
	รวม	3	100.00	

จากตารางที่ 4.41 พบว่า โดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อข้อมูลตอนที่ 3 การนำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ไปใช้ ในประเด็นข้อชี้แจงสำหรับผู้ใช้งานแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา มีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.50 และระดับเหมาะสมมาก คิดเป็นร้อยละ 33.50 พบว่าโดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อประเด็นเงื่อนไขการนำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ไปใช้งาน มีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.50 และระดับเหมาะสมมาก คิดเป็นร้อยละ 33.50 และพบว่าโดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อประเด็นข้อเสนอแนะสำหรับการนำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ไปใช้งาน มีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.50 และระดับเหมาะสมมาก คิดเป็นร้อยละ 33.50

บทที่ 5

ต้นแบบชิ้นงาน

การพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

ต้นแบบชิ้นงานที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ โดยมีรายละเอียดต้นแบบชิ้นงาน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
2. วัตถุประสงค์ของแบบจำลอง

ตอนที่ 2 รายละเอียดต้นแบบชิ้นงาน

1. องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
(e-Learning)
2. ขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
(e-Learning)
3. ตัวอย่างการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
(e-Learning)

ตอนที่ 3 การนำไปใช้

1. เงื่อนไขการนำไปใช้
2. ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1

บทนำ

5.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบันเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้ที่ดำรงอยู่ในโลกและสังคมจึงต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลาเช่นเดียวกัน การพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ ตลอดจนทัศนคติด้านต่างๆ ล้วนมีความจำเป็นในทุกสังคม การศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการพัฒนาคนและประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 12) ดังนั้นสิ่งที่สามารถนำมาใช้ส่งเสริมแนวคิดการให้ผู้เรียนเป็นสำคัญหรือการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคือ ต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษา ดังที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตราที่ 63 ให้มีการจัดสรรเคลื่อนความถี่ สื่อตัวนำ โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารรูปแบบอื่นๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษา เพราะการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใฝ่เรียนมากยิ่งขึ้น มาตราที่ 64 , 65 , 66 และ 67 มุ่งเน้นให้รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุนการผลิตสื่อ และพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบและประเมินผล การใช้เทคโนโลยี เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 12)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ได้จัดการเรียนการสอนทั้งสองด้าน คือ ด้านวิชาการศาสนาและด้านวิชาการสามัญ ซึ่งการศึกษาวิชาศาสนาและวิชาสามัญควบคู่กันนั้นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน เพื่อศึกษาวิชาศาสนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ ยึดมั่น ศรัทธาและปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลามในการดำเนินชีวิต และศึกษาวิชาสามัญให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติเพื่อให้เป็นทั้งคนดีและคนเก่งอยู่ตลอดเวลา

ปัจจุบันการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาอิสลามศึกษายังขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยอยู่มาก เนื่องจากครูสอนอิสลามศึกษายังขาดความรู้ด้านเทคนิคในการใช้สื่อการสอน เพราะยังยึดติดการสอนแบบบรรยาย และการพัฒนาระบบการศึกษาด้านสื่อการสอนอิสลามศึกษาน้อย

มาก ส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือประกอบการเรียน หนังสือในห้องสมุดโรงเรียน ส่วนสื่อประกอบการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีให้บริการแก่นักเรียนน้อย

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ได้เล็งเห็นความสำคัญของระบบเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จึงได้วางเป้าหมายให้มีการจัดศูนย์พัฒนาสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษาผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้บริการเรียนรู้แก่นักเรียน จึงจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้สอนและนักเรียนต่อไป

การวิจัยเพื่อพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์และสร้างต้นแบบการดำเนินการเพื่อให้ผู้สอนวิชาอิสลามศึกษามีแนวทางการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ในรูปแบบที่ตรงกัน

5.2 วัตถุประสงค์ของแบบจำลอง

5.2.1 เพื่อให้ผู้สอนรายวิชาอิสลามศึกษามีแนวทางการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ได้ในรูปแบบที่ตรงกัน

5.2.2 เพื่อเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับผู้สอนรายวิชาอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดอื่นๆ

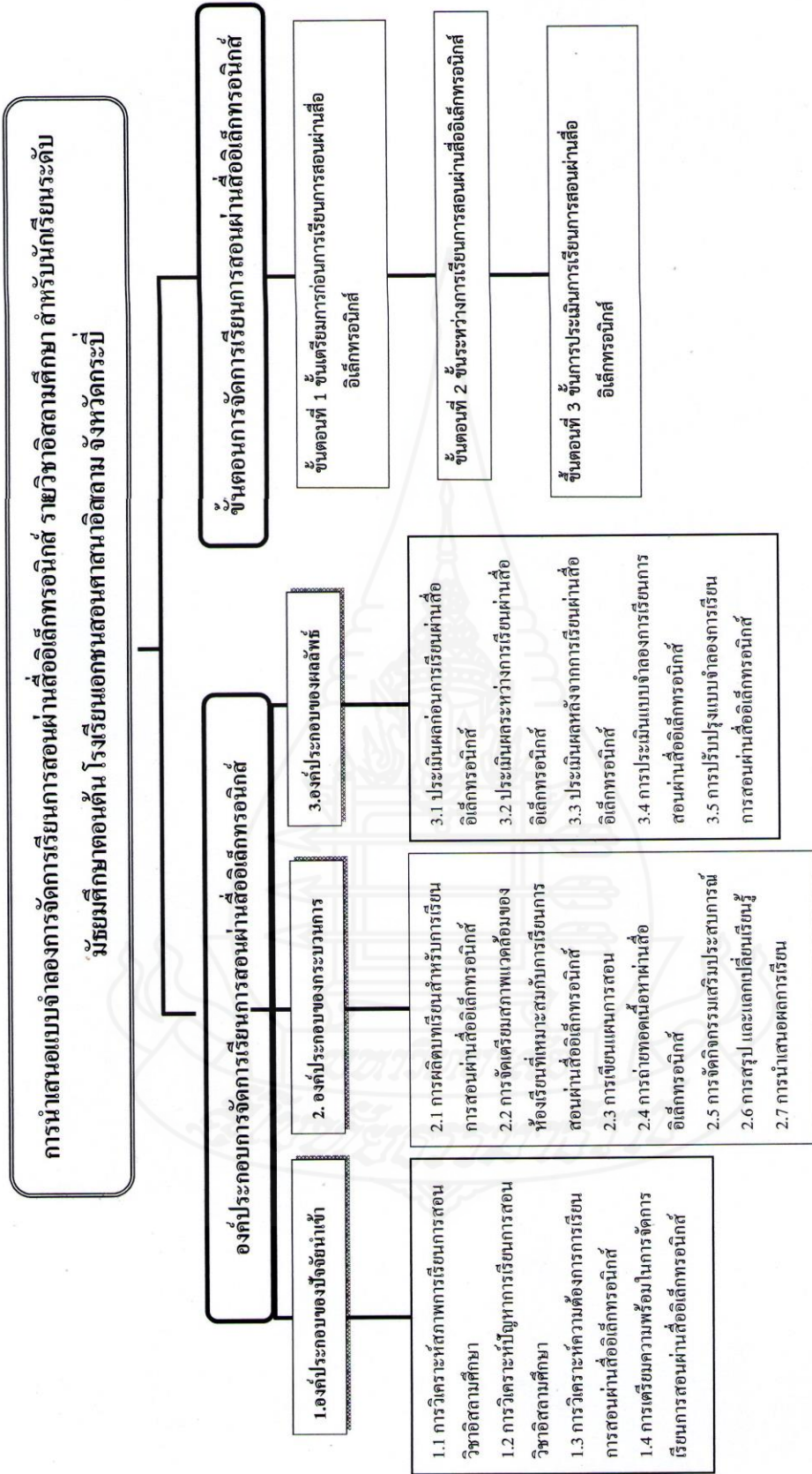
ตอนที่ 2

รายละเอียดต้นแบบชิ้นงาน

องค์ประกอบของแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
(e-Learning)

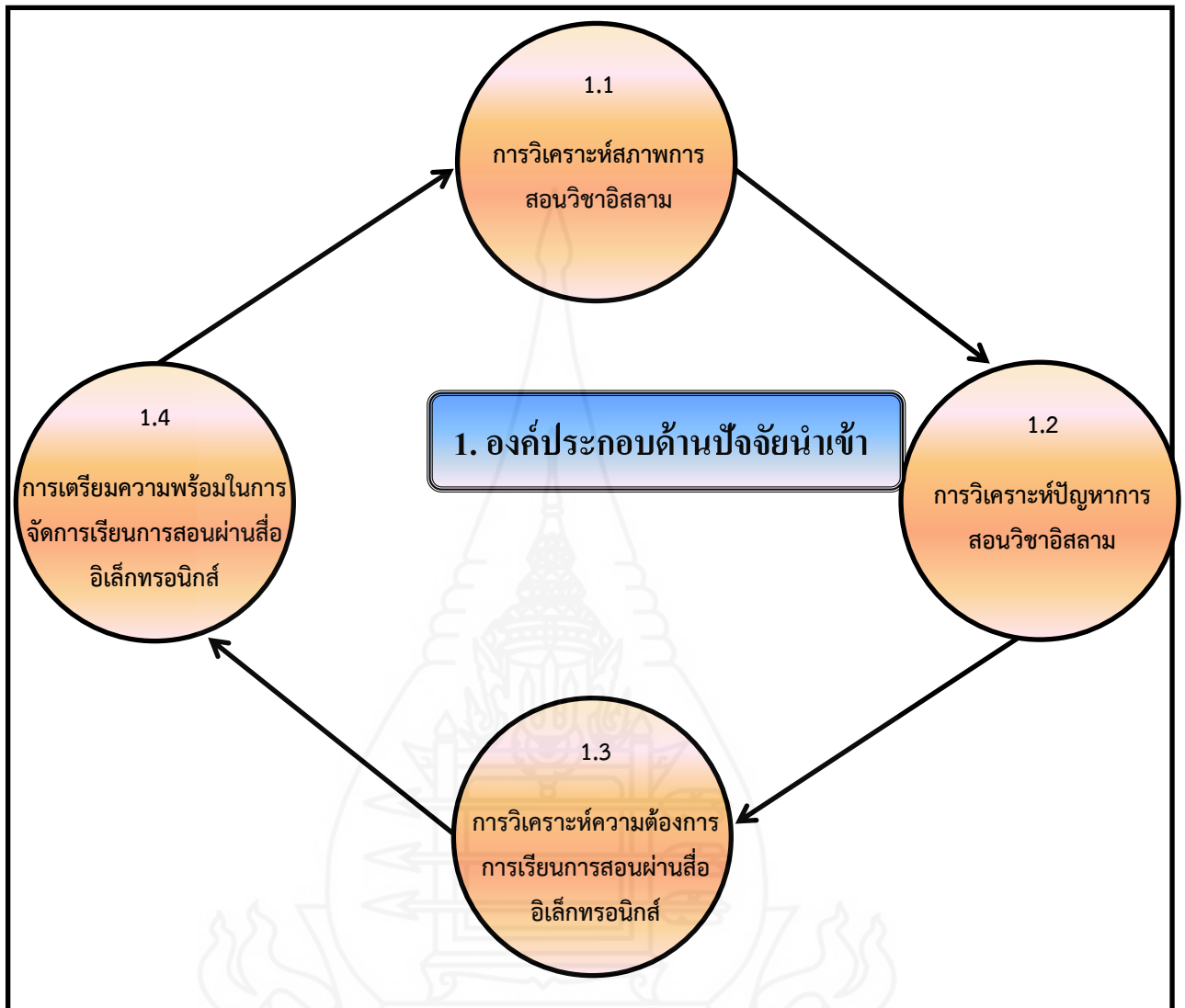
องค์ประกอบของแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชา
อิสลามศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่
ครอบคลุม (1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า (2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ (3) องค์ประกอบ
ด้านผลลัพธ์

ภาพที่ 5.1 การนำเสนอแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

1. องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ครอบคลุม องค์ประกอบจำนวน 4 ด้านคือ

ภาพที่ 5.2 องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

โดยมีรายละเอียดและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
ครอบคลุม การดำเนินการ 4 ด้าน ได้แก่

1.1 การวิเคราะห์สภาพการเรียนรู้การสอนวิชาอิสลาม

การวิเคราะห์สภาพการเรียนรู้การสอนวิชาอิสลามเป็นการดำเนินการเพื่อวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนรู้การสอนวิชาอิสลามในระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

โดยการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนรู้การสอนวิชาอิสลามควรวิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้องดังนี้

1.1.1 สภาพด้านหลักสูตร เป็นการวิเคราะห์เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลาม ที่สถานศึกษากำหนดไว้ในปัจจุบัน โดยควรวิเคราะห์และตรวจสอบสภาพด้านหลักสูตรของการจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

ประเด็นที่ควรพิจารณาได้แก่

1) หลักสูตรอิสลามศึกษาต้องมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

2) ควรเน้นให้มีการวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลาม

3) ควรเน้นให้มีการนำหลักสูตรอิสลามมาใช้

4) ควรเน้นให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆให้สอดคล้องกับหลักสูตร

5) ควรมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร แผนการสอน คู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา

6) ผู้บริหารและครูสอนควรมีส่วนร่วมในการศึกษาหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร

7) ควรให้มีการติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน

1.1.2 สภาพด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน

ประเด็นที่ควรพิจารณาได้แก่

1) ครูเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ตรงตามเนื้อหาในบทเรียน

2) ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน

3) ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

4) ครูจัดการเรียนการสอนแต่ละช่วงเวลาเป็นไปตามที่กำหนด

- อิสลามศึกษา
- 5) ครูจัดสภาพชั้นเรียนและบรรยากาศในห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียน
- 6) ครูมีการอธิบายเสริมนอกเหนือจากเนื้อหาในบทเรียน
- 7) ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาการทางสติปัญญา เช่น ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง
- 8) ครูมีวิธีการสอนแบบใหม่ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความสนใจและเข้าใจ
- บทเรียน
- 9) มีบุคลากรภายนอกโรงเรียนมาให้ความรู้เกี่ยวกับอิสลามศึกษาแก่นักเรียน
- ในบางหัวข้อ

1.1.3 สภาพด้านสื่อการสอน เป็นการวิเคราะห์สภาพด้านสื่อการสอน

ประเด็นที่ควรพิจารณาได้แก่

- 1) สื่อการสอนที่เป็นหนังสือมีความต่อเนื่องในแต่ละระดับชั้น
- 2) สื่อการสอนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียน วิชาของผู้เรียน และประสบการณ์ของผู้เรียน
- 3) การนำสื่อการสอนมาอธิบายประกอบการเรียนการสอนทำให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น
- 4) สื่อการสอนมีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์
- 5) ครูหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
- 6) ครูหาและทำสื่อการเรียนรู้ไว้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของครูเอง
- 7) สื่อการสอนที่ใช้มีความสอดคล้องกับท้องถิ่น
- 8) สื่อการสอนที่ใช้มีคุณภาพ และมีคุณค่าต่อการเรียนการสอน
- 9) สื่อการสอนมีการเก็บบำรุงรักษาอย่างดีเพื่อนำมาใช้ในครั้งต่อไปได้
- 10) มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 11) มีการใช้สื่อที่หลากหลายในการสอน เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล สื่อวัสดุ และสื่อประสม
- 12) โรงเรียนควรจัดโสตทัศนูปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียนการสอน
- 13) มีการจัดทำเอกสารรายชื่อสื่อและวิธีการใช้สื่อแต่ละชนิด
- 14) ครูนำเทคนิคจากรายการวิทยุ โทรทัศน์มาปรับใช้เป็นสื่อการสอน

1.1.4 สภาพด้านผู้สอน เป็นการวิเคราะห์สภาพด้านผู้สอน

ประเด็นที่ควรพิจารณาได้แก่

- 1) ผู้สอนมีความรู้ในด้านศาสนาอิสลาม
- 2) ผู้สอนมีความเข้าใจในโครงสร้างหลักสูตรอิสลามศึกษา
- 3) ผู้มีความเข้าใจในวัฒนธรรม และความแตกต่างของท้องถิ่น
- 4) ผู้สอนมีความรู้และทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์
- 5) ผู้สอนมีเจตคติที่ดีต่อการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการ

สอน

1.1.5 สภาพด้านการวัดและประเมินผล เป็นการวิเคราะห์สภาพการวัดและ

ประเมินผลในการจัดการเรียนการสอน

ประเด็นที่ควรพิจารณาได้แก่

- 1) การวัดและประเมินผลในการจัดการเรียนการสอนครูมักตรวจสอบผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 2) มีการวัดและประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาและมีการจัดประเมินระหว่างเรียนและหลังเรียน
- 3) มีการวัดและประเมินเพื่อดูความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่ได้กำหนด
- 4) มีการประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพความเป็นจริง
- 5) มีการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา
- 6) มีการจัดกิจกรรมทดสอบก่อนเรียนและจัดทำเอกสารผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ
- 7) มีการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
- 8) นำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน
- 9) มีการสร้างแบบทดสอบมาตรฐานและแบบวินิจฉัยปัญหาการเรียนการสอน
- 10) มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

1.2 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิชาอิสลาม

การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิชาอิสลาม เป็นการดำเนินการเพื่อวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิชาอิสลาม ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดกระบี่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

โดยการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิชาอิสลามควรวิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.2.1 ปัญหาด้านหลักสูตร เป็นการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาด้านหลักสูตรอิสลามที่มักเกิดจากการจัดการเรียนการสอน

ประเด็นที่ควรพิจารณาได้แก่

1) ปัญหาด้านความสามารถในการดำเนินการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา

2) ปัญหาด้านการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

3) ปัญหาด้านการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา

4) ปัญหาด้านการประเมินผลของการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่อง

5) ปัญหาด้านการแจ้งจุดประสงค์และการเรียนรู้ให้นักเรียนรู้อล่วงหน้า ก่อนทำการสอน

6) ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตร

7) ปัญหาด้านการทำความเข้าใจในหลักการจุดมุ่งหมายและ โครงสร้างหลักสูตรอิสลามศึกษา

1.2.2 ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา

ประเด็นที่ควรพิจารณาได้แก่

1) การจัดการเรียนการสอนมักประสบปัญหาด้านการจัดทำแผนการสอน และการดำเนินการติดตามแผนการสอน การใช้นวัตกรรมแบบใหม่ๆ เพื่อเพิ่มความเข้าใจแก่ผู้เรียน และการสอนพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา

2) ปัญหาด้านการศึกษาคุณภาพการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของโรงเรียนอื่น เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการสอนของตัวเอง

3) การจัดการเรียนการสอนมักประสบปัญหาด้านการจัดบรรยากาศห้องเรียนที่ไม่เหมาะสมกับการเรียนการสอนและระดับของนักเรียน ส่วนการเรียนการสอนที่เน้นปฏิบัติจริงก็มักประสบปัญหาด้านสถานที่ไม่เพียงพอ เช่น ห้องละหมาด

4) ปัญหาด้านการศึกษาเทคนิคการสอนแบบใหม่ๆ

5) ปัญหาด้านการร่วมมือกับนักเรียนในการวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.2.3 ปัญหาด้านสื่อการสอน เป็นการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาด้านสื่อการสอน

ประเด็นที่ควรพิจารณาได้แก่

1) ด้านสื่อการสอนมักประสบปัญหาด้านการเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียน สื่อที่มีความทันสมัยสอดคล้องกับวัยของผู้เรียนและประสบการณ์ของผู้เรียน เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล สื่อวัสดุ สื่อประสม

2) มักประสบปัญหาด้านงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหาสื่อทำให้หนังสือเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติมในห้องสมุดมีไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมเนื้อหาสาระทุกรายวิชา

3) ครูมักขาดทักษะในการจัดทำสื่อการสอน และไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการสอน

4) มักใช้สื่อการสอนที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ลักษณะของสื่อการสอนไม่มีความหลากหลาย และขาดการติดตามและการประเมินการใช้สื่ออย่างต่อเนื่อง

1.2.4 ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล เป็นการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาด้านการวัดและประเมินผล

ประเด็นที่ควรพิจารณาได้แก่

1) ปัญหาการวัดและประเมินผลมักไม่ปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา และไม่ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ไม่ประเมินผู้เรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน เนื่องจากครูผู้สอนไม่มีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการวัดและประเมินผล จึงใช้เกณฑ์และเครื่องมือในการวัดและประเมินผลผู้เรียนไม่เหมาะสม ไม่มีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและไม่แจ้งผลให้ผู้เรียนทราบเพื่อพัฒนาตนเองในการประเมินทั้งวิชาการและกระบวนการวัดผลที่ใช้ในระหว่างเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน

1.3 การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดกระบี่เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

โดยการวิเคราะห์ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ควรวิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.3.1 ด้านลักษณะการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นการวิเคราะห์ความต้องการด้านลักษณะการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ประเด็นที่ควรพิจารณา ได้แก่

1) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีความสะดวก สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา

2) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีการใช้มัลติมีเดียในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น ภาพ เคลื่อนไหวและเสียงประกอบ

3) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีความยืดหยุ่น สามารถเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างอิสระ

4) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีกิจกรรมในบทเรียนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถโต้ตอบเนื้อหาเกี่ยวกับเพื่อนและครูผู้สอนได้

5) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีกระดานข่าว (Webboard) เพื่อให้นักเรียนได้ตั้งกระทู้ถามในข้อสงสัย

6) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Mail) เพื่อให้ครูผู้สอนและนักเรียนสามารถติดต่อระหว่างกันได้

7) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีห้องสนทนา (Chat) ไว้ให้นักเรียนสามารถพูดคุย ชักถาม และปรึกษาอาจารย์ผ่านการออนไลน์

8) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจด้วยตนเองได้

9) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีการประเมินผล โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest)

1.3.2 ด้านรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นการวิเคราะห์ความต้องการด้านรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ประเด็นที่ควรพิจารณา ได้แก่

1) การเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาเดียวกันได้จากสื่อในลักษณะอื่นๆ เช่น จากเอกสารประกอบการสอน วีดิทัศน์ และเป็นแหล่งข้อมูลให้ผู้เรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากบทเรียน ครูสามารถนำการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้แทนการบรรยายในห้องเรียน และการเรียนการสอนยังเป็นไปในหลายๆลักษณะรวมกัน

1.3.3 ด้านมิติในการนำเสนอเนื้อหา เป็นการวิเคราะห์ความต้องการด้านมิติในการนำเสนอเนื้อหา

ประเด็นที่ควรพิจารณา ได้แก่

1) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของข้อความบรรยายเนื้อหา เช่น ใช้สไลด์คอมพิวเตอร์โดยมีภาพเคลื่อนไหว วีดิทัศน์ ภาพประกอบ ข้อความบรรยาย และเสียงบรรยาย

1.3.4 ด้านเนื้อหาหลักสูตร เป็นการวิเคราะห์ความต้องการด้านเนื้อหาหลักสูตร

ประเด็นที่ควรพิจารณา ได้แก่

1) มีการกำหนดเทคนิควิธีการเรียนหรือกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาหลักสูตร สร้างเครือข่ายการเรียนรู้และใช้ทรัพยากรร่วมกันในการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรกับโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น ได้กำหนดความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้เรียน กำกับดูแลคุณภาพและกำหนดมาตรฐานในการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตร

2) มีการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยการจัดรูปแบบเนื้อหาหลักสูตรให้ง่ายต่อการเคลื่อนย้ายและตัดแปลงไปตามเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์รูปแบบต่างๆ จัดหาแหล่งข้อมูลที่ทันสมัยสำหรับการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรให้เป็นปัจจุบัน และนำเสนอเนื้อหาหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพง่ายต่อการเรียนรู้

1.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การวิเคราะห์ความพร้อมและความเป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการดำเนินการเพื่อวิเคราะห์ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

โดยการวิเคราะห์คุณสมบัติด้านความพร้อมของผู้สอนต่อการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ควรวิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.4.1 ความพร้อมของสถานศึกษา และผู้บริหาร เป็นการวิเคราะห์ความพร้อมของสถานศึกษา และผู้บริหาร

ประเด็นที่ควรพิจารณา ได้แก่

1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ และตระหนักถึงความสำคัญต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยการกำหนดนโยบาย การจัดสรรงบประมาณและโครงสร้างทางเทคนิคในการสนับสนุนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ชัดเจน และมีการกำหนดหน่วยงานมาดูแลการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2) สถานศึกษามีบุคลากรที่มีความสามารถในการพัฒนาบทเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในจำนวนที่เพียงพอ

1.4.2 ความพร้อมด้านนักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เป็นการวิเคราะห์ความพร้อมด้านนักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ประเด็นที่ควรพิจารณา ได้แก่

1) นักเทคโนโลยีและสื่อสารศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีความสนใจในการนำการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต มีความสามารถในการพัฒนาบทเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การให้คำปรึกษา และการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1.4.3 ความพร้อมของนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ความพร้อมของนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ประเด็นที่ควรพิจารณา ได้แก่

1) นักเรียนมีความรู้ทางด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต มีความกระตือรือร้นในการใช้งานคอมพิวเตอร์ และมีความสนใจในการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1.4.4 ความรู้ความสามารถของผู้สอน เป็นการวิเคราะห์ความรู้ความสามารถของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

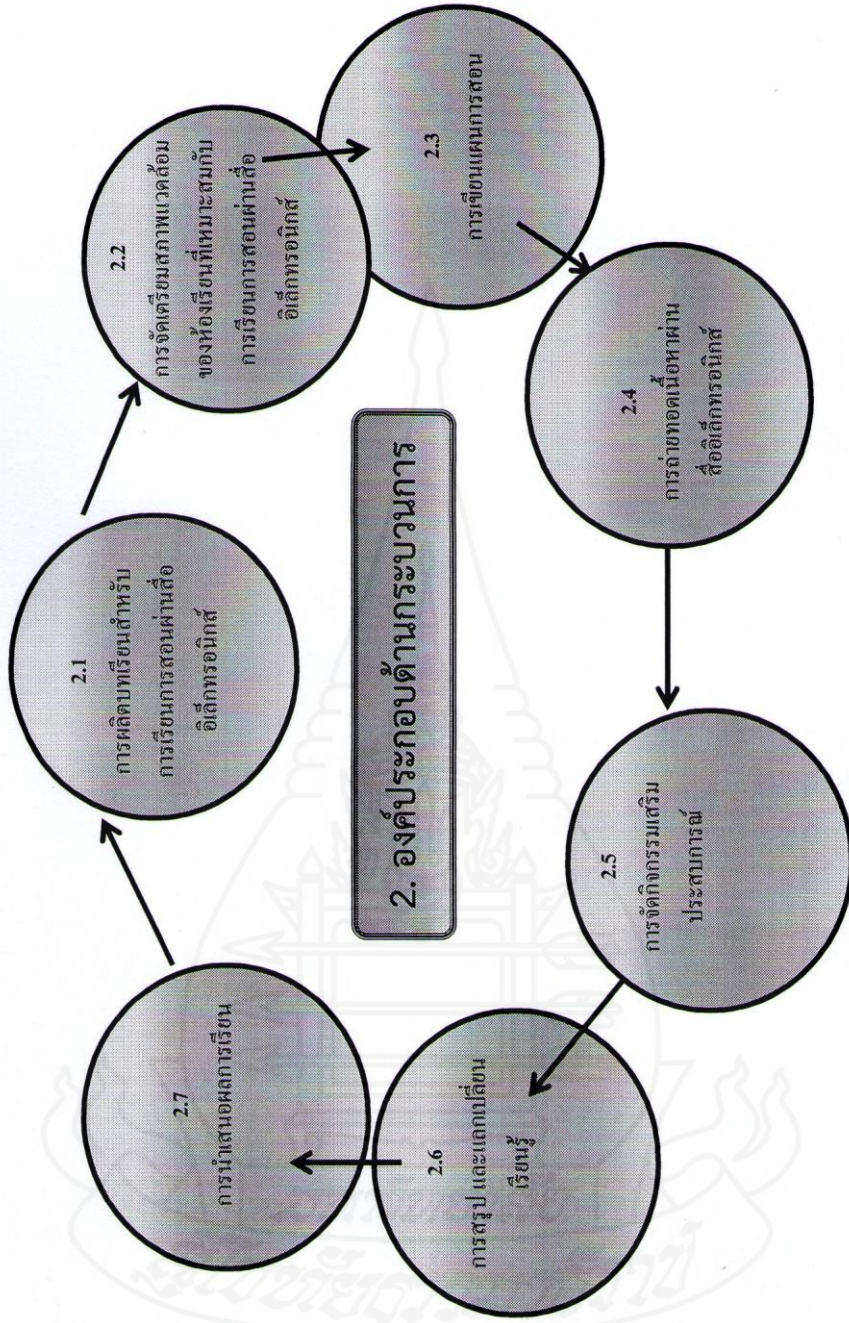
ประเด็นที่ควรพิจารณา ได้แก่

1) ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการใช้ระบบบริหารและจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต มีทักษะในการใช้โปรแกรมด้านมัลติมีเดียต่างๆ เช่น โปรแกรม PowerPoint การใช้และควบคุมอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน

ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีความรู้ความสามารถในการออกแบบและวางโครงสร้างหลักสูตร
เนื้อหาวิชารูปแบบการดำเนินการสอนและทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนการสอนผ่าน
สื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีความรู้เกี่ยวกับการวัด/ประเมินผล และเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบผู้เรียน

2. องค์ประกอบด้านกระบวนการ ครอบคลุมองค์ประกอบจำนวน 7 ด้าน คือ

ภาพที่ 5.3 องค์ประกอบด้านกระบวนการของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออีเล็คทรอนิกส์

โดยมีรายละเอียดและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการวิจัย

2. องค์ประกอบด้านกระบวนการ

2.1 การผลิตบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการผลิตบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ โดยครูเป็นผู้ผลิต ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนที่เรียนวิชาอิสลามศึกษาได้เรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2.2 การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ครูและนักเรียนช่วยกันจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างสนุกและมีความสุข

2.3 การเขียนแผนการสอน ครูควรเขียนแผนการสอนก่อนที่จะทำการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อไม่ให้เกิดการเรียนการสอนสะดุด และทำให้เสียบรรยากาศในการเรียน

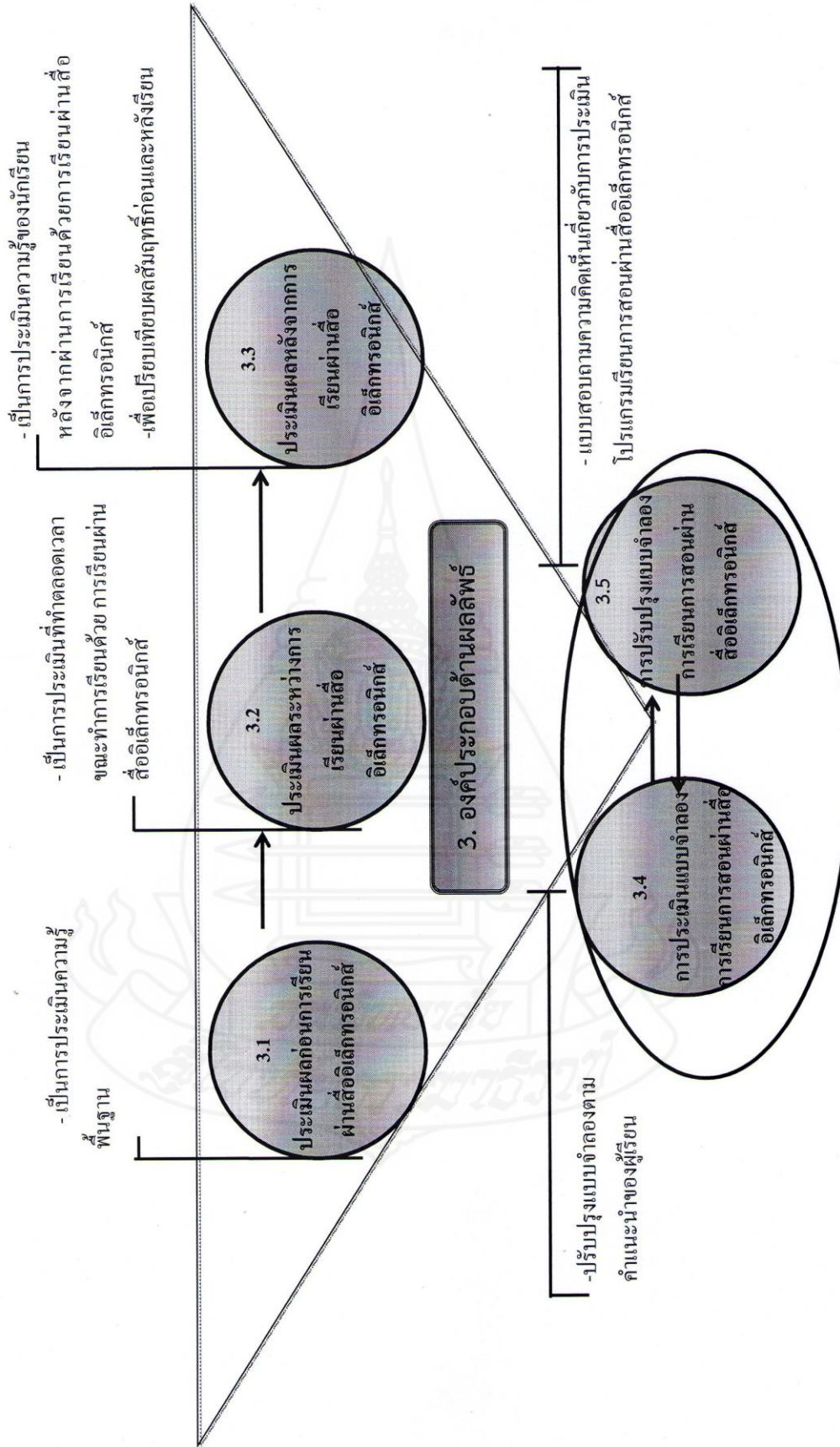
2.4 การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ครูต้องมีความรู้ เทคนิควิธีการ และทักษะในการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2.5 การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ครูควรมีเทคนิคในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อไม่ให้นักเรียนเบื่อหน่ายในการเรียน

2.6 การสรุป และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เมื่อเรียนจบบทเรียนครูและนักเรียนช่วยกันสรุป และมีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน โดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2.7 การนำเสนอผลการเรียน ครูเป็นผู้ที่นำผลการเรียนของผู้เรียนเสนอผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ นักเรียนสามารถดูผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3.องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ ครอบคลุม องค์ประกอบจำนวน 5 ด้าน คือ

ภาพที่ 5.4 องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

โดยมีรายละเอียดและผลการวิเคราะห์จากการวิจัย ดังนี้

3. องค์ประกอบด้านผลลัพธ์

3.1 ประเมินผลก่อนการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนก่อนจะดำเนินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นเหมือนกับการทดสอบก่อนเรียนทั่วไป เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยประเมินผลด้วยการใช้แบบสอบถามอัตโนมัติออนไลน์

3.2 ประเมินผลระหว่างการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการประเมินผลด้วยชิ้นงานที่มอบหมายให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและค้นคว้าเชิงวิชาการ เกิดขึ้นระหว่างการใช้อุปกรณ์การเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการประเมินที่ทำตลอดเวลาขณะทำการเรียนด้วยการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียนและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องโดยประเมินผลจากชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น สมุดบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน รายงานทางวิชาการ การจัดนิทรรศการ แสดงผลงาน ประเมินจากการพูดนำเสนอสถานที่ประทับใจ

3.3 ประเมินผลหลังจากการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการทดสอบความรู้ของนักเรียนหลังจากผ่านการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียน โดยประเมินผลด้วยการใช้แบบสอบถามอัตโนมัติออนไลน์ซึ่งเป็นแบบทดสอบเพื่อวัดผลตามวัตถุประสงค์ของวิชาอิสลามศึกษา

3.4 การประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการรวบรวมวิเคราะห์ และแปลความหมายของข้อมูลที่ได้จากการใช้รูปแบบ เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุง และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาให้สมบูรณ์

โดยการนำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโปรแกรมการเรียนการสอนผ่านเว็บของ อักษรา แสงอร่าม และเอกสาร It the tour better in person มาวิเคราะห์ และสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับโปรแกรมกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประกอบด้วย 9 ด้าน ดังต่อไปนี้

3.4.1 ความเหมาะสมด้านตัวอักษร

3.4.2 ความเหมาะสมด้านภาพต่างๆ

3.4.3 ความเหมาะสมด้านสีที่ใช้ตกแต่งในแต่ละเว็บเพจ

3.4.4 ความเหมาะสมด้านรายการ (Menu) ของบทเรียน

3.4.5 ความเหมาะสมด้านสัญลักษณ์ และปุ่ม (Icon)

3.4.6 ความเหมาะสมด้านการเชื่อมโยง (Link)

3.4.7 ความเหมาะสมด้านการนำเสนอเนื้อหา

3.4.8 ความเหมาะสมด้านกิจกรรมการเรียนรู้

3.4.9 ความเหมาะสมด้านการออกแบบโปรแกรม

3.5 การปรับปรุงแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการดำเนินการหลังจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แล้ว เป็นการสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อตรวจสอบการจัดกิจกรรม และตัวเว็บว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจหรือต้องการให้มีการปรับปรุงพัฒนาในส่วนใดบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning)
รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
จังหวัดกระบี่

ขั้นตอนของแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ มี 3 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.0 การเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เป็นการแนะนำรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การปฐมนิเทศ และประเมินทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตโดยครูให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งแนะนำสาธิตและฝึกปฏิบัติการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และการใช้อินเทอร์เน็ต

2.0 การเตรียมการระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เป็นการนำเสนอเนื้อหาบทเรียนที่ผู้สอนกำหนดไว้ให้นักเรียนได้ศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย

2.1 นำเข้าสู่บทเรียน โดยการเปิด โอกาสให้นักเรียนได้ซักถามปัญหา และเสนอความคิดเห็นต่อกฎ กติกาในการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแนะนำการทำกิจกรรมกลุ่ม การทำรายงานรายบุคคลและรายกลุ่มผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การติดต่อสื่อสาร การปรึกษาครูผู้สอน รวมทั้งครูมีการนำเข้าสู่ประเด็น มีการชี้แจงขั้นตอนและรายละเอียดเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการอธิบายและสาธิตการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2.2 การดำเนินการและประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยการทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบ และกิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งศึกษาเนื้อหาการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม/โครงการ และการแบ่งกลุ่มผู้เรียนบนเว็บ (Small group on wep) มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มผ่านทางห้องสนทนา และมีการนำเสนอผลงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2.3 สรุป คือ นักเรียนได้มีการทบทวนเนื้อหาต่างๆ ได้ตามต้องการ ได้มีการทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบและกิจกรรมต่างๆผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ส่วนผู้ประเมินผลงาน (ผู้สอน) สามารถประเมินหรือแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะผ่านทางสนทนา (Chat) ได้ อีกทั้งนักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับผู้อื่นได้

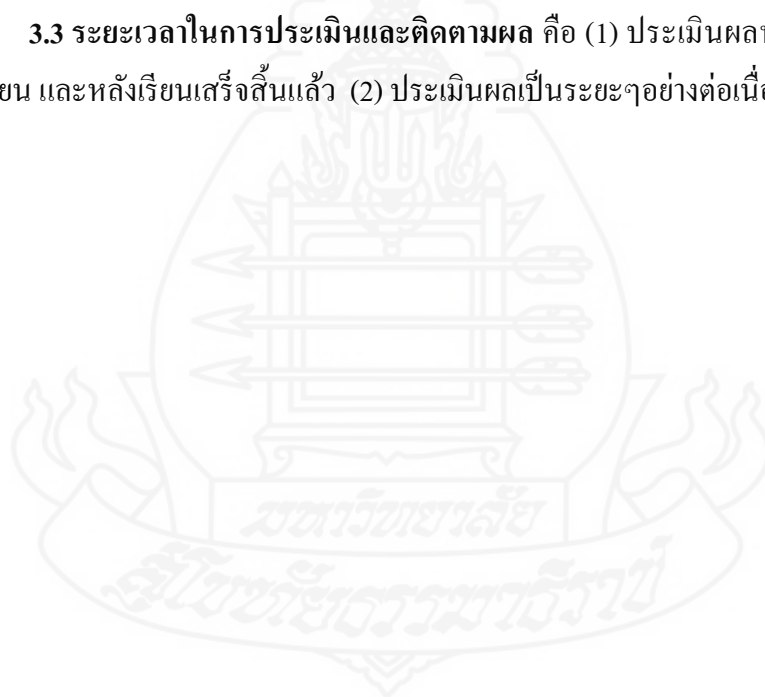
3.0 การประเมินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เป็นการกำหนดระยะเวลา วิธีการในการประเมินและติดตามผลการเรียนการสอนของผู้เรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย

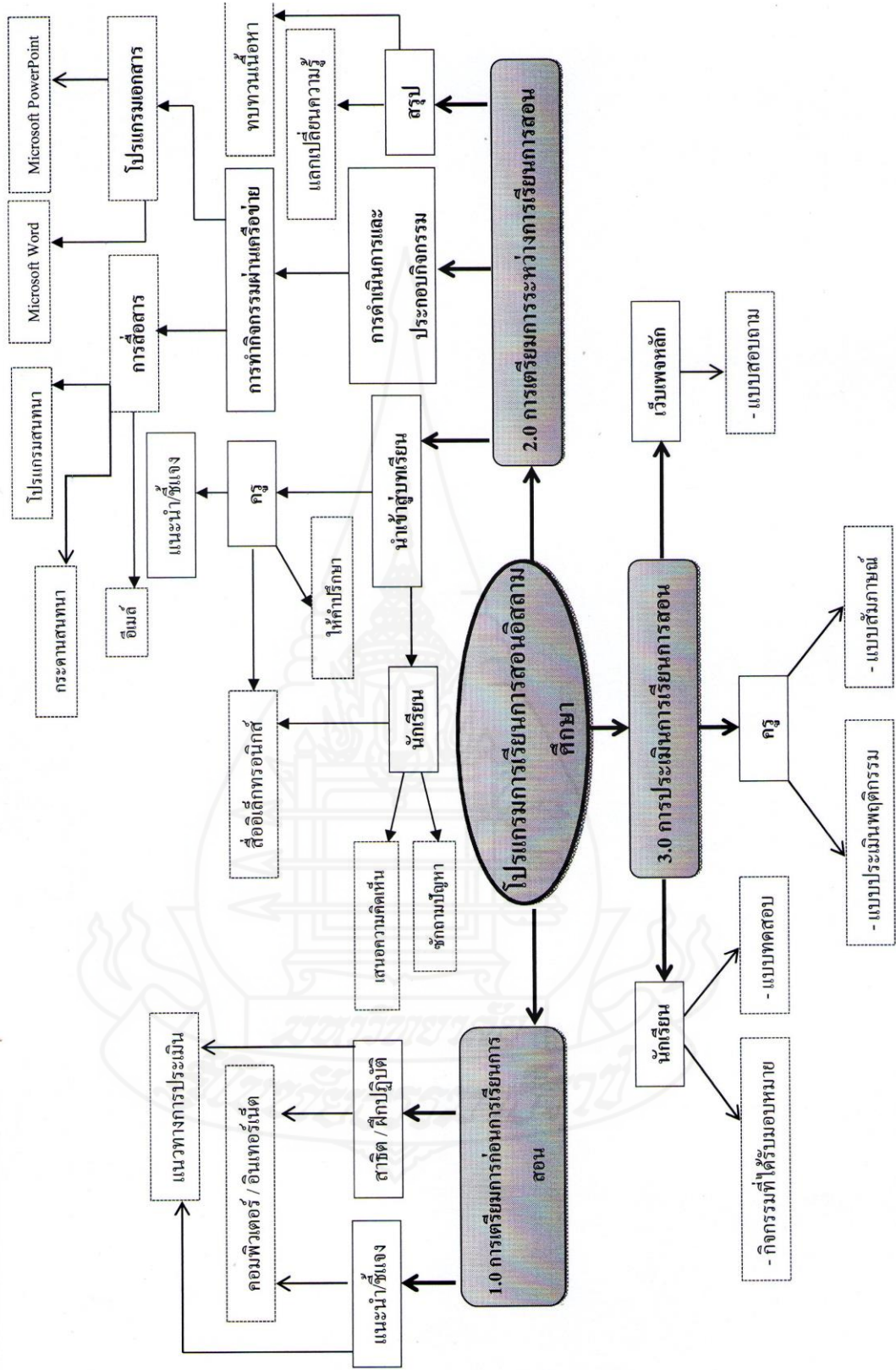
3.1 การประเมินผลการเรียนการสอน เป็นการประเมินพฤติกรรมการทำงานกิจกรรมและกระบวนการกลุ่มของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความเข้าใจหรือความสามารถที่ปฏิบัติได้ระหว่างการเรียนการสอน โดยการประเมินตามเกณฑ์ และมาตรฐานตามหลักสูตรอิสลามศึกษาอีกทั้งผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.2 วิธีการในการประเมินและติดตามผล เป็นการประเมินตามเกณฑ์และมาตรฐานตามหลักสูตรอิสลามศึกษา โดยใช้แบบทดสอบ แบบฝึก แบบสอบถาม แบบสังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และแบบสัมภาษณ์ในการประเมินและติดตามผล

3.3 ระยะเวลาในการประเมินและติดตามผล คือ (1) ประเมินผลทุกช่วงทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนเสร็จสิ้นแล้ว (2) ประเมินผลเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง

โดยสามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

**ตัวอย่างการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**

ลงทะเบียนเข้าสู่โปรแกรมการเรียน
การสอนอิสลามศึกษา

นักเรียนสมัครสมาชิก (กรอกประวัติส่วนตัว) รอการตอบรับด้วยการ
"ได้รับชื่อผู้ใช้ (User Name) และรหัสผ่าน (Password) เพื่อเข้าสู่โปรแกรม
การเรียนการสอนอิสลามศึกษา

เข้าสู่หน้าหลัก (Homepage) โปรแกรม
การเรียนการสอนอิสลามศึกษา
(ขั้นแนะนำการเรียน)

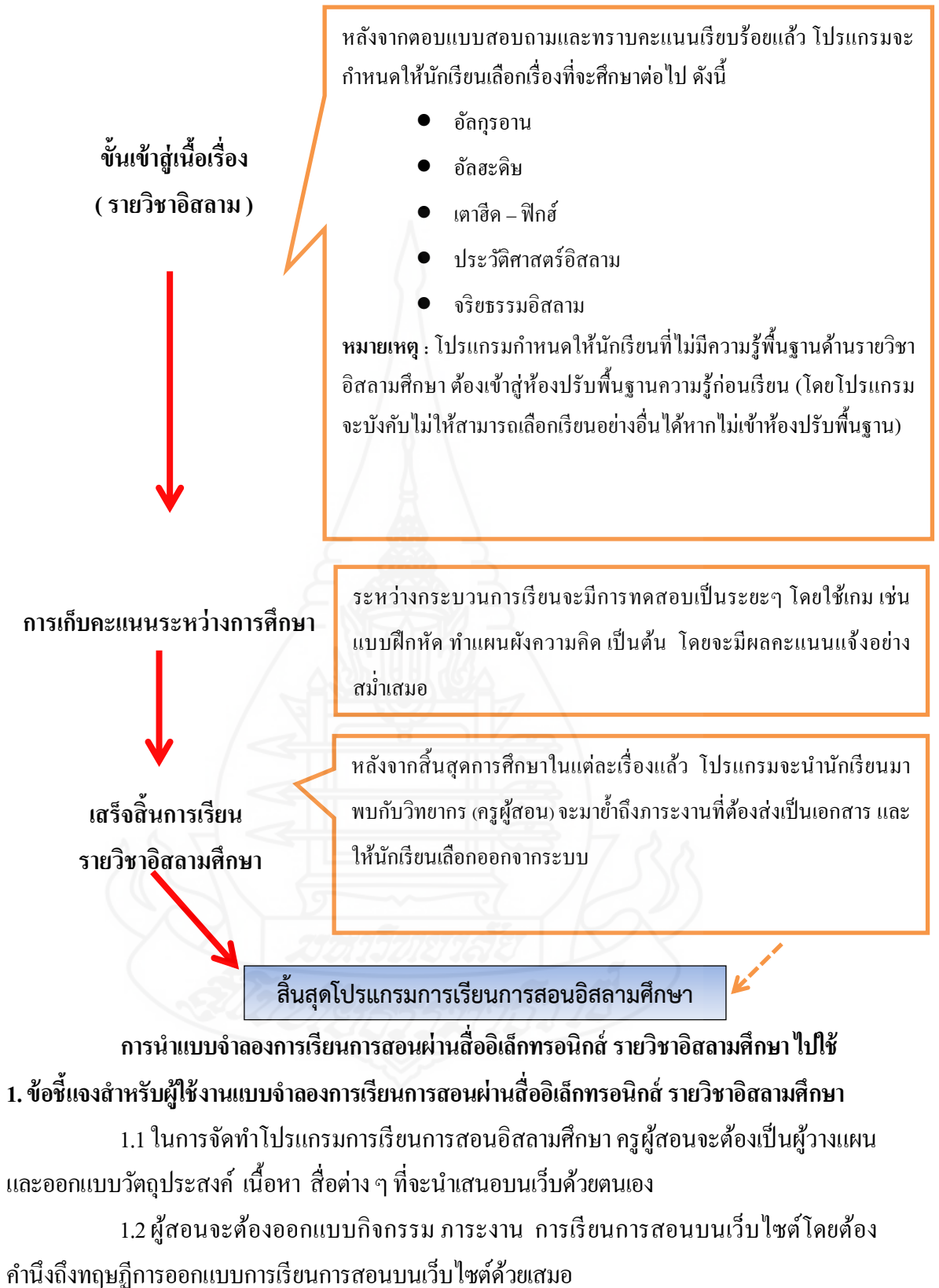
คู่มือจากวิทยากร (ครูผู้สอน) เพื่อแนะนำและชี้แจงขั้นตอนและ
รายละเอียดการเรียนวิชาอิสลามศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

- กฎ ระเบียบ วินัย
- ขั้นตอนการเรียน
- เนื้อหาที่เรียน
- วิธีการถาม - ตอบ คำถามหากมีข้อสงสัย
- การเก็บคะแนน
- เวลา
- งานที่ต้องปฏิบัติ / วิธีการส่งงาน

เข้าสู่กระบวนการเรียน
รายวิชาอิสลามศึกษา

ขั้นเตรียมความพร้อม
ก่อนการเรียน

โปรแกรมจะกำหนดให้นักเรียนทำแบบทดสอบวิชาอิสลามศึกษา เพื่อ
วัดระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียนด้านอิสลาม
หมายเหตุ : นักเรียนสามารถทราบคะแนนของตนเองเสมอ เพราะจะมี
ช่องคะแนนปรากฏอยู่

1.3 บทบาทของครูผู้สอนในการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) คือ การเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่นักเรียน ดังนั้นครูผู้สอนต้องสังเกตการเรียนของนักเรียนอย่างทั่วถึง เช่น การสนทนาระหว่างนักเรียนบนกระดานสนทนา และผู้สอนจะต้องตอบโต้หรือตอบคำถามที่นักเรียนสงสัยบนกระดานสนทนาได้อย่างทันท่วงที (Real Time) และตอบอย่างทั่วถึง ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นและชักจูงให้นักเรียนทราบอยู่เสมอว่าผู้สอนยังคงอยู่ดูแลและให้ความช่วยเหลือตลอดเวลาขณะที่ทำการเรียนการสอนรายวิชาอิสลามศึกษา

1.4 นักเรียนจะต้องมีความพร้อมในการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) เนื่องจากการเรียนการสอนบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) นั้นเป็นการเรียนด้วยตนเองเป็นหลัก นักเรียนจะต้องควบคุมตนเอง ต้องมีวินัยและมีสมาธิเพื่อให้เรียนจบบทเรียนบนเว็บไซต์ที่ครูกำหนดให้ศึกษา ดังนั้นเพื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่ตัวผู้เรียน คือ ควรจัดการเรียนการสอนในชั่วโมงเรียนปกติเท่านั้น

1.5 ครูผู้สอนจะต้องอธิบายวิธีการเรียน เวลาเรียน กิจกรรมที่ทำระหว่างเรียน ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน และสรุปภาพรวมของการเรียนรายวิชาอิสลามศึกษาให้นักเรียนฟังโดยสรุป ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจได้ตรงกันและทราบจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการเรียน และเพื่อให้นักเรียนให้ความร่วมมือในการเรียนอย่างเต็มความสามารถและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.6 ครูผู้สอนที่นำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ไปใช้งาน จะต้องให้ความสำคัญกับขั้นตอนของการศึกษารายวิชาอิสลามศึกษาทั้ง 3 ขั้นตอน ทั้งนี้เพราะทุกขั้นตอนมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดในการส่งเสริมให้การจัดการกิจกรรมการเรียนอิสลามศึกษาประสบความสำเร็จ เช่น ขั้นตอนของการเตรียมการระหว่างการเรียนการสอนอิสลามศึกษา นักเรียนจะไม่สามารถเข้าใจกิจกรรมหรืองานที่ครูผู้สอนกำหนดถ้าหากผู้สอนไม่ได้อธิบายรายละเอียดในส่วนของขั้นตอนที่ 1 คือ การเตรียมการก่อนการเรียนการสอนอิสลามศึกษา เป็นต้น

2. เงื่อนไขการนำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) รายวิชาอิสลามศึกษา ไปใช้งาน

2.1 การนำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ไปใช้ ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม ระบบเครือข่าย คุณสมบัติคอมพิวเตอร์และพิจารณาได้แก่ ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องมีประสิทธิภาพและมีโปรแกรมสำคัญรองรับ เช่น หน่วยความจำคอมพิวเตอร์ 64 MB ขึ้นไป มีโปรแกรมสำหรับใช้งานอินเทอร์เน็ต (Internet Explorer, Mozilla Firefox, Chrome) ความเร็วในการส่งผ่านข้อมูลตั้งแต่ 32 Kbps ขึ้นไป เป็นต้น

2.2 การเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือการเรียนการสอนผ่านเว็บไซต์เป็นการจัดระบบการเรียนการสอนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก

2.3 ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนผ่านเว็บไซต์ และมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตและระบบเครือข่าย สามารถแก้ปัญหาเบื้องต้นได้

2.4 นักเรียนจะต้องมีพื้นฐานความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ และการใช้อินเทอร์เน็ต เช่น การใช้ Search engine และควรมีพื้นฐานในการใช้งานโปรแกรมสำนักงานทั่วไป เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ไปใช้งาน

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.1 การเรียนอิสลามศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ปัจจุบันยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากนักจึงอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดพลาดแก่ครูผู้สอนและแก่นักเรียน ดังนั้นทางผู้อำนวยการโรงเรียนจึงควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนอิสลามศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) เพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรมจากผู้มีประสบการณ์ เป็นต้น

3.1.2 ฝ่ายบริหารและฝ่ายเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนควรมุ่งเน้นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนอิสลามศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ได้แก่ ความพร้อมในด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ความสามารถของครูผู้สอนและความพร้อมของนักเรียน

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

3.2.1 ครูผู้สอนที่นำการจัดกิจกรรมการเรียนอิสลามศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) มาใช้งาน ควรมีพื้นฐานความรู้ในการแก้ปัญหาเบื้องต้นอันเกิดจากคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย

3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับนักเรียน

3.3.1 นักเรียนที่กำลังจะเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนอิสลามศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ควรมีความพร้อมด้านต่าง ๆ ดังนี้ สามารถใช้งานคอมพิวเตอร์ ระบบปฏิบัติการ อินเทอร์เน็ต และโปรแกรมสำหรับจัดการงานเอกสารต่างๆ ได้ดี

3.3.2 ระหว่างการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนอิสลามศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) นักเรียนควรปฏิบัติตามคำแนะนำของครูผู้สอนอย่างเคร่งครัด เช่น ทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ทันภายในเวลาที่กำหนด

3.3.3 ก่อนที่จะเรียนวิชาอิสลามศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ผู้เรียนควรศึกษาหาความรู้พื้นฐานตามประเด็นหัวข้อที่ครูผู้สอนแจ้งว่าจะเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนวิชาอิสลามศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ โดยมีสรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

1.2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

1) เพื่อศึกษาความต้องการของผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

2) เพื่อสร้างแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

3) เพื่อประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

1.3 การดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ครูสอนรายวิชาอิสลามศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ จำนวน 164 คน และ (2) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 8 คน โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่ม (Focus Group) และ (3) ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินคุณภาพแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ จำนวน 3 คน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท ได้แก่ (1) แบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา (2) แบบประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ (3) แบบสอบถามความต้องการของครูที่มีต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

1.3.3 การรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ คือ (1) เก็บรวบรวมความต้องการของครูที่มีต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา (2) การพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การศึกษาความต้องการของครูที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ วิเคราะห์โดยนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความต้องการของครู จำนวน 164 คน มาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2) การพัฒนาแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ โดยการเก็บข้อมูลผลการระดมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเป็นไปได้เกี่ยวกับแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

1.4 ผลการวิจัย

1.4.1 สรุปผลการวิเคราะห์ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ มีรายละเอียดดังนี้

1) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า สภาพการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษาที่ครูต้องการให้มีมากที่สุด คือ สภาพด้านผู้สอน เพราะต้องการผู้สอนที่มีความรู้ในด้านศาสนาอิสลาม มีความเข้าใจในโครงสร้างหลักสูตรอิสลามศึกษา เข้าใจในวัฒนธรรมและความแตกต่างๆของท้องถิ่น มีความรู้และทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ และมีเจตคติที่ดีต่อการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอน

2) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการให้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษาที่เน้นการปฏิบัติจริงเกิดปัญหาน้อยที่สุด เพื่อต้องการให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูมีความต้องการการจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยการกำหนดเทคนิควิธีการเรียนการสอนหรือกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาของหลักสูตรอิสลามศึกษา

4) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการเตรียมความพร้อมของนักเรียนให้มีความรู้ทางการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต มีความกระตือรือร้นในการใช้งานคอมพิวเตอร์และมีความสนใจในการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

5) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการผลิตบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง

6) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการให้จัดเตรียมสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างสนุกและมีความสุข

7) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการให้มีการเขียนแผนการสอนก่อนที่จะทำการเรียนการสอนเพื่อไม่ให้เกิดการเรียนการสอนสะดุด และทำให้เสียบรรยากาศในการเรียน

8) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการให้ผู้สอนวิชาอิสลามศึกษามีความรู้ เทคนิควิธีการและทักษะในการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

9) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการให้ ผู้สอนวิชาอิสลามศึกษามีเทคนิคในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อไม่ให้ นักเรียนเบื่อหน่ายในการเรียน

10) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการให้ ผู้สอนและนักเรียนช่วยกันสรุปและมีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้สอนกับ นักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน โดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

11) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการให้ ผู้สอนนำผลการเรียนของนักเรียนเสนอผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ นักเรียนสามารถดูผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

12) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการให้ ผู้สอนวิชาอิสลามศึกษาประเมินผลก่อนการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อทดสอบความรู้พื้นฐาน เดิมของนักเรียน

13) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการให้ ผู้สอนวิชาอิสลามศึกษาประเมินผลระหว่างการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อดูแลสะท้อนและผล การเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

14) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการให้ ผู้สอนวิชาอิสลามศึกษาประเมินผลหลังจากการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อทดสอบ ความรู้ของนักเรียนหลังจากผ่านการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียน

15) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการให้ ผู้สอนวิชาอิสลามศึกษาประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามคำแนะนำ ของผู้เรียน เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาให้สมบูรณ์

16) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการให้ ผู้สอนวิชาอิสลามศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาส่วนที่ไม่สมบูรณ์ของแบบจำลองการจัดการเรียน การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

17) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการให้ ผู้สอนวิชาอิสลามศึกษาแนะนำรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในขั้นตอนของการ ปฏิรูมนิเทศ

18) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการให้ผู้สอนวิชาอิสลามศึกษาเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้ซักถามปัญหาและเสนอความคิดเห็นต่อกฎ กติกาในการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

19) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ครูต้องการให้ผู้สอนวิชาอิสลามศึกษาประเมินผลและติดตามผลหลังการเรียนเสร็จสิ้นแล้ว

1.4.2 องค์ประกอบของแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่

1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ครอบคลุม คือ

(1) การวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้สอนควรมีความรู้ในด้านศาสนาอิสลาม เข้าใจในโครงสร้างของหลักสูตร วัฒนธรรม ความแตกต่างของท้องถิ่น มีเจตคติที่ดีต่อการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีความรู้และทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการ

(2) การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิชาอิสลาม ในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริงก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์บรรลุวัตถุประสงค์

(3) การวิเคราะห์ความต้องการการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ ในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หลักสูตรวิชาอิสลามศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้สอนวิชาอิสลามศึกษาสามารถกำหนดเทคนิค วิธีการเรียน หรือกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(4) การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ ผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ทางการใช้อินเทอร์เน็ต มีความกระตือรือร้น และสนใจการใช้งานคอมพิวเตอร์และการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ ครอบคลุม คือ

(1) การผลิตบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ เป็นการผลิตเพื่อให้นักเรียนที่เรียนวิชาอิสลามศึกษาได้เรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(2) การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ ในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้สอนและ

นักเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้บรรยากาศ สภาพแวดล้อมในห้องเรียนเป็นไปอย่างสนุกสนาน และมีความสุข

(3) การเขียนแผนการสอน ในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ แผนการสอนมีความสำคัญต่อผู้สอนที่จะทำให้การเรียนการสอนไม่สะดุด และมีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์

(4) การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ ผู้สอนควรมีความรู้ เทคนิค วิธีการและทักษะในการถ่ายทอดเนื้อหา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(5) การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นการจัดกิจกรรมในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอนวิชาอิสลามศึกษาและนักเรียน ซึ่งผู้สอนควรมีเทคนิคในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย และบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการ

(6) การสรุปและแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนและนักเรียนร่วมกันสรุปและแลกเปลี่ยนความรู้หลังจบบทเรียน ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้สอนและนักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

(7) การนำเสนอผลการเรียน ผู้สอนนำเสนอผลการเรียนของนักเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3) องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ ครอบคลุม คือ

(1) การประเมินผลก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ ในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้สอนวิชาอิสลามศึกษาทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(2) การประเมินผลระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ ผู้สอนประเมินผลจากชิ้นงานที่มอบหมายให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและค้นคว้าเชิงวิชาการ เพื่อดูผลสะท้อนของนักเรียนและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

(3) การประเมินผลหลังการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ ผู้สอนทดสอบความรู้ของนักเรียนหลังจากผ่านการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ ทั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียน

(4) การประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ เป็นการรวบรวมข้อมูลและใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเป็นการวิเคราะห์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่

เป็นผลลัพธ์ เพื่อนำผลที่ได้มาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(5) การปรับปรุงแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นการปรับปรุงแบบจำลองหลังจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แล้ว เป็นการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนาให้การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนของแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มี 3 ขั้นตอน ครอบคลุม

ขั้นที่ 1 ขั้นการเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แนะนำรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยการปฐมนิเทศและประเมินทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของผู้เรียน แนะนำสาธิต ฝึกทักษะ และปฏิบัติการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ขั้นที่ 2 ขั้นระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้สอนวิชาอิสลามศึกษาเข้าสู่ประเด็น/แนะนำ รายละเอียดในรายวิชาอิสลามศึกษา และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหา และเสนอความคิดเห็นต่อกฎ กติกาในการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ขั้นที่ 3 ขั้นการประเมินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ระยะเวลาในการประเมินและติดตามผลไม่ว่าจะเป็นการประเมินก่อนการเรียน ระหว่างการเรียน หรือหลังการเรียน มีผลทำให้นักเรียนได้รับความรู้แตกต่างกัน ซึ่งระยะเวลาการเรียนการสอนนั้น ควรกำหนดให้สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียน

1.4.3 สรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

1) การประเมินบทบาทแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา พบว่า ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัยแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากที่สุด

2) การประเมินต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ในประเด็นองค์ประกอบของแบบจำลอง พบว่า องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากที่สุด ส่วน

องค์ประกอบด้านกระบวนการ และองค์ประกอบด้านผลลัพธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเท่ากันในระดับเหมาะสมมาก

3) การประเมินต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ในประเด็นขั้นตอนของแบบจำลอง พบว่า ขั้นตอนเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ขั้นตอนระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และขั้นประเมินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมาก

4) การนำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ ไปใช้ พบว่า ข้อชี้แจงสำหรับผู้ใช้งานแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ เจื่อนใจ และข้อเสนอแนะสำหรับการนำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ไปใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากที่สุด

2. อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ มีการอภิปรายผลดังนี้

2.1 การพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ มีผลการอภิปรายผลดังนี้

2.1.1 องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ครอบคลุม คือ

1) สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอิสลามในปัจจุบันเพื่อทราบถึงสภาพทั่วไปของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอิสลามในปัจจุบันว่ามีสภาพเป็นเช่นไร เพื่อนำมาประกอบการพัฒนาแบบจำลองการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอิสลามผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้ใกล้เคียงความเป็นจริงและเหมาะสมมากที่สุด

2) ปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอิสลามในปัจจุบันเพื่อทราบถึงปัญหาอันเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอิสลามในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อนำมาประกอบการพัฒนาแบบจำลองการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอิสลามผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ให้เกิดประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาอันเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอิสลามได้อย่างตรงประเด็นและเหมาะสมมากที่สุด

3) ความต้องการการเรียนการสอนวิชาอิสลามผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อทราบถึงเหตุผลความต้องการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของครูผู้สอนเพื่อจะได้นำเหตุผลมาประกอบการพัฒนาแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้เหมาะสมตรงตามความต้องการและเกิดประโยชน์มากที่สุด

4) การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้สอนกำหนดหน้าที่และเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ชั้นก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผู้สอนมีบทบาทสูงมาก เช่น เตรียมการสอนโดยใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายเป็นฐาน เตรียมเนื้อหา กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดเกณฑ์การประเมินผล จัดทำเว็บเพจประจำวิชา กำหนดกิจกรรม กำหนดภาระงาน กำหนดข้อตกลง กฎ ระเบียบ ทั้งนี้เพราะผู้สอนไม่สามารถสังเกตการเรียนของผู้เรียนได้ตลอดเวลาเหมือนการเรียนการสอนในห้องปกติ การเตรียมความพร้อมของผู้สอนเช่นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ กิดานันท์ มลิทอง (2543) ที่ว่า ผู้สอนเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาและประเมินผลการเรียนการสอนเสมือนเท่านั้น และการเตรียมความพร้อมการสอนของผู้สอนโดยใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายเป็นฐานยังสอดคล้องกับแนวคิดของวิชุดา รัตนเพียร (2542) ที่ว่าการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายเป็นการจัดการเรียนการสอนที่น่าคุณสมบัติของอินเทอร์เน็ตมาใช้สนับสนุนการเรียนการสอนเนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นเทคโนโลยีที่มีศักยภาพในการทำงานสูง มีบริการรูปแบบที่หลากหลายสามารถเอื้อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนได้ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผู้สอนจะต้องเตรียมความพร้อมด้านเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ และข้อมูลต่างๆที่จะต้องใช้ในโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ส่วนผู้เรียนเตรียมความพร้อมก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอิสลามผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้เรียนต้องมีพื้นฐานความรู้การใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต/ระบบเครือข่าย เช่น การสืบค้นข้อมูลบนเว็บไซต์ การดาวน์โหลดข้อมูล การพูดคุยสนทนาผ่านโปรแกรม (Skype, Line, Camfox, Facebook) และการศึกษาเนื้อหาล่วงหน้าตามที่ผู้สอนกำหนด เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอิสลามผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต้องศึกษาด้วยตนเองและกลุ่มย่อยเป็นหลัก โดยเน้นการศึกษาแบบร่วมมือผ่านเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของHooper (1992) (อ้างถึงใน วรบุษ เนตรพิศาลวนิช, 2544) ที่ว่าการเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการนำหลักทฤษฎีการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ร่วมกับแนวคิดทางจิตวิทยาสังคมที่เน้นให้เกิดการปฏิสัมพันธ์โดยการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่

ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถต่างกัน แต่ทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และความสำเร็จของกลุ่ม และสอดคล้องกับแนวคิดของวิชดา รัตนเพียร (2542) ที่ว่าการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายเป็นการจัดการเรียนการสอนที่นำคุณสมบัติของอินเทอร์เน็ตมาใช้สนับสนุนการเรียนการสอน เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นเทคโนโลยีที่มีศักยภาพในการทำงานสูง มีบริการรูปแบบที่หลากหลาย สามารถเอื้อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนได้

2.1.2 องค์ประกอบด้านกระบวนการ ครอบคลุม คือ

1) การแนะนำรูปแบบ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และการศึกษาเนื้อหาที่กำหนดด้วยตนเองและศึกษาเป็นกลุ่มย่อยโดยเน้นการศึกษาร่วมมือผ่านเครือข่าย สอดคล้องกับแนวคิดของเสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต (2528) ที่ว่าการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Direct Learning) ด้วยเหตุที่มนุษย์มีความแตกต่างกันแต่ละคนจึงมีความสามารถมีความสนใจและความต้องการที่แตกต่างกันทำให้การเรียนรู้ไม่เหมือนกัน ฉะนั้นในการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมุ่งจัดสภาพการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถ ความสนใจและความพร้อม และสอดคล้องกับแนวคิดของ Hooper (1992) (อ้างถึงใน วรนุช เนตรพิสาวณิช 2544) กล่าวว่าการเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการที่นำหลักทฤษฎีการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนร่วมกับแนวคิดทางจิตวิทยาสังคมที่เน้นให้เกิดการปฏิสัมพันธ์โดยการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถต่างกัน แต่ทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และความสำเร็จของกลุ่ม

2) การปฏิบัติตามกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย การให้คำปรึกษา/ขอคำปรึกษาระหว่างการเรียนการสอนวิชาอิสลามผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สอดคล้องกับแนวคิดของกานันท์ (Khan, 1997) และสุสัน เอท ออ (Susan et al, 1996) ที่ว่าหากผู้เรียนต้องสอบถามผู้สอนหรือวิทยากร ผู้เรียนสามารถใช้กระดานสนทนา จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) การสนทนารายบุคคล การสนทนากลุ่มเพื่อให้บริการตามตอบแก่ผู้เรียนที่มีปัญหาในเรื่องต่างๆ ได้

2.1.3 องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ ครอบคลุม คือ

ผลลัพธ์ ประกอบด้วยการพิจารณา ดังนี้ ประเมินผลก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเมินผลระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเมินผลหลังการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (หลังจากผู้เรียนทำกิจกรรมต่างๆ ผ่านเว็บไซต์การเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษาเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนจะต้องทำกิจกรรมหลังการเรียนวิชาอิสลามศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากกิจกรรมระหว่างการเรียนการสอนวิชาอิสลาม ได้แก่ การสรุปทำแผนผังความคิด (Mind Map) การเตรียมนำเสนอผลการเรียน ซึ่งเป็นการประมวลความรู้ของผู้เรียน

และทบทวนความรู้ความเข้าใจทั้งหมดที่ได้รับจากการเรียนวิชาอิสลาม) การประเมินแบบจำลอง การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การประเมินผลการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ สอดคล้องกับแนวคิดของปทีป เมธาคุณวุฒิ (2540) ที่ว่า การประเมินผลการเรียนที่มีการเรียนการสอนบนเว็บ สามารถประเมินผลแบบทั่วไปที่เป็นการประเมินระหว่างเรียน (Formative Evaluation) กับการประเมินรวมหลังเรียน (Summative Evaluation) เป็นวิธีการประเมินผลสำหรับการเรียนการสอน โดยการประเมินระหว่างเรียนสามารถทำได้ตลอดเวลา ระหว่างมีการเรียน เพื่อดูผลสะท้อนของผู้เรียนและผลที่คาดหวังไว้ อันจะนำไปปรับปรุงการสอนอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การประเมินผลหลังเรียนมักใช้การตัดสินในตอนท้ายของการเรียน โดยการใช้แบบทดสอบเพื่อวัดผลตามวัตถุประสงค์ของวิชา

2.1.4 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ครอบคลุม คือ

การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ พบว่า ควรมีการประเมินผลการเรียนวิชาอิสลามผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ ในด้านการเตรียมการเรียนการสอนวิชาอิสลาม การดำเนินการเรียนการสอนวิชาอิสลาม นำความรู้ที่ได้รับใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลาม การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานต่างๆ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตของนักเรียนหลังการเรียน และความเข้าใจ หรือความสามารถที่ปฏิบัติได้ ระหว่างการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับปทีป เมธาคุณวุฒิ (2540) ที่ว่า การประเมินผลการเรียนที่มีการเรียนการสอนบนเว็บ สามารถประเมินผลแบบทั่วไปที่เป็นการประเมินระหว่างเรียน (Formative Evaluation) กับการประเมินรวมหลังเรียน (Summative Evaluation) เป็นวิธีการประเมินผลสำหรับการเรียนการสอน โดยการประเมินระหว่างเรียนสามารถทำได้ตลอดเวลา ระหว่างมีการเรียน เพื่อดูผลสะท้อนของผู้เรียนและผลที่คาดหวังไว้ อันจะนำไปปรับปรุงการสอนอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การประเมินผลหลังเรียนมักใช้การตัดสินในตอนท้ายของการเรียน โดยการใช้แบบทดสอบเพื่อวัดผลตามวัตถุประสงค์ของวิชา

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้

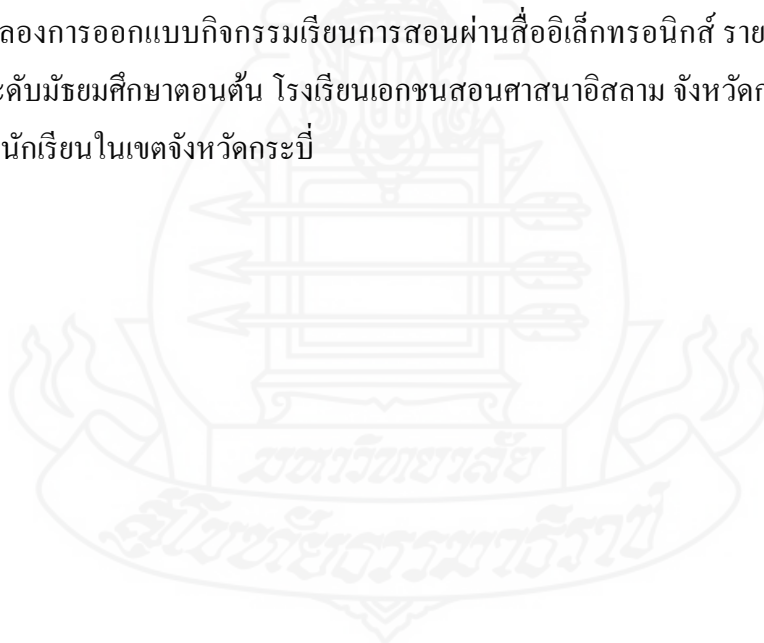
3.1.1 จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามฯ ขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างหรือเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอน และ นักเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา รวมถึงผู้สนใจทั่วไปสามารถนำไปพัฒนาต่อเพื่อสร้างโปรแกรมการเรียนวิชาอิสลามศึกษาที่สมบูรณ์ และใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับนักเรียนต่อไป

3.1.2 จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามฯ หากผู้สนใจต้องการนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นโปรแกรมการเรียนวิชาอิสลามศึกษาที่มีความสมบูรณ์ ควรคำนึงถึงการนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้เพื่อนำผลการทดลองมาปรับปรุง และพัฒนาให้เป็นโปรแกรมการเรียนวิชาอิสลามศึกษาที่มีความเหมาะสมและเกิดประโยชน์แก่ตัวผู้เรียนสูงสุด

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลาม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ การศึกษาครั้งต่อไปจึงควรเป็นการนำเสนอแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตภาคใต้

3.2.2 จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอแบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลาม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ดังนั้นจึงควรมีการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลของการใช้แบบจำลองการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลาม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในเขตจังหวัดกระบี่

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ศูนย์วิจัยบรรณสารราชภัฏ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). *หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กล้า ทองขาว. (2552). *สารานุกรมวิชาชีพครูเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 พรรษา*. สืบค้นจาก http://www.trang.psu.ac.th/learning2teach/index.php?option=com_content&task=view&id=59&Itemid=34
- กรรณิกา เจิมเทียนชัย. (2539). *การพัฒนารูปแบบการประเมินประสิทธิผลองค์กรของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- กรแก้ว จันทภาษา. (2555). *ข้อดีของการประชุมกลุ่ม*. (เว็บบล็อก). สืบค้นจาก http://www.thaiedunet.com/ten_content/what_elearn.html.
- กรมวิชาการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- เฉลิมพล และชัน. (2549). *สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลาง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.
- ชัยงค์ พรหมวงศ์. (2536). *การศึกษาทางไกลกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. ใน *ประมวล สาระชุด วิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- _____. (2536). *การสังเคราะห์ระบบทางการศึกษา*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดระบบ ทางการศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ชัยขงศ์ พรหมวงศ์. (2544) *ระบบและการจัดระบบ : พฤติกรรมของระบบ ในการจัดระบบทางการศึกษา (Systems Approach in Education)*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2544). *เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีการสอน* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2546). *การผลิตชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์*. กรุงเทพฯ: เอ็มพันธ์.
- ชัยขงศ์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์. (2553). *เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชัยวัฒน์ เขาวนรัตน์ และเจตชรินทร์ จิรสันติธรรม. (2550). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนดนตรีสากลโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, กรุงเทพฯ.
- ชาญชัย สุกใส. (2545). *การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานคณิตศาสตร์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมต่อนักศึกษา สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2547). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ชมพูนารถ ชมพูนันธ์. (2552). *การพัฒนาแบบจำลองการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง: กรณีศึกษาเฉพาะประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. (วิทยานิพนธ์ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- ณรงค์ชัย เพ็งสถิต. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ณัฐภัทรศญา ทับทิมเทศ. (2555). *ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ*. สืบค้นจาก <http://www.no-poor.com/dssandos/Chapter4-dss.htm>.
- ณัฐฉาน สุพล. (2546). *พัฒนาระบบการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์วิจาาระบบสำนักงานอัตโนมัติมหาวิทยาลัยพายัพ*. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

- คุณฐิติ สี่วังคำ. (2553). การพัฒนาแบบจำลองการสอนทางไกลบนอินเทอร์เน็ตสำหรับมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2539). ชุดอบรมการเสริมสร้างคุณลักษณะข้าราชการพลเรือน. กรุงเทพฯ: สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- ตรีพล สักกะวนิช. (2551). การพัฒนาบทเรียนสื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบปฏิสัมพันธ์บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาการเขียน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, กรุงเทพฯ.
- ทศนา แจมมณี. (2553). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองจันทร์ หงส์ถาวรภัก. (2538). การเรียนรู้โดยพึ่งตนเอง. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธนากร หวังพิพัฒน์วงศ์. (2550). การพัฒนาแบบจำลองอีเลิร์นนิ่งร่วมกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้หลักการออกแบบการเรียนการสอน. สาขาวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ.
- นิคม ทาแดง. (2536). แบบจำลองระบบทางการศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดระบบทางการศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2537). วิธีการและสื่อการฝึกอบรมทางไกล. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการฝึกอบรม*. หน่วยที่ 10. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นवलพรรณ ไชยมา. (2554). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- นุรีนา ปือราเสง. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์. (2550). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนของนักศึกษาครู. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- บัณฑิตย์ สมะอุณและคณะ. (2549). พหุวัฒนธรรมกับการพัฒนาการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ : กรณีศึกษาปอเนาะ. กรุงเทพฯ: ศูนย์มุสลิมศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจพร คงอินทร์. (2546). ศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- บุญยัง สุชะพัฒน์. (2540). แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสำหรับการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดภาคใต้. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ประภาศรี ศักดิ์ศรีชัยสกุล. (2544). การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนผ่านเว็บวิชาภาษาไทย ตามกระบวนการสอนของกาเย่ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ประสิทธิ์ ตั้งขันธ์น้อย. (2555). การพัฒนาระบบการเรียนรู้ e-Learning. สืบค้นจาก <http://km.army2.mi.th:81/demo/php/group/pdf/e-learning.pdf>
- ประศักดิ์ หอมสนธิ และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2536). เอกสารการสอนชุดสัมมนาการวิจัยและทฤษฎีทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นนทบุรี : ชวนพิมพ์.
- พนิดา ดวงหทัย และคณะ. (2547). การพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้ รายวิชา การจัดการแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้สำหรับนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- พัฒนะ อินตะตื้อ. (2547). การพัฒนาระบบการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ 2 ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. (การค้นคว้าอิสระ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พิชิต สุขเจริญพงษ์. (2543). การสื่อสารข้อมูล. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). หน่วยที่ 8. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ.

- พูนสุข หิงคานนท์. (2540). *การพัฒนารูปแบบการจัดองค์การของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- มานิตย์ อาษานอก. (2552). *การออกแบบและพัฒนาคอสมแวร์สำหรับบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- มูฮัมมัดนาเซ สามะ. (2551). *สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตร จังหวัดยะลา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ระวีวรรณ ศรีคร้าม. (2549). *เทคนิคการสอน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัตนะ บัวสนธิ์. (2551). *วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คำสมัย.
- รุจิรา เรือนเหมย. *บทความทางการศึกษา*. สืบค้นจาก http://rujirax.blogspot.com/2011/07/blog-post_08.html
- วรรณิ แคมเกตุ. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วินัย สมะออน. (2552). *ตะเขวูฟ แบบเรียนศาสนาประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สมาคมครูสัมพันธ์.
- ศุภชัย สุชนะรินทร์. (2545). *เปิดโลก E-Learning การเรียนการสอนบนอินเทอร์เน็ต*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ศุภรัศมี จิติกุลเจริญ. (2540). *ทฤษฎีการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. (2547). *รายงานการประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บ เรื่องสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา.
- สปีชัน แชนา. (2553). *การปฏิบัติการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เปิดสอนสองระบบ จังหวัดนราธิวาส*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- สมาน อัสวภูมิ. (2537). *การพัฒนารูปแบบการบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เสถียรพงษ์ สุทิน. (2550). *การพัฒนาการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) โรงเรียนม่วงไข่พิทยาคม จังหวัดแพร่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

- สถาบันทักษิณคดีศึกษา. (2529). สารานุกรมวัฒนธรรม ภาคใต้ สถาบันทักษิณคดีศึกษา.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สงขลา. (เล่ม 7).
- เสรี ชัดเข้ม (2538) โมเดลและการสร้างโมเดล. *วารสารศึกษาศาสตร์*. มหาวิทยาลัยบูรพา, 9(2), 50-69.
- สุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2550). การพัฒนาแบบจำลองเพื่อรับรองผู้ประเมินภายนอกในการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุรางค์ จันทวานิช. (2553). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- โสภณพันธ์ สะอาด. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- อมร หมัดยูนุ. (2549). การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์การสอนอิสลามศึกษาเรื่องการประกอบพิธีฮัจญ์และอุมเราะฮ์สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อรุณี อ่อนสวัสดิ์. (2551). *ระเบียบวิธีการวิจัย*. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- อัญชลี วิมุกตายน. (2548). การพัฒนาระบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับวิชาระบบบริหารฐานข้อมูลเบื้องต้น กรณีศึกษา โรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยี. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- อุทุมพร จารมมาน. (2541). โมเดล = Model. *วารสารวิชาการ*. ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2(11), 22.
- Bardo, John W., and Hartman, John J. (1982). *Urban Sociology: A Systematic Introduction*. USA: F.E. Peacock Publishers.
- Brown, W.B. and Moberg, D.J. (1980). *Organization Theory and Management: A Macro Approach*. New York: John Wiley and Sons.

- Keeves, John P. (1988). "Models and Model Building". In Keeves, John P. (editor). *Educational Research, Methodology, and Measurement: An International Handbook*. U.K.: Pergamon Press.
- Macdonald, Catherine J. (1999). *Faculty Development in Education Technology*. Doctor of Education in the Department of Curriculum and Instruction of the College of Education, The University of Cincinnati
- Malataras, P. & Pallikarakis, N. (2007). *Evaluation of an e-learning course in biomedical technology management*. Retrieved from [http://portal.acm.org/citation.cfm?id = 1252068](http://portal.acm.org/citation.cfm?id=1252068).
- Sun, POC., & Cheng H. K. (2005). *The design of instructional multimedia in e-learning: A media richness theory-based approach*. Retrieved from [http://dx.doi:10.1016/j.compedu. 2005.11.016](http://dx.doi:10.1016/j.compedu.2005.11.016).
- Tosi, Henry L., and Carroll, Stephen J. (1982). *Management*. New York: John Wiley & Sons.
- Tyan, N. N. and Hong, F. M. (2000). *When Western Technology Meets Oriental Culture : Use of Communication in a Higher Education Classroom*. Retrieved from <http://cricir.syr.edu> 2000.
- Xiaoshi, J. B. (2000). *Instructional design attributes of web-based courses*. Retrieved from <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/p9980399>.

ภาคผนวก

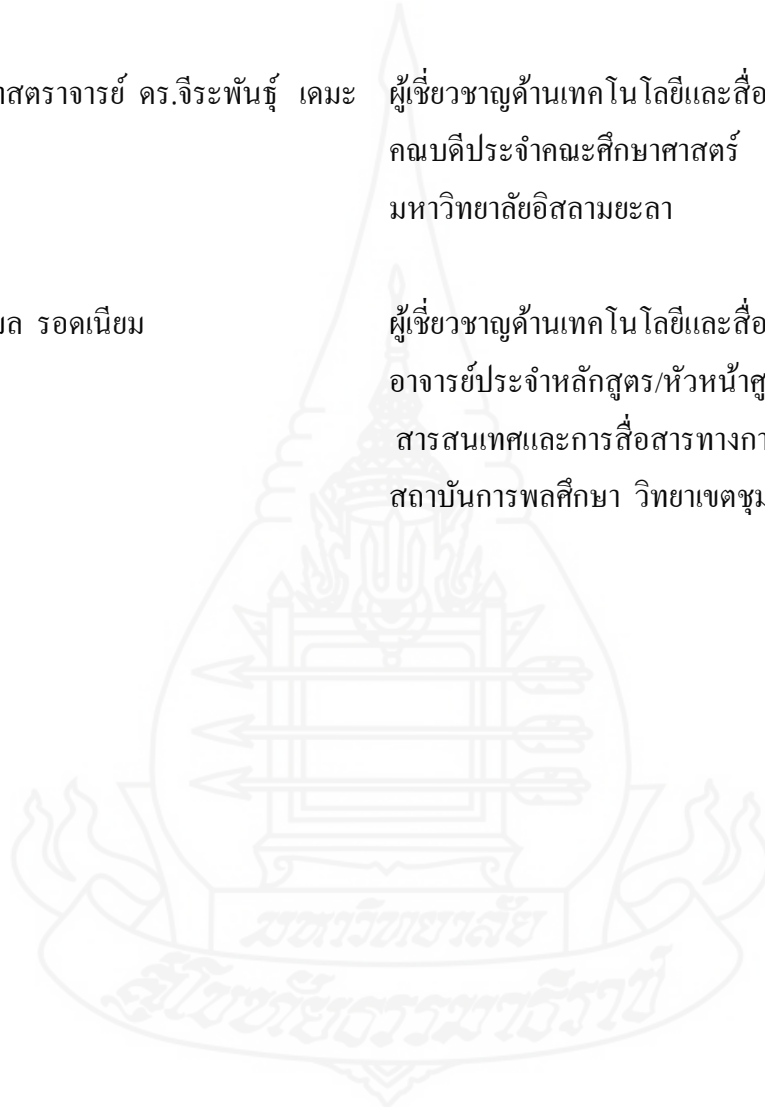
ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำอ้อย มิตรกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพันธุ์ เดมะ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณบดีประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
3. ดร.นฤมล รอดเนียม ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
อาจารย์ประจำหลักสูตร/หัวหน้าศูนย์เทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสารทางการศึกษา
สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความต้องการของครูที่มีต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “การพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชา
อิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
อิสลาม จังหวัดกระบี่”

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 18 หน้า แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูต่อแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3. โปรดพิจารณาและตอบแบบสอบถามทุกข้อ ตามความคิดเห็นและความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์และความถูกต้องของงานวิจัย ผู้วิจัยถือว่าคำตอบของท่านเป็นข้อมูลที่มีค่าอย่างยิ่ง และจะสงวนไว้เป็นความลับโดยจะนำเสนอในภาพรวมสำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่เป็นสถานภาพของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

20 - 30 ปี

31 - 40 ปี

41 - 50 ปี

50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

3.1 ด้านสามัญ

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

3.2 ด้านศาสนา

อิบติดาอีย์

มุตาวัสซิด

ชานาวิย

อื่นๆ.....

4. ประสบการณ์สอน

น้อยกว่า 1 ปี

1 - 10 ปี

11 - 20 ปี

20 ปีขึ้นไป

5. ตำแหน่งในสถานศึกษา

ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียน

ผู้อำนวยการโรงเรียน

รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่าย (โปรดระบุ)

ครู

บุคลากรสายสนับสนุน

6. ท่านมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ตใช้ส่วนตัวหรือไม่

มี

ไม่มี

7. ระยะเวลาการใช้อินเทอร์เน็ต

ต่ำกว่า 1 ปี

1 - 2 ปี

3 - 4 ปี

5 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูต่อแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

2. แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

2.1 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)

2.2 ขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)

3. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับความคิดเห็นจากการใช้ค่าน้ำหนัก ดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

1. องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ปัจจัยนำเข้า					
1.1. การวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอนวิชาอิสลาม					
1.1.1 สภาพด้านหลักสูตร					
1) การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและผู้สอนในการศึกษาหลักการจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร					
2) มีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร แผนการสอน คู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3) มีการติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน					
4) มีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น					
5) มีการวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลาม					
6) มีการจัดกิจกรรมต่างๆให้สอดคล้องกับหลักสูตร					
7) มีความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรอิสลามศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน					
1.1.2 สภาพด้านการจัดการเรียนการสอน					
1) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ					
2) มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาการทางสติปัญญา เช่น ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง					
3) ชั้นเรียนและบรรยากาศในห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนอิสลามศึกษา					
4) มีการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน					
5) มีบุคลากรภายนอกโรงเรียนมาให้ความรู้เกี่ยวกับอิสลามศึกษาแก่นักเรียนในบางหัวข้อ					
6) ได้เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบใหม่ๆของครูเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและเข้าใจบทเรียน					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
7) ช่วงเวลาในการเรียนการสอนแต่ละวิชา เป็นไปตามที่กำหนด					
8) ได้เรียนรู้ตรงตามเนื้อหาบทเรียน					
9) ครูมีการอธิบายเสริมนอกเหนือจาก เนื้อหาในบทเรียน					
1.1.3 สภาพด้านสื่อการสอน					
1) โรงเรียนของท่านจัดวัสดุอุปกรณ์ที่ จำเป็นในการเรียนการสอนให้					
2) ครูนำสื่อการสอนมาอธิบายประกอบการ เรียนการสอนเพื่อทำให้นักเรียนเข้าใจ ยิ่งขึ้น					
3) ครูใช้สื่อการสอนสอดคล้องกับเนื้อหา ของบทเรียน วัยของผู้เรียน และ ประสบการณ์ของผู้เรียน					
4) หนังสือเรียนที่ใช้มีความต่อเนื่องในแต่ละ ระดับชั้น					
5) จัดทำสื่อและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับ การศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับ เสริมความรู้ของครูผู้สอน					
6) ครูนำเทคนิคจากรายการวิทยุ โทรทัศน์มา ปรับใช้เป็นสื่อการสอน					
7) ครูใช้สื่อการสอนต่อไปนี้ในการสอน					
- สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร					
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น CAI e-Book					
- สื่อบุคคล เช่น ผู้นำศาสนา วิทยากร					
- สื่อวัสดุ เช่น รูปภาพ แผ่นที่					
- สื่อประสม เช่น โปรแกรม ชุดการสอน โมเดล					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
8) สื่อที่นำมาสอนมีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์					
9) เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ มีคุณค่าต่อการเรียนการสอน					
10) เลือกใช้สื่อที่มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น					
11) จัดทำเอกสารรายชื่อสื่อและวิธีการใช้สื่อแต่ละชนิด					
12) มีการเก็บบำรุงรักษาสื่ออย่างดีเพื่อนำมาใช้ได้ในครั้งต่อไป					
13) ศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน					
14) จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้					
1.1.4 สภาพด้านผู้สอน					
1) เป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านศาสนาอิสลาม					
2) เป็นผู้มีความรู้และทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์					
3) เป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอน					
4) เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในโครงสร้างหลักสูตรอิสลามศึกษา					
5) เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในวัฒนธรรม และความแตกต่างของท้องถิ่น					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1.1.5 สภาพด้านการวัดและประเมินผล					
1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา					
2) มีการจัดกิจกรรมทดสอบก่อนเรียน					
3) มีการจัดประเมินระหว่างเรียนและหลังเรียน					
4) วิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อนำมาศึกษาปรับปรุงพัฒนาต่อไป					
5) จัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน					
6) มีการประเมินเพื่อดูความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด					
7) จัดทำเอกสารผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ					
8) มีการประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพความเป็นจริง					
9) ตรวจสอบผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
10) สร้างแบบทดสอบมาตรฐานและแบบวินิจฉัยปัญหาการเรียนการสอน					
11) มีการวัดและประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา					
12) กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1.2 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิชาอิสลาม					
1.2.1 ปัญหาด้านหลักสูตร					
1) ปัญหาการทำความเข้าใจในหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างหลักสูตร อิสลามศึกษา					
2) ปัญหาการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารที่ เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา					
3) ปัญหาการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับ หลักสูตร					
4) ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน					
5) ปัญหาความสามารถในการดำเนินการ สอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลาม ศึกษา					
6) ปัญหาการประเมินผลของการนำ หลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่อง					
7) ปัญหาการแจ้งจุดประสงค์และการเรียนรู้ ให้นักเรียนรู้ล่วงหน้า ก่อนทำการสอน					
1.2.2 ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน					
1) ปัญหาการจัดทำแผนการสอนและการ ดำเนินการตามแผนการสอน					
2) ปัญหาการใช้นวัตกรรมการสอนแบบ ใหม่ๆเพื่อเพิ่มความเข้าใจ					
3) ปัญหาการสอนพิเศษสำหรับนักเรียนที่มี ปัญหา					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4) ปัญหาการศึกษาดูงานการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของโรงเรียนอื่น เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการสอนของตัวเอง					
5) ปัญหาการจัดบรรยากาศห้องเรียนที่ไม่เหมาะสมกับการเรียนการสอน					
6) ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นปฏิบัติจริง เช่น ห้องละหมาดไม่เพียงพอ ที่อาบน้ำละหมาดไม่เพียงพอ					
7) ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เหมาะสมกับระดับของนักเรียน					
8) ปัญหาการศึกษาเทคนิคการสอนแบบใหม่ๆ					
9) ปัญหาการร่วมมือกับนักเรียนในการวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
1.2.3 ปัญหาด้านสื่อการสอน					
1) การเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียน					
2) การใช้สื่อที่มีความทันสมัย					
3) การใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน และประสบการณ์ของผู้เรียน					
4) งบประมาณในการจัดซื้อ จัดหาสื่อ					
5) การใช้สื่อต่อไปนี้ในการสอน					
- สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร					
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรทัศน์ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต					
- สื่อบุคคล เช่น ผู้นำศาสนา วิทยากร หน่วยงานต่างๆ					
- สื่อวัสดุ เช่น รูปภาพ แผ่นที่					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
- สื่อประสม เช่น โปรแกรม ชุดการสอน โมเดล					
6) หนังสืออ่านเพิ่มเติมในห้องสมุด					
7) ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการสอน					
8) หนังสือเรียนมีไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมเนื้อหาสาระทุกรายวิชา					
9) การขาดทักษะในการจัดทำสื่อการสอน					
10) การใช้สื่อการสอนที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา					
11) ลักษณะของสื่อการสอนไม่มีความหลากหลาย					
12) ขาดการติดตามและประเมินการใช้สื่ออย่างต่อเนื่อง					
1.2.4 ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล					
1) การวัดและประเมินผลเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา					
2) การวัดและประเมินผลของผู้เรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน					
3) การวัดและประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย					
4) ครูผู้สอนไม่มีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการวัดและประเมินผล					
5) การใช้เกณฑ์ในการวัดและการประเมินผลผู้เรียนไม่เหมาะสม					
6) การวัดและประเมินผลไม่หลากหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
7) การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลไม่เหมาะสม					
8) การวัดและประเมินผลไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและไม่แจ้งผลให้ผู้เรียนทราบเพื่อพัฒนาตนเอง					
9) การประเมินทั้งวิชาการและกระบวนการวัดผลที่ใช้ในระหว่างเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน					
1.3 การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1.3.1 ด้านลักษณะการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1) มีความสะดวก สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา					
2) มีการใช้มัลติมีเดียในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น ภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบ					
3) มีความยืดหยุ่น สามารถเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างอิสระ					
4) มีกิจกรรมในบทเรียนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถโต้ตอบเนื้อหาเกี่ยวกับเพื่อนและครูผู้สอนได้					
5) มีกระดานข่าว (Webboard) เพื่อให้นักเรียนได้ตั้งกระทู้ถามในข้อสงสัย					
6) มีไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Mail) เพื่อให้ครูผู้สอนและนักเรียนสามารถติดต่อระหว่างกันได้					
7) มีห้องสนทนา (Chat) ไว้ให้นักเรียนสามารถพูดคุย ชักถาม และปรึกษาอาจารย์ผ่านการออนไลน์					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
8) มีแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจด้วยตนเองได้					
9) มีการประเมินผล โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest)					
1.3.2 ด้านรูปแบบของการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1) การเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาเดียวกันได้จากสื่อในลักษณะอื่นๆ เช่น จากเอกสารประกอบการสอน วีดิทัศน์					
2) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นแหล่งข้อมูลให้ผู้เรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากบทเรียน					
3) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอนในลักษณะแทนที่การบรรยายในห้องเรียนทั้งหมด					
4) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นไปในหลายๆลักษณะรวมกัน					
1.3.3 ด้านมิติในการนำเสนอเนื้อหา					
1) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอในรูปแบบของข้อความบรรยายเนื้อหา เช่น ใช้สไลด์คอมพิวเตอร์					
2) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอโดยมีภาพประกอบข้อความบรรยาย					
3) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอโดยมีเสียงบรรยาย					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นำเสนอโดยวีดิทัศน์					
5) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นำเสนอโดยภาพเคลื่อนไหว					
1.3.4 ด้านเนื้อหาหลักสูตร					
1) มีการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรที่มีอยู่ใน ปัจจุบันให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
2) มีการจัดรูปแบบเนื้อหาหลักสูตรให้ง่าย ต่อการเคลื่อนย้ายและดัดแปลงไปตาม เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์รูปแบบต่างๆ					
3) มีการจัดหาแหล่งข้อมูลที่ทันสมัยสำหรับ การพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรให้เป็นปัจจุบัน					
4) มีการนำเสนอเนื้อหาหลักสูตรได้อย่าง เหมาะสม มีประสิทธิภาพต่อการ เรียนรู้					
5) มีการกำหนดเทคนิควิธีการเรียนหรือ กิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม กับเนื้อหาหลักสูตร					
6) มีการกำหนดความรู้และทักษะพื้นฐานที่ จำเป็นต่อการเรียนการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้เรียน					
7) มีการกำกับดูแลคุณภาพและกำหนด มาตรฐานในการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตร					
8) มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และใช้ ทรัพยากรร่วมกันในการพัฒนาเนื้อหา หลักสูตรกับโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1.4.1 ความพร้อมของสถานศึกษา และผู้บริหาร					
1) ความรู้ ความตระหนักถึงความสำคัญของผู้บริหารต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
2) การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน					
3) ความพร้อมด้านโครงสร้างทางเทคนิคในการสนับสนุนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
4) การจัดสรรงบประมาณได้อย่างสอดคล้องต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
5) การกำหนดหน่วยงานเพื่อมาดูแลการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
6) โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความสามารถในการพัฒนาบทเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
7) โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความสามารถในการพัฒนาบทเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในจำนวนที่เพียงพอ					
1.4.2 ความพร้อมด้านนักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา					
1) มีความรู้ ทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์					
2) มีความรู้ ทักษะการใช้อินเทอร์เน็ต					
3) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
4) มีความสนใจในการนำการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5) มีความสามารถในการพัฒนาบทเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
6) มีความสามารถในการให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
7) มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผล การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1.4.3 ความพร้อมของนักเรียน					
1) มีความรู้ทางด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์					
2) มีความรู้ทางด้านการใช้อินเทอร์เน็ต					
3) มีความกระตือรือร้นในการใช้งานคอมพิวเตอร์					
4) มีความสนใจในการเรียนผ่านสื่อคอมพิวเตอร์					
1.4.4 ความรู้ความสามารถของผู้สอน					
1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
2) มีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์					
3) มีความรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต					
4) มีความรู้และทักษะในการใช้โปรแกรมด้านมัลติมีเดียต่างๆ เช่น โปรแกรม PowerPoint					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5) มีความรู้และทักษะในการใช้และควบคุมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
6) มีความรู้ความสามารถในการออกแบบและวางโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
7) มีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินการสอนและทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต					
8) มีความรู้ความสามารถในการใช้ระบบบริหารและจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
9) มีความรู้เกี่ยวกับการวัด/ประเมินผล และเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบผู้เรียน					
2. กระบวนการ					
2.1 การผลิตบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
2.2 การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
2.3 การเขียนแผนการสอน					
2.4 การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
2.5 การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์					
2.6 การสรุป และแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
2.7 การนำเสนอผลการเรียน					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. ผลลัพธ์					
3.1 ประเมินผลก่อนการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
3.2 ประเมินผลระหว่างการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
3.3 ประเมินผลหลังการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
3.4 ประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
3.5 การปรับปรุงแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					

2. ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning)

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ขั้นเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1.1 ครูแนะนำรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1.2 ครูประเมินทักษะและประเมินทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของผู้เรียน					
1.3 ครูแนะนำสาริตและฝึกปฏิบัติการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1.4 ครูและนักเรียนฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และการใช้อินเทอร์เน็ต					
2. ขั้นระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1) ครูนำเข้าสู่ประเด็นการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
2) ครูชี้แจงขั้นตอนและรายละเอียดเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
3) ครูอธิบายและสาธิตการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
4) ครูแนะนำการติดต่อสื่อสาร การปรึกษาครูผู้สอน					
5) ครูแนะนำการทำกิจกรรมกลุ่ม การทำรายงานรายบุคคลและรายกลุ่มผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
6) ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหา และเสนอความคิดเห็นต่อกฎ กติกาในการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
2.2 ขั้นตอนการและประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1) แบ่งกลุ่มผู้เรียนบนเว็บ (Small group on web)					
2) ศึกษาเนื้อหาการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
3) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มผ่านทางห้องสนทนา (Chat)					
4) ทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบ และกิจกรรมต่างๆผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
5) มีการนำเสนอผลงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
6) มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม / โครงการ					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2.3 ขั้นสรุป					
1) นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับผู้อื่น					
2) นักเรียนได้มีการทบทวนเนื้อหาต่างๆ ได้ตามต้องการ					
3) นักเรียนได้มีการทำแบบฝึกหัดแบบทดสอบ และกิจกรรมต่างๆผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
4) ผู้ประเมินผลงาน (ผู้สอน) ประเมินหรือแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะผ่านทางการสนทนา (Chat)					
3. ขั้นการประเมินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
3.1 การประเมินผลการเรียนการสอน					
1) การประเมินตามเกณฑ์ และมาตรฐานตามหลักสูตร					
2) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
3) การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน					
4) ความเข้าใจหรือความสามารถที่ปฏิบัติได้ ระหว่างการเรียนการสอน					
5) พฤติกรรมการทำงานกิจกรรมและ กระบวนการกลุ่มของผู้เรียน					
3.2 วิธีการในการประเมินและติดตามผล					
1) ใช้แบบสอบถามในการประเมินและติดตามผล					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2) ใช้แบบทดสอบแบบฝึกในการประเมินและติดตามผล					
3) ใช้แบบสัมภาษณ์ในการประเมินและติดตามผล					
4) ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม					
5) ใช้แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม					
3.3 ระยะเวลาในการประเมินและติดตามผล					
1) ควรประเมินผลระหว่างการเรียนรู้					
2) ควรประเมินผลหลังการเรียนรู้					
3) ควรประเมินผลเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง					
4) ควรประเมินผลทุกช่วงทั้งก่อนเรียนระหว่างเรียน และหลังเรียน					
5) ควรประเมินผลหลังการเรียนรู้เสร็จสิ้นแล้ว					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ผลการประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม

แบบประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม

เรื่อง “การพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ราชวิทยาลัยการศึกษาศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่”

คำชี้แจง โปรดตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของแบบสอบถามฉบับนี้ในภาพรวม
มีคุณภาพอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง ดังนี้

(✓) ดีมาก
() ดี
() ปานกลาง เพราะ.....
() ปรับปรุง เพราะ.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ำอ้อย มิตรกุล)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา

แบบประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม

เรื่อง “การพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่”

คำชี้แจง โปรดตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของแบบสอบถามฉบับนี้ในภาพรวม มีคุณภาพอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง ดังนี้

- () ดีมาก
- () ดี
- (✓) ปานกลาง เพราะ
- () ปรับปรุง เพราะ

มีรายละเอียดดังนี้ ไม่พอพหุ
 แผนจัดสอน ๗ วันต่อสัปดาห์
 1. รวบรวมเนื้อหา และ ภาคนอก ที่
 สัมผัสได้ แผนจัดสอน ๗ วันต่อสัปดาห์
 และ ร.ร. แหล่ง: โรงเรียนมัธยม และ
 180 นาที ไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ควรทบทวนเรื่อง เนื้อหาที่เพิ่ม
 ของพื้นที่ (กระดาน) ตามข้อเรื่อง มีหัวข้อ
 มีเนื้อหา รายละเอียด ๗ วันต่อสัปดาห์

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จีรพันธ์ เดมะ)
 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา

แบบประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม

เรื่อง “การพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่”

คำชี้แจง โปรดตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของแบบสอบถามฉบับนี้ในภาพรวม มีคุณภาพอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง ดังนี้

(✓) ดีมาก
 () ดี
 () ปานกลาง เพราะ
 () ปรับปรุง เพราะ.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นการสร้างโมเดลที่มีความละเอียด แต่อย่างไรก็ตาม ควรสร้างตารางวิเคราะห์เพื่อแสดงที่มาของการได้มาซึ่งโมเดล และ ควรนำไปทดลองใช้เพื่อศึกษาผลตามสภาพที่เป็นจริง

.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(อาจารย์ ดร.นฤมล รอดเนียม)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา

ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

แบบประเมินความสอดคล้องของคำถามที่มีต่อการพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านได้โปรดให้ข้อคิดเห็นตามความเป็นจริงต่อแบบสอบถามการพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ จำนวน 2 ส่วน รวม 184 ข้อ ที่แนบมาพร้อมนี้โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปวิเคราะห์การพัฒนาแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

1. องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
1. ป้ายนำเข้า				
1.1 การวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอนวิชาอิสลาม				
1.1.1 สภาพด้านหลักสูตร				
1) การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและผู้สอนในการศึกษาหลักการจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร	+1	+1	+1	1
2) มีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร แผนการสอน คู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	+1	+1	+1	1
3) มีการติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
4) มีการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	+1	+1	+1	1
5) มีการวางแผนการใช้หลักสูตรอิสลาม	+1	+1	+1	1

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
6) มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร	+1	+1	+1	1
7) มีความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรอิสลามศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน	+1	0	+1	0.66
1.1.2 สภาพด้านการจัดการเรียนการสอน				
1) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ	+1	+1	+1	1
2) มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาการทางสติปัญญา เช่น ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง	+1	+1	+1	1
3) ชั้นเรียนและบรรยากาศในห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนอิสลามศึกษา	+1	0	+1	0.66
4) มีการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน	+1	+1	+1	1
5) มีบุคลากรภายนอกโรงเรียนมาให้ความรู้เกี่ยวกับอิสลามศึกษาแก่นักเรียนในบางหัวข้อ	+1	+1	+1	1
6) ได้เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบใหม่ๆ ของครูเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและเข้าใจบทเรียน	+1	+1	+1	1
7) ช่วงเวลาในการเรียนการสอนแต่ละวิชาเป็นไปตามที่กำหนด	+1	0	+1	0.66
8) ได้เรียนรู้ตรงตามเนื้อหาในบทเรียน	+1	+1	+1	1
9) ครูมีการอธิบายเสริมนอกเหนือจากเนื้อหาในบทเรียน	+1	+1	+1	1

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
1.1.3 สภาพด้านสื่อการสอน				
1) โรงเรียนของท่านจัดโสตทัศนูปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียนการสอนให้	+1	+1	+1	1
2) ครูนำสื่อการสอนมาอธิบายประกอบการเรียนการสอนเพื่อทำให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น	+1	0	+1	0.66
3) ครูใช้สื่อการสอนสอดคล้องกับเนื้อหา ของบทเรียน วัยของผู้เรียน และประสบการณ์ของผู้เรียน	+1	0	+1	0.66
4) หนังสือเรียนที่ใช้มีความต่อเนื่องในแต่ละระดับชั้น	+1	+1	+1	1
5) จัดทำสื่อและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของครูผู้สอน	+1	0	+1	0.66
6) ครูนำเทคนิคจากรายการวิทยุ โทรทัศน์ มาปรับใช้เป็นสื่อการสอน	+1	0	+1	0.66
7) ครูใช้สื่อการสอนต่อไปนี้ในการสอน	+1	+1	+1	1
- สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร	+1	+1	+1	1
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น CAI e-Book	+1	+1	+1	1
- สื่อบุคคล เช่น ผู้นำศาสนา วิทยากร	+1	+1	+1	1
- สื่อวัสดุ เช่น รูปภาพ แผ่นที่	+1	+1	+1	1
- สื่อประสม เช่น โปรแกรม ชุดการสอน โมเดล	+1	+1	+1	1
8) สื่อที่นำมาสอนมีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์	+1	+1	+1	1
9) เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ มีคุณค่าต่อการเรียนการสอน	+1	0	+1	0.66

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
10) เลือกใช้สื่อที่มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	+1	+1	+1	1
11) จัดทำเอกสารรายชื่อสื่อและวิธีการใช้สื่อแต่ละชนิด	+1	+1	+1	1
12) มีการเก็บบำรุงรักษาสื่ออย่างดีเพื่อนำมาใช้ได้ในครั้งต่อไป	+1	+1	+1	1
13) ศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1
14) จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	1
1.1.4 สภาพด้านผู้สอน				
1) เป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านศาสนาอิสลาม	+1	+1	+1	1
2) เป็นผู้มีความรู้และทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์	+1	0	+1	0.66
3) เป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอน	+1	0	+1	0.66
4) เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในโครงสร้างหลักสูตรอิสลามศึกษา	+1	+1	+1	1
5) เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในวัฒนธรรมและความแตกต่างของท้องถิ่น	+1	+1	+1	1
1.1.5 สภาพด้านการวัดและประเมินผล				
1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา	+1	+1	+1	1
2) มีการจัดกิจกรรมทดสอบก่อนเรียน	+1	+1	+1	1
3) มีการจัดประเมินระหว่างเรียนและหลัง	+1	+1	+1	1

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
เรียน				
4) วิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อนำมาศึกษาปรับปรุงพัฒนาต่อไป	+1	+1	+1	1
5) จัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	+1	+1	+1	1
6) มีการประเมินเพื่อดูความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด	+1	+1	+1	1
7) จัดทำเอกสารผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1
8) มีการประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพความเป็นจริง	+1	+1	+1	1
9) ตรวจสอบผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1
10) สร้างแบบทดสอบมาตรฐานและแบบวินิจฉัยปัญหาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
11) มีการวัดและประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา	+1	+1	+1	1
12) กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	+1	+1	+1	1
1.2 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิชาอิสลาม				
1.2.1 ปัญหาด้านหลักสูตร				
1) ปัญหาการทำความเข้าใจในหลักการจุดมุ่งหมายและโครงสร้างหลักสูตรอิสลามศึกษา	+1	+1	+1	1

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
2) ปัญหาการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารที่ เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	+1	+1	+1	1
3) ปัญหาการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับ หลักสูตร	+1	0	+1	0.66
4) ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรอิสลาม ศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชน	+1	+1	+1	1
5) ปัญหาความสามารถในการดำเนินการ สอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลาม ศึกษา	+1	+1	+1	1
6) ปัญหาการประเมินผลของการนำ หลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1
7) ปัญหาการแจ้งจุดประสงค์และการ เรียนรู้ให้นักเรียนรู้ล่วงหน้า ก่อนทำ การสอน	+1	+1	+1	1
1.2.2 ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน				
1) ปัญหาการจัดทำแผนการสอนและการ ดำเนินการตามแผนการสอน	+1	+1	+1	1
2) ปัญหาการใช้นวัตกรรมการสอนแบบ ใหม่ๆเพื่อเพิ่มความเข้าใจ	+1	0	+1	0.66
3) ปัญหาการสอนพิเศษสำหรับนักเรียนที่ มีปัญหา	+1	+1	+1	1
4) ปัญหาการศึกษาดูงานการเรียนการ สอนอิสลามศึกษาของโรงเรียนอื่น เพื่อ นำมาปรับปรุงแก้ไขการสอนของ ตัวเอง	+1	0	+1	0.66

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
5) ปัญหาการจัดบรรยากาศห้องเรียนที่ไม่เหมาะสมกับการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
6) ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นปฏิบัติจริง เช่น ห้องละหมาดไม่เพียงพอ ที่อาบน้ำละหมาดไม่เพียงพอ	+1	0	+1	0.66
7) ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เหมาะสมกับระดับของนักเรียน	+1	+1	+1	1
8) ปัญหาการศึกษาเทคนิคการสอนแบบใหม่ๆ	+1	0	+1	0.66
9) ปัญหาการร่วมมือกับนักเรียนในการวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
1.2.3 ปัญหาด้านสื่อการสอน				
1) การเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียน	+1	+1	+1	1
2) การใช้สื่อที่มีความทันสมัย	+1	0	+1	0.66
3) การใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน และประสบการณ์ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1
4) งบประมาณในการจัดซื้อ จัดหาสื่อ	+1	+1	+1	1
5) การใช้สื่อต่อไปนี้ในการสอน	+1	-1	+1	1
- สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร				
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรทัศน์ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต	+1	-1	+1	0.66
- สื่อบุคคล เช่น ผู้นำศาสนา วิทยากร หน่วยงานต่างๆ	+1	-1	+1	0.66
- สื่อวัสดุ เช่น รูปภาพ แผ่นที่	+1	-1	+1	0.66

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
- สื่อประสม เช่น โปรแกรม ชุดการสอน โมเดล	+1	-1	+1	0.66
6) หนังสืออ่านเพิ่มเติมในห้องสมุด	+1	+1	+1	1
7) ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
8) หนังสือเรียนมีไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมเนื้อหาสาระทุกรายวิชา	+1	+1	+1	1
9) การขาดทักษะในการจัดทำสื่อการสอน	+1	+1	+1	1
10) การใช้สื่อการสอนที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1
11) ลักษณะของสื่อการสอนไม่มีความหลากหลาย	+1	0	+1	0.66
12) ขาดการติดตามและประเมินการใช้สื่ออย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1
1.2.4 ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล				
1) การวัดและประเมินผลเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา	+1	+1	+1	1
2) การวัดและประเมินผลของผู้เรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน	+1	+1	+1	1
3) การวัดและประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	+1	+1	+1	1
4) ครูผู้สอนไม่มีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	1
5) การใช้เกณฑ์ในการวัดและการประเมินผลผู้เรียนไม่เหมาะสม	+1	+1	+1	1
6) การวัดและประเมินผลไม่หลากหลายวิธีเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	+1	+1	+1	1

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
7) การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลไม่เหมาะสม	+1	+1	+1	1
8) การวัดและประเมินผลไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและไม่แจ้งผลให้ผู้เรียนทราบเพื่อพัฒนาตนเอง	+1	+1	+1	1
9) การประเมินทั้งวิชาการและกระบวนการวัดผลที่ใช้ในระหว่างเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน	+1	+1	+1	1
1.3 การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
1.3.1 ด้านลักษณะการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
1) มีความสะดวก สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา	+1	+1	+1	1
2) มีการใช้มัลติมีเดียในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น ภาพ เคลื่อนไหวและเสียงประกอบ	+1	+1	+1	1
3) มีความยืดหยุ่น สามารถเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างอิสระ	+1	+1	+1	1
4) มีกิจกรรมในบทเรียนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถโต้ตอบเนื้อหา กับเพื่อนและครูผู้สอนได้	+1	+1	+1	1
5) มีกระดานข่าว (Webboard) เพื่อให้ นักเรียนได้ตั้งกระทู้ถามในข้อสงสัย	+1	+1	+1	1
6) มีไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Mail) เพื่อให้ครูผู้สอนและนักเรียนสามารถติดต่อระหว่างกันได้	+1	+1	+1	1
7) มีห้องสนทนา (Chat) ไว้ให้นักเรียนสามารถพูดคุย ชักถาม และปรึกษาอาจารย์ผ่านการออนไลน์	+1	+1	+1	1

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
8) มีแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบให้ ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจ ด้วยตนเองได้	+1	+1	+1	1
9) มีการประเมินผล โดยใช้แบบทดสอบ ก่อนเรียน (Pretest) และแบบทดสอบ หลังเรียน (Posttest)	+1	+1	+1	1
1.3.2 ด้านรูปแบบของการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
1) การเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผู้เรียน สามารถศึกษาเนื้อหาเดียวกันได้จากสื่อ ในลักษณะอื่นๆ เช่น จากเอกสาร ประกอบการสอน วีดิทัศน์	+1	+1	+1	1
2) การเรียนการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์เป็นแหล่งข้อมูลให้ ผู้เรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากบทเรียน	+1	+1	+1	1
3) การเรียนการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในการเรียนการ สอนในลักษณะแทนที่การบรรยายใน ห้องเรียนทั้งหมด	+1	+1	+1	1
4) การเรียนการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์เป็นไปในหลายๆ ลักษณะรวมกัน	+1	+1	+1	1
1.3.3 ด้านมิติในการนำเสนอเนื้อหา				
1) การเรียนการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์นำเสนอในรูปแบบของ ข้อความบรรยายเนื้อหา เช่น ใช้สไลด์ คอมพิวเตอร์	+1	+1	+1	1

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
2) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอ โดยมีภาพประกอบข้อความบรรยาย	+1	+1	+1	1
3) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอ โดยมีเสียงบรรยาย	+1	+1	+1	1
4) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอ โดยวีดิทัศน์	+1	+1	+1	1
5) การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอ โดยภาพเคลื่อนไหว	+1	+1	+1	1
1.3.4 ด้านเนื้อหาหลักสูตร				
1) มีการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
2) มีการจัดรูปแบบเนื้อหาหลักสูตรให้ง่ายต่อการเคลื่อนย้ายและดัดแปลงไปตามเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์รูปแบบต่างๆ	+1	+1	+1	1
3) มีการจัดหาแหล่งข้อมูลที่ทันสมัยสำหรับการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรให้เป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	1
4) มีการนำเสนอเนื้อหาหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพง่ายต่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	1
5) มีการกำหนดเทคนิควิธีการเรียนหรือกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาหลักสูตร	+1	+1	+1	1

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
6) มีการกำหนดความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	1
7) มีการกำกับดูแลคุณภาพและกำหนดมาตรฐานในการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตร	+1	+1	+1	1
8) มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และใช้ทรัพยากรร่วมกันในการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรกับโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น	+1	+1	+1	1
1.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
1.4.1 ความพร้อมของสถานศึกษา และผู้บริหาร				
1) ความรู้ ความตระหนักถึงความสำคัญของผู้บริหารต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
2) การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน	+1	+1	+1	1
3) ความพร้อมด้านโครงสร้างทางเทคนิคในการสนับสนุนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
4) การจัดสรรงบประมาณได้อย่างสอดคล้องต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
5) การกำหนดหน่วยงานเพื่อมาดูแลการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
6) โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความสามารถในการพัฒนาบทเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
7) โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความสามารถในการพัฒนาบทเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในจำนวนที่เพียงพอ	+1	+1	+1	1
1.4.2 ความพร้อมด้านนักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา				
1) มีความรู้ ทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์	+1	+1	+1	1
2) มีความรู้ ทักษะการใช้อินเทอร์เน็ต	+1	+1	+1	1
3) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
4) มีความสนใจในการนำการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้	+1	+1	+1	1
5) มีความสามารถในการพัฒนาบทเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
6) มีความสามารถในการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
7) มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
1.4.3 ความพร้อมของนักเรียน				
1) มีความรู้ทางด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์	+1	+1	+1	1
2) มีความรู้ทางด้านการใช้อินเทอร์เน็ต	+1	+1	+1	1
3) มีความกระตือรือร้นในการใช้งานคอมพิวเตอร์	+1	+1	+1	1
4) มีความสนใจในการเรียนผ่านสื่อคอมพิวเตอร์	+1	+1	+1	1

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
1.4.4 ความรู้ความสามารถของผู้สอน				
1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
2) มีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์	+1	+1	+1	1
3) มีความรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต	+1	+1	+1	1
4) มีความรู้และทักษะในการใช้โปรแกรมด้านมัลติมีเดียต่างๆ เช่น โปรแกรม PowerPoint	+1	+1	+1	1
5) มีความรู้และทักษะในการใช้และควบคุมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
6) มีความรู้ความสามารถในการออกแบบและวางโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
7) มีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินการสอนและทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต	+1	+1	+1	1
8) มีความรู้ความสามารถในการใช้ระบบบริหารและจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
9) มีความรู้เกี่ยวกับการวัด/ประเมินผล และเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบผู้เรียน	+1	+1	+1	1
2 กระบวนการ				
2.1 การผลิตบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
2.2 การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
2.3 การเขียนแผนการสอน	+1	+1	+1	1
2.4 การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
2.5 การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์	+1	+1	+1	1
2.6 การสรุป และแลกเปลี่ยนเรียนรู้	+1	+1	+1	1
2.7 การนำเสนอผลการเรียน	+1	+1	+1	1
3 ผลลัพธ์				
3.1 ประเมินผลก่อนการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
3.2 ประเมินผลระหว่างการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
3.3 ประเมินผลหลังการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
3.4 ประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
3.5 การปรับปรุงแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1

2. ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning)

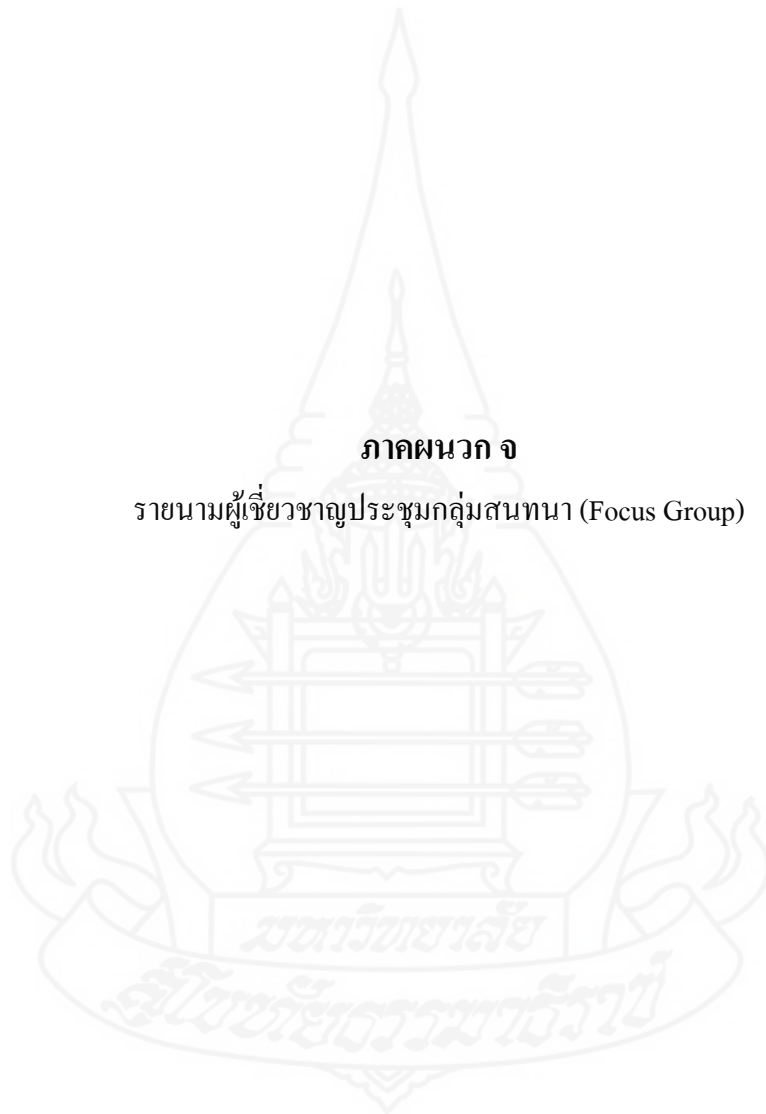
รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
1 ขั้นเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
1.1 ครูแนะนำรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
1.2 ครูปฐมนิเทศและประเมินทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของผู้เรียน	+1	+1	+1	1
1.3 ครูแนะนำสาธิตและฝึกปฏิบัติการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
1.4 ครูและนักเรียนฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และการใช้อินเทอร์เน็ต	+1	+1	+1	1
2 ขั้นระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน				
1) ครูนำเข้าสู่ประเด็นการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
2) ครูชี้แจงขั้นตอนและรายละเอียดเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
3) ครูอธิบายและสาธิตการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
4) ครูแนะนำการติดต่อสื่อสาร การปรึกษาครูผู้สอน	+1	+1	+1	1
5) ครูแนะนำการทำกิจกรรมกลุ่ม การทำรายงานรายบุคคลและรายกลุ่มผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
6) ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหา และเสนอความคิดเห็นต่อกฎ กติกาในการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
2.2 ขั้นตอนการและประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
1) แบ่งกลุ่มผู้เรียนบนเว็บ (Small group on web)	+1	+1	+1	1
2) ศึกษาเนื้อหาการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
3) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มผ่านทางห้องสนทนา (Chat)	+1	+1	+1	1
4) ทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบ และกิจกรรมต่างๆผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
5) มีการนำเสนอผลงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
6) มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม / โครงการ	+1	+1	+1	1
2.3 ขั้นสรุป				
1) นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับผู้อื่น	+1	+1	+1	1
2) นักเรียนได้มีการทบทวนเนื้อหาต่างๆได้ตามต้องการ	+1	+1	+1	1
3) นักเรียนได้มีการทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบ และกิจกรรมต่างๆผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1
4) ผู้ประเมินผลงาน (ผู้สอน) ประเมินหรือแสดงความเห็น ข้อเสนอแนะผ่านการสนทนา (Chat)	+1	+1	+1	1
3 ขั้นการประเมินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
3.1 การประเมินผลการเรียนการสอน				
1) การประเมินตามเกณฑ์ และมาตรฐานตามหลักสูตร	+1	+1	+1	1
2) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1

รายการ	ความเหมาะสม			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	สรุปผล
3) การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	1
4) ความเข้าใจหรือความสามารถที่ปฏิบัติได้ ระหว่างการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
5) พฤติกรรมการทำงานกิจกรรมและกระบวนการ กลุ่มของผู้เรียน	+1	+1	+1	1
3.2 วิธีการในการประเมินและติดตามผล				
1) ใช้แบบสอบถามในการประเมินและติดตามผล	+1	+1	+1	1
2) ใช้แบบทดสอบแบบฝึกในการประเมินและ ติดตามผล	+1	+1	+1	1
3) ใช้แบบสัมภาษณ์ในการประเมินและติดตามผล	+1	+1	+1	1
4) ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่ม	+1	+1	+1	1
5) ใช้แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	+1	+1	+1	1
3.3 ระยะเวลาในการประเมินและติดตามผล				
1) ควรประเมินผลระหว่างการเรียน	+1	+1	+1	1
2) ควรประเมินผลหลังการเรียน	+1	+1	+1	1
3) ควรประเมินผลเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1
4) ควรประเมินผลทุกช่วงทั้งก่อนเรียน ระหว่าง เรียน และหลังเรียน	+1	+1	+1	1
5) ควรประเมินผลหลังการเรียนเสร็จสิ้นแล้ว	+1	+1	+1	1

ภาคผนวก จ

รายนามผู้เชี่ยวชาญประชุมกลุ่มสนทนา (Focus Group)

รายนามผู้เชี่ยวชาญประชุมกลุ่มสนทนา (Focus Group)

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล บุญลือ	อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร. ปณิตา วรรณพิรุณ	อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรณุตกัญจน์ สุธาคำ	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
4. ดร.นันทธีรัตน์ พิระพันธ์	อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ดร.นฤมล ศิระวงศ์	อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. ดร. ขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ	อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
7. ดร. ณัฐพล ร้าไพ	อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
8. ดร.กนกพร นันทนารุ่งภักดิ์	อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

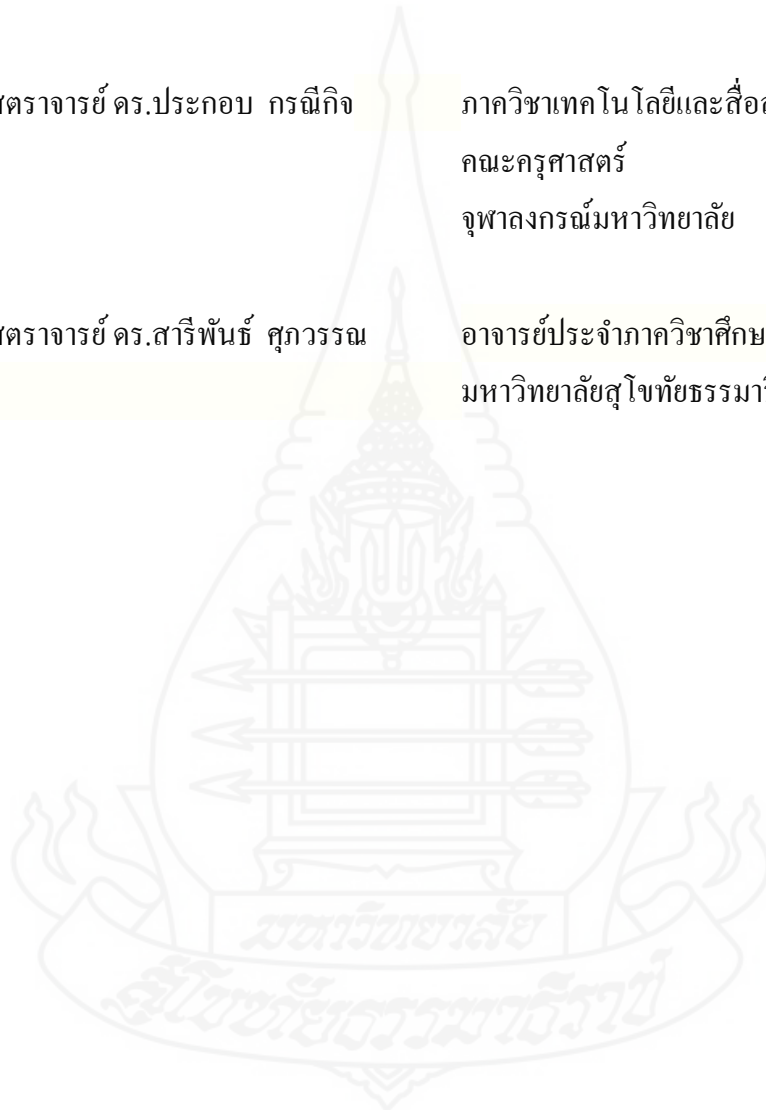

ภาคผนวก จ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบจำลอง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบจำลอง

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข	ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ กรณีกิจ	ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สาริพันธ์ สุภวรรณ	อาจารย์ประจำภาควิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก ข

แบบประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
จังหวัดกระบี่ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

**แบบประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ**

คำชี้แจง

แบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมินแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์

ตอนที่ 2 แบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามฯ ประกอบด้วย องค์ประกอบของแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามฯ ขั้นตอนของแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามฯ

ตอนที่ 3 การนำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามฯ ไปใช้ปฏิบัติ

กรุณาประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงาน แบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมีน้ำหนักคะแนนกำหนดไว้ดังนี้

อันดับคะแนน 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

อันดับคะแนน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

อันดับคะแนน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

อันดับคะแนน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

อันดับคะแนน 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 การประเมินบทนำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามฯ

รายการประเมิน	อันดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามฯ					
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามฯ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 2 การประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามฯ

รายการประเมิน	อันดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. องค์ประกอบของแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามฯ					
1.1 องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า					
1.1.1 สภาพการสอนวิชาอิสลามศึกษา					
1.1.2 ปัญหาการสอนวิชาอิสลามศึกษา					
1.1.3 ความต้องการการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1.1.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1.2 องค์ประกอบด้านกระบวนการ					
1.2.1 การผลิตบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1.2.2 การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1.2.3 การเขียนแผนการสอน					
1.2.4 การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1.2.5 การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์					
1.2.6 การสรุปและแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
1.2.7 การนำเสนอผลการเรียน					
1.3 องค์ประกอบด้านผลลัพธ์					
1.3.1 ประเมินผลก่อนการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1.3.2 ประเมินผลระหว่างการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
1.3.3 ประเมินผลหลังการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					

รายการประเมิน	อันดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1.3.4 การประเมินแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่อ					
1.3.5 การปรับปรุงแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่อ					
2. ขั้นตอนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชา อิสลามฯ					
2.1 ชั้นเตรียมการก่อนการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
2.1.1 ครูแนะนำรูปแบบการเรียนการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์					
2.1.2 ครูปฐมนิเทศและประเมินทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตของผู้เรียน					
2.1.3 ครูแนะนำสาธิตและฝึกปฏิบัติการใช้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์					
2.1.4 ครูและนักเรียนฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และ การใช้อินเทอร์เน็ต					
2.2 ชั้นระหว่างการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
2.2.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน					
2.2.2 ชี้นำดำเนินการและประกอบกิจกรรมการเรียนการ สอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
2.2.3 ชี้นำสรุป					
2.3 ชั้นการประเมินการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
2.3.1 การประเมินผลการเรียนการสอน					
2.3.2 วิธีการในการประเมินและติดตามผล					
2.3.3 ระยะเวลาในการประเมินและติดตามผล					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ตอนที่ 3 การนำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามฯไปใช้ปฏิบัติ

รายการประเมิน	อันดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ข้อชี้แจงสำหรับผู้ใช้งานแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ					
2. เงื่อนไขการนำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯ					
3. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษาฯไปใช้งาน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

โดยภาพรวมท่านเห็นว่า ต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาอิสลามศึกษา สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ อยู่เกณฑ์ระดับใด

ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง

ลงชื่อ ผู้ทรงคุณวุฒิ
(.....)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางพิมพ์ภา นະตะพันธ์
วัน เดือน ปีเกิด	4 สิงหาคม 2530
สถานที่เกิด	อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
ประวัติการศึกษา	ศศ.บ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา พ.ศ. 2551 ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2554
สถานที่ทำงาน	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านแขงเป็ง องค์การบริหารส่วนตำบลคลองท่อมใต้ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
ตำแหน่ง	ผู้ดูแลเด็ก

